

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Demet TEKİNAY

TÜRKİYE YAPBOZ MÜZESİ ÖNERİSİ

Müzecilik Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2022

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Demet TEKİNAY

TÜRKİYE YAPBOZ MÜZESİ ÖNERİSİ

Danışman

Dr. Öğretim Üyesi İbrahim BAKIR

Müzecilik Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2022

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Demet TEKİNAY'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Müzecilik Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Bilge HÜRMÜZLÜ KORTHOLT (İmza)

Üye (Danışmanı) : Dr. Öğretim Üyesi İbrahim BAKIR (İmza)

Üye : Prof. Dr. Nevzat ÇEVİK (İmza)

Tez Başlığı: Türkiye Yapboz Müzesi Önerisi

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 26/01/2022

Mezuniyet Tarihi : 24/02/2022

(İmza)
Prof. Dr. Ebru İÇİGEN
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Türkiye Yapboz Müzesi Önerisi” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

İmza

Demet TEKİNAY

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

.... / .... / 2022.

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU BEYAN BELGESİ

Öğrenci Bilgileri	
Adı-Soyadı	Demet TEKİNAY
Öğrenci Numarası	20165236002
Anabilim Dalı	Müzecilik
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Danışman Öğretim Üyesi Bilgileri	
Unvanı, Adı-Soyadı	Dr. Öğretim Üyesi İbrahim BAKIR
Yüksek Lisans Tez Başlığı	Türkiye Yapboz Müzesi Önerisi
Turnitin Bilgileri	
Ödev Numarası	1763756808
Rapor Tarihi	16.02.2022
Benzerlik Oranı	Alıntılar hariç: %5 Alıntılar dahil: %7
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE, Yukarıda bilgileri bulunan öğrenciye ait tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 285 sayfalık kısmına ilişkin olarak Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarında belirlenen filtrelemeler uygulanarak yukarıdaki detayları verilen ve ekte sunulan rapor alınmıştır. Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir: (X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylarım. ( ) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esaslarında öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.	
Gerekçe:	
Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlere uygun olarak tarafımca yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.	
Danışman Öğretim Üyesi Dr. Öğretim Üyesi İbrahim BAKIR İmza	

İÇİNDEKİLER

ÖZET	v
SUMMARY	vi
ÖNSÖZ	vii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MÜZE, YAPBOZ, HOBİ TERİMLERİNİN AÇIKLANMASI

1.1. Müze	4
1.2. Yapboz	4
1.3. Hobi.....	4

İKİNCİ BÖLÜM

ÇAĞDAŞ MÜZECİLİK

2.1. Müzenin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi	8
2.2. Yeni Müzecilik Anlayışı	8
2.3. Müzelerdeki Sergileme Modları	9
2.4. Amacına Göre Sergileme Türleri.....	10
2.4.1. Duygu Odaklı Sergileme	10
2.4.2. Didaktik Sergileme	10
2.4.3. Eğlendirici Sergileme	10
2.5. Çağdaş Sergileme Yöntemleri	10
2.5.1. Etkileşimli Sergileme	11
2.5.2. Tepkisel Sergileme	11
2.5.3. Dinamik Sergileme	11
2.5.4. Obje Odaklı Sergileme	12
2.5.5. Sistematik Sergileme	12
2.5.6. Tematik Sergileme.....	12
2.5.7. Katılımcı Sergileme.....	12

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YAPBOZ

3.1. Yapbozun Tarihçesi	13
3.1.1. Dünyada Yapbozun Tarihçesi	13
3.1.2. Türkiye’de Yapbozun Tarihçesi	15

3.2.	Yapboz Derneği	17
3.3.	Puzzle Teacher	18
3.4.	Yapboz Hakkında.....	19
3.4.1.	Yapboz (Jigsaw Puzzle) Sözcüğünün Etimolojisi	19
3.4.2.	Yapboz Materyalleri Nelerdir.....	19
3.4.3.	Yapboz Nasıl Üretilir.....	21
3.4.4.	Yapboz Nasıl Yapılır	21
3.5.	Çeşitli Alanlarda Yapboz	22
3.5.1.	Eğitimde Yapboz: Jigsaw Metodu.....	22
3.5.2.	Okul Öncesi Eğitimde Yapboz	23
3.5.3.	Terapide Yapboz.....	23
3.5.4.	Sağlıkta Yapboz: Zihin Sağlığı, Yaşlılar ve Yapboz.....	24
3.5.5.	Otizm Farkındalığı ve Yapboz	25
3.5.6.	Toplumsal Farkındalık ve Yapboz	26
3.5.7.	Kültür-Sanat ve Yapboz	27
3.5.8.	Sinema ve Televizyonda Yapboz	28
3.5.9.	Promosyon Sektöründe Yapboz	29
3.5.10.	Ticari Ürünlerde Yapboz	29
3.6.	Yapboz Aksesuarları	30
3.6.1.	Yapboz Sehpaları.....	30
3.6.2.	Yapboz Masaları.....	31
3.6.3.	Yapboz Taşıma ve Yapma Çantaları	31
3.6.4.	Yapboz Halıları.....	31
3.6.5.	Yapboz Tahtaları	32
3.6.6.	Yapboz Parçası Ayırma Tepsileri.....	32
3.6.7.	Yapboz Kutusu Tutacakları	33
3.6.8.	Yapboz Spatulası	33
3.6.9.	Mikro Yapboz Standları	34
3.6.10.	Yapboz Yapıştırıcıları.....	34
3.7.	Yapboz Parçası Çeşitleri	34

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE YAPBOZ MÜZESİ'NİN GEREKLİLİĞİ

4.1.	Benzer Müzelerin İncelenmesi	36
4.1.1.	Brierley Jigsaw Gallery, Bridgetown-Avustralya	36
4.1.2.	Puzzle Mansion (Museum), Tagaytay-Filipinler	36
4.1.3.	Puzzle Museum	37
4.2.	Diğer Müzelerdeki Yapboz Bölümleri.....	37
4.2.1.	Anadolu Oyuncak Müzesi'ndeki Yapboz Bölümü.....	37
4.3.	Türkiye Yapboz Müzesi'nin Gerekliliği	38

BEŞİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE YAPBOZ MÜZESİ'NİN YAPISI

5.1.	Müzenin Lokasyonu.....	40
5.2.	Müze Yönetimi	40
5.3.	Eser Kabul Ofisi.....	41
5.4.	Restorasyon ve Depolama Alanı.....	41
5.5.	Kafeterya.....	41
5.6.	Etkinlik Alanı: Çok Amaçlı Salon	42
5.7.	Satış ve Kiralama Ofisi	43
5.8.	Sergileme Alanları	44
5.9.	Çıkış	44
5.10.	Müzenin İşlev Şeması.....	45

ALTINCI BÖLÜM

TÜRKİYE YAPBOZ MÜZESİ'NDEKİ GALERİLER

6.1.	Atatürk Galerisi.....	46
6.2.	Dünya Şehirleri Galerisi	47
6.3.	Klasik Sanat Galerisi.....	47
6.4.	Modern Sanat Galerisi	47
6.5.	Ormanlar ve Doğal Güzellikler Galerisi	47
6.6.	Hayvanlar Galerisi	47
6.7.	Okyanuslar ve Denizler Galerisi	47
6.8.	Esprili Galeri	47
6.9.	Yiyecek-İçecek Yapbozları Galerisi	47
6.10.	Eğitici Yapbozlar Galerisi	47

6.11.	Şekilli Yapbozlar Galerisi.....	48
6.12.	Disney Galerisi	48
6.13.	Sinema-TV Galerisi	48
6.14.	Fantastik Galerisi.....	48
6.15.	Rengârenk Galerisi	48
6.16.	Küçük Yapbozlar Galerisi	48
6.17.	Dev Yapbozlar Galerisi	48
6.18.	Ahşap Yapbozlar Galerisi.....	49
6.19.	Özel Sergiler Galerisi	49
6.20.	Karışık Galerisi.....	49
6.21.	Türkiye’den Yapbozlar Galerisi	49
6.22.	Dijital Yapbozlar Galerisi.....	49
6.23.	Üç Boyutlu Yapbozlar Galerisi	50
6.24.	Yapboz Ekipmanları Galerisi	50
6.25.	Video Gösterimi Salonu	50
SONUÇ		52
KAYNAKÇA.....		54
LEVHALAR DİZİNİ		62
LEVHALAR		85
Ö Z G E Ç M İ Ş		278

ÖZET

Yapboz en yaygın kullanım alanı itibariyle bir oyun aracıdır. Oynanma prensibi itibariyle dil bariyerinden etkilenmeyen, dünya çapında çok tutulan, her eve muhtemelen en az bir kez girmiş bir oyundur. Böylece bir yapboz müzesi kent halkına ve turistlere yapbozla ilgili bugüne kadar edinilen bilgileri ve dünyanın her yerinden örnekleri sergileyerek eğitici ve eğlendirici işlevlerini yerine getirecek, topluma hizmet edecek bir kurum olacaktır.

Çalışmada öncelikle müze, hobi, yapboz gibi kavramlar açıklanmıştır. Müzecilik tarihiyle ve çağdaş sergilemeyle ilgili bilgilerden sonra yapbozun tarihi ve ülkemizde yapbozla ilgili önemli bilgiler verilmiştir ve yapbozun, bir oyun olmanın yanında eğitici bir araç, bir terapi yöntemi, güçlü bir sembol, sosyal ilişkiler kurulmasında çok başarılı bir katalizör ve ciddi bir hobi olması gibi çeşitli yönleri incelenmiştir. Ardından yapbozun kendisi ve yapbozla ilgili her şey her yönüyle incelenmiştir ve dünyadaki yapboz müzesi benzeri kurumlarla ilgili bilgiler verilmiştir.

Çalışmada yapbozun tarihini ve gelişimini inceleyerek, yapboz örneklerini edinen, inceleyen ve muhafaza eden, geçmişten günümüze kadar uzanan yapboz örneklerini sergileyen böylece ziyaretçilere hem bilgi verip hem de iyi vakit geçirterek topluma hizmet etmeyi amaçlayan bir kurum olmak üzere Türkiye Yapboz Müzesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapboz, Müze

SUMMARY

A PROPOSAL FOR A TURKISH PUZZLE MUSEUM

The most widespread use of puzzles is as a tool of entertainment. It is a game that, by virtue of the principle governing its use, is not affected by the language barrier, that is highly popular throughout the world, and that has entered every household at least once. Therefore, a puzzle museum would carry out educational and recreational functions by providing the local community as well as tourists with all information accumulated on puzzles so far with examples from all over the world, by which it would serve the community.

The study by with offering definitions to concepts such as museum, hobby, and puzzle. This is followed by a history of Museology and modern exhibition types and a history of the puzzle, and important information on puzzles relating to our country, after which various aspects of the puzzle such as being an educational tool, a therapy method, a strong symbol, a very successful catalyst for establishing social relations, and a serious hobby, are examined. After that, the puzzle itself, and everything relating to puzzles have been discussed in detail along with information on institutions similar to puzzle museums in the world.

The study concludes with suggesting the founding of a Turkish Puzzle Museum aiming at functioning as an institution that examines the history and development of the puzzle, and acquires, examines and keeps examples of puzzles, thereby serving the community by providing its visitors with both information and entertainment.

Keywords: Puzzle, Museum

ÖNSÖZ

Geçen milenyumdan 2022'ye kadar gelen, ömrüm yetse önümüzdeki binyılı da göreceğinden emin olduğum yapboz tutkumun ve insanlığın mirasını geçmişten geleceğe taşıyan Müzecilik biliminin bu tezde buluşması fikri ortaya çıktığı andan, bu dosyanın son noktasını koyduğum ana kadar sönmeyen heyecanımın ürününi nihayet gördüğüm için çok mutluyum ve bunun bir dönüm noktası olacağını bildiğim için de tarif edilemez bir heyecan içindeyim.

Bu uzun yolculukta desteğini esirgemeyen, bana yol gösteren, rehberlik eden kıymetli danışmanım Dr. Öğretim Üyesi İbrahim Bakır hocama teşekkürü bir borç bilirim. Işığını, aydınlığını kimseden esirgemeyen Prof. Dr. Nevzat Çevik hocama teşekkürlerimi ve en içten minnetlerimi sunarım.

Başta can dostum Ayşegül Tulumcu, Nazlı Yener Ağabeyoğlu, İlknur Sürmeli (Puzzle Teacher), Caroline Stacey, Zina İbrahim, Diane Bizzle ve Mery K. Panjaitan olmak üzere, dünyanın her yerinden manevi desteklerini gönderen, bana olan inançlarını bir an bile kaybetmeyen, bu çalışmam için en az benim kadar heyecan duyan ve bu çalışma için gönüllü olarak yapbozlarını paylaşan yapboz tutkunu arkadaşlarıma (Puzzle CommUNITY) çok teşekkür ederim. Mesafeleri yok eden dostluğuyla her konuda yanımda olan, her zaman olduğu gibi tez çalışmam boyunca da manevi desteğini esirgemeyen Nuri Ateş'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Felsefe dünyasının gelecekte adını ezbere bileceğinden emin olduğum sevgili kuzenim Arş. Gör. Burak Sayın'a yol göstericiliği için çok teşekkür ederim.

Eski dostum Dr. Öğretim Üyesi Uğur Ercan'a kıymetli destekleri için çok teşekkür ederim. Hem yazılım hem donanım konularında ışık hızıyla yardıma koşan Koray Kılınçay'a çok teşekkür ederim. Ofis programlarındaki destekleri için Süleyman Kahraman'a teşekkür ederim.

Beni kendi kızlarından ayrı tutmayan, hayatımın her alanında beklentilerini hep en üst seviyede tutan, başaracağımdan bir an bile kuşku duymayan, bu çalışmadaki en büyük motivasyon kaynağım Sebahattin İlkılıç'a ve Nevin İlkılıç'a çok teşekkür ederim.

Varlığımın ve mutluluğumun sebebi, kırk yıldan uzun süredir her an tüm gücüyle yanımda olan, her türlü başarımda katkı sahibi ve en büyük desteği veren canım annem Füsün Sayın başta olmak üzere tüm aileme her şey için sonsuz minnetlerimi sunarım.

Demet TEKİNAY

Antalya, 2022

GİRİŞ

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, bir yapboz müzesinde olması gerekenleri ortaya koymayı hedeflemektedir. Prof. Dr. Nevzat Çevik'e göre "Müzenin kapısından giren bir ziyaretçinin, çıkışa ulaştığında müzenin konusu hakkında her şeyi görmüş ve öğrenmiş olması" hedeflenmelidir¹. Bu çalışmada yapboz örnekleri sergileyen ve yapbozla ilgili bilinmesi gereken her türlü bilgi ziyaretçiye sunan Türkiye Yapboz Müzesi için bir öneri sunulmaktadır. Yapbozun interaktif bir ortamda insan hayatına katıldığı bir atmosferin de oluşturulduğu bir yapboz müzesinin nasıl olması gerektiğinin ortaya konulması hedeflenmektedir. Sosyal bir katalizör olarak yapbozun fonksiyonu incelenecek ve bu müzede de bu işlevini yerine getirmesi sağlanacaktır.

Bu amaçla, öncelikle bu alanla ilgili temel kavramlar (müze, yapboz, hobi) açıklanacaktır.

Araştırmanın Kapsamı

İngilizce konuşulan ülkelerde tam adı jigsaw puzzle olan ancak kısaca puzzle olarak anılan yapbozdan, Türkçe'de de çoğu zaman *puzzle* olarak bahsedilmektedir. Fakat asıl çıkış dili olan İngilizce'de *puzzle* denildiğinde kastedilen kapsam oldukça geniştir. Bir kaynaktaki² 9, diğer bir kaynaktaki³ 18, başka bir kaynaktaki⁴ ise 88 türü ele alınan *puzzle* 'ların ilk akla gelen çeşitleri şu şekilde sıralanabilir:

Rubik Küpü⁵, Zekâ Küpü veya Sabır Küpü olarak da bilinir. Standart modelinin her yüzünde 3x3x3 olmak üzere 9'ar renkli kareye sahip olduğu, oyunun amacının her bir yüzünde sadece tek bir renk içerecek şekilde çözülmesi olan, hareketli yüzeylerden oluşan bir küptür (Resim 1).

Genel kültür sorularının cevaplarının her harf bir kareye gelecek şekilde, soldan sağa ve yukardan aşağıya bir bütünlük içinde yerleştirilmesi esasına dayanan kare bulmacalar da İngilizce'de *crossword puzzle* olarak adlandırılan bir *puzzle* çeşididir⁶ (Resim 2).

---

¹ Prof. Dr. Nevzat Çevik ile müzecilik üzerine görüşme, 31.05.2021, Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Antalya.

² <https://clontz.org/puzzles/types/> (URL-1)

³ <https://baileyspuzzles.com/puzzle-types/> (URL-2)

⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_puzzle_topics (URL-3)

⁵ https://tr.wikipedia.org/wiki/Rubik_K%C3%BCp%C3%BC (URL-4)

⁶ https://tr.wikipedia.org/wiki/Kare_bulmaca (URL-5)

Oyunun amacının her satıra ve sütuna 1’den 9’a kadar sayıları tekrarlanmayacak şekilde dizmek olan ve “Japonca ‘Sayılar TEK olmalı’ anlamına gelen ‘*Suuji wa dokishin ni kagiru*’ kelimelerinin kısaltması olan Sudoku”⁷ da bir *puzzle*’dır (Resim 3).

Labirent de bir *puzzle*’dır ve “Türkçe’de labirent, yolların veya geçitlerin çokluğu ve karmaşıklığı dolayısıyla içinden kolay kolay çıkılamayan yer olarak tanımlanır”⁸ (Resim 4).

Maketleri andıran üç boyutlu yapbozlar da *3D puzzles* olarak adlandırılmaktadır ve *puzzle* kategorisinde değerlendirilmektedir (Resim 5). Üç boyutlu yapbozlar bu çalışmada temelde ele alınacak olan iki boyutlu yapbozların bir aşama daha ilerisi olarak değerlendirilebilir. İki boyutlu yapbozlar bir fotoğrafı andırırken, üç boyutlular ise bir binanın, aracın, film karakterinin veya dünyaca ünlü bir coğrafi bölgenin küçültülmüş maketi gibidirler ve aynı diğer birçok yapboz gibi yapıldıktan sonra bozulabilir, tekrar oynanabilirler ve bu yönleriyle maketlerden ayrılırlar.

Ancak, bu çalışmanın kapsamını yan yana dizilerek bütünü oluşturmaya dönük yüzeysel yapbozlar bu oluşturmaktadır. Bu çalışmada sadece İngilizce’de *jigsaw puzzle* olarak adlandırılan yapbozlar ele alınacaktır ve yapboz denildiğinde yalnızca bu tür yapbozlar kastedilecektir (Resim6).

Eğlenmek, eğitim ve benzeri amaçlar için kullanılan bu tür yapbozların çeşitli yönleriyle incelenmesi ilerleyen bölümlerde yer almaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Yöntem olarak literatüre dayalı tümevarımcı bir yaklaşımla konu ele alınacaktır. Türkiye’den ve dünyadan tekil örnekler araştırılarak bir genellemeye ulaşılabilecektir.

Araştırmanın Önemi

Yapboz Türkiye’de ve dünyada çok önemli bir yere sahiptir. Fakat ülkemizde yapbozu ancak bazı oyuncak müzelerinde sınırlı bir alanda sergilenirken görebiliyoruz. Dünyada ise yapboz müzesi adı altında sadece Tagaytay, Filipinler’de *Puzzle Mansion (Museum)* adında bir oluşum ve Bridgetown, Avustralya’da *Brierley Jigsaw Gallery* adı altında bir oluşum vardır.

Literatürde ise yapboz, yapboz müzesi veya yapboz sergileme üzerine yapılmış akademik bir çalışma yoktur. Yalnızca yukarıda adı geçen yerlerle ilgili blog yazıları⁹, gezi

⁷ <https://tr.wikipedia.org/wiki/Sudoku> (URL-6)

⁸ <https://kavrakoglu.com/mekean-ve-simge-olarak-labirent-1/> (URL-7)

⁹ <https://vsc0.co/themhayonnaise/journal/tagaytay-with-the-titas> (URL-8)

<https://www.wheninmanila.com/7-things-to-enjoy-at-the-puzzle-mansion-in-tagaytay/> (URL-9)

<https://chasejoseph.com/puzzle-mansion-tagaytay-guinness-guide/> (URL-10)

rehberi işlevli internet sitelerindeki sayfalar¹⁰ ve bir sosyal paylaşım sitesinde *Puzzle Mansion (Museum)*'a ait profil¹¹ dışında bir belgeye ulaşamamıştır.

Bu bakımdan Türkiye Yapboz Müzesi Önerisi bu konu hakkında yapılan ilk çalışma olarak daha sonra yapılacak muhtemel araştırmalara ve çalışmalara öncü olacaktır.

---

¹⁰ <https://www.rjdexplorer.com/gina-gil-lacuna-and-her-puzzle-museum/> (URL-11)

¹¹ <https://www.facebook.com/PuzzleMansion> (URL-12)

BİRİNCİ BÖLÜM

MÜZE, YAPBOZ, HOBİ TERİMLERİNİN AÇIKLANMASI

1.1. Müze

Müzenin tanımı en güncel haliyle, 24 Ağustos 2007’de kabul edilen şekliyle, Uluslararası Müzeler Konseyi tüzüğüne göre şöyledir:

“Müze insanlığın ve çevresinin somut ve somut olmayan mirasını eğitim, inceleme ve eğlenme amacıyla edinen, muhafaza eden, araştıran, ileten ve sergileyen, topluma ve gelişimine hizmet eden, kâr amacı gütmeyen, kamuya açık, kalıcı bir kurumdur.”¹²

Gelişmekte olan her varlık gibi müzelerin de zaman içinde değişimleri, yenilenmeleri, ilerlemeleri söz konusudur. Buradan hareketle, müze tanımı da kaçınılmaz bir şekilde yenilenecektir.

Bu tanımı yenilemek ve güncelleştirmek için hâlihazırda devam etmekte olan “müze tanımının revize edilmesi ve ICOM (Uluslararası Müzeler Konseyi) etik yasalarının gözden geçirilmesi” süreci devam etmektedir. 20 Nisan 2021 itibariyle, müzenin yeni tanımı için girilen sürecin üçüncü adımı olan “Metodoloji: Konsültasyon 2”nin bitmesi ve bu süreçte “yeni müze tanımının neyi içermesi gerektiği”¹³ hakkında görüşler alınmasının tamamlanması öngörülmektedir. Sürecin 2022’de Prag’da gerçekleştirilecek olan ICOM 26. Genel Konferansı’nda tamamlanması planlanmaktadır.

1.2. Yapboz

Yapboz, birleştirildiğinde bir görsel oluşturmak üzere bir araya getirilmeleri gereken karton, ahşap, plastik, metal ya da başka herhangi bir materyalden yapılan, birbirinden farklı veya birbirine benzer şekillere sahip birden çok parçayla oynanan bir bulmaca oyunudur.

1.3. Hobi

Hobi, bireyin mesleğinden ve hayattaki sorumluluklarından artan boş zamanlarında hayattan zevk almak için yaptığı, ilgi alanına giren, bireye vaktini değerlendirmiş olma hissi veren aktiviteler olarak tanımlanabilir. Şehir hayatındaki hızlı yaşam tarzının sonucu olan, her şeyi yetiştirebilme kaygısı ile her yere yetişebilme çabası giderildikten sonra bireyin boş vaktinin kalabilmesi aslında bir lüks olarak görülebilir. Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi

¹² <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/museum-definition/> (URL-13)

¹³ <https://icom.museum/en/news/icom-define-consultation-2-what-should-be-part-of-the-new-museum-definition/> (URL-14)

piramidine bakılacak olursa en temelde yer alan fizyolojik gereksinimler ve onun hemen üstündeki güvenlik gereksinimi karşılanmalıdır ki bireyin hobiye ayıracak isteği, vakti, enerjisi ve kaynakları olsun (Resim 7).

Bir hobi, kendine ancak bu piramidin takip eden basamakları olan “sevgi/ait olma”, “saygınlık” ve “kendini gerçekleştirme” aşamalarında yer bulabilir. Aynı hobiyle ilgilenen diğer insanlarla tanıştıkça, kişi kendini bir gruba ait hisseder. Covid-19 pandemisiyle birlikte hobi grupları Facebook, Instagram gibi çevrimiçi sosyal paylaşım platformlarında çok aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bunların arasında 5.000 üyeli Puzzle Severler¹⁴, 26.500 üyeli Jigsaw Puzzle Lovers¹⁵, 18.000 üyeli Jigsaw Puzzle Enthusiasts¹⁶ grupları sayılabilir. Sanal olmayan ortamda ise Türkiye Yapboz Derneği bu hobiyle ilgili bir kurumdur. Daha sonra dernekle ilgili ayrıntılı bilgi verilecektir. İhtiyaçlar hiyerarşisi piramidine dönüldüğünde, yapbozcu kişi, grup içinde kendine yer edindikçe sosyal bir ortamda saygınlık kazanmış olur ve diğer üyelere de saygı duyar. Grup etkinliklerinde alacağı roller, belki kazanacağı başarılar, belki organize edeceği etkinlikler sosyal yaşantısının bir cephesinde kişiye piramidin dördüncü seviyesi olan saygı başlığında katkı sağlayacaktır. Ayrıca, bunların sonunda da kendini gerçekleştirme yolundaki kıstaslardan bir veya birkaçında bu hobisi sayesinde ilerleme sağlayabilir; hobisi sayesinde katıldığı grupta veya bireysel yaşantısını sürdürürken bir yapbozcu yaratıcılığının farkına varabilir. Eksik parçalı bir yapbozun kayıp parçasını telafi etmeye çalışırken veya içinden çıkılmaz gibi görünen bir yapbozla uğraşırken problem çözme kabiliyetinin sınırlarını zorlayabilir. Bunlara ilaveten, yapboz hobisi sayesinde birey, başka bir ortamda bir arada bulunmasının mümkün olamayacağı, bambaşka sosyal sınıflardan gelen, çok farklı yaşam tarzlarına, dünya görüşlerine veya siyasi fikirlere sahip olan üyelerle sırf yapboz hobisi vesilesiyle aynı hobi grubu içinde bir araya gelecektir. Sözü edilen bu grup üyeleriyle bir arada keyifli vakit geçirebildiğinde önyargısız olabildiğini ve kendine de önyargısız yaklaşılabilirliğini fark edecektir. Bunun bir sonucu olarak, içinde bulunduğu ortamın hakikatlerini kabul eder olmak kıstasına da içinde bulunduğu hobi topluluğunun bir parçası olarak ulaşabilir. Pek tabii ki bir bireyin hobisi sayesinde girdiği gruplar hayatının önemli bir kısmını oluşturabilir, ancak en az onun kadar önemli olan aile, iş, bireysel diğer arkadaş çevresi ve çeşitli başka sosyal ortamları da vardır. Birey bu piramitteki ilerlemesini o ortamlarda da sağlayabilir, ancak burada hobi hakkında, daha spesifik haliyle yapboz hakkında değerlendirme yapıldığı için ağırlıklı olarak bunun üzerinde durulmuş ve tüm kıstaslara yapboz hobisi üzerinden nasıl ulaşılabilirliği incelenmiştir.

¹⁴ <https://www.facebook.com/groups/puzzlesever/> (URL-15)

¹⁵ <https://www.facebook.com/groups/jigsawpuzzlelover> (URL-16)

¹⁶ <https://www.facebook.com/groups/Jigsaw.Puzzle.Enthusiasts> (URL-17)

Hamakta sallanmak veya televizyon izlemek birer boş zaman değerlendirme aktivitesi olabileceği gibi, daha ciddi aktiviteler de boş zaman değerlendirmek için yapılabilir. Bunların birbirinden ayırt edilebilmesi için boş zaman aktivitelerini üç gruba ayıran Stebbins, bu grupları kayıtsız boş zaman, proje tabanlı boş zaman ve ciddi boş zaman olarak adlandırmıştır¹⁷.

Stebbins (1982:256-258) ciddi boş zamanı kayıtsız boş zamandan ayıran altı ayırt edici özellik olduğunu belirterek bu özellikleri şu şekilde sıralamıştır;

- Boş zamanda gerçekleştirilen faaliyet konusunda sebat etmek,
- Boş zaman kariyeri elde etmek,
- Kişisel ve kayda değer bir çaba harcamak,
- Somut ve sürekli faydalar sağlamak
- Özgün normlar, inançlar veya değerler sisteminden oluşan sosyal bir dünya yaratmak ve bu sosyal topluluğun üyesi haline gelmek,
- Seçilen aktiviteyle katılımcı arasında güçlü bir bağ oluşturmak (Gibson ve ark., 2002; Gould, 2005; Shen ve Yarnal, 2010; Stebbins, 1982; 1997; 2007) olarak sıralanmıştır¹⁸

Bu özellikler göz önünde bulundurulduğunda, yapboz bir ciddi boş zaman hobisi midir? Aşağıda her biri incelenmiştir.

Konu sebat olunca, yapbozcuların bu özelliğe sahip olduklarını söylemek çok yerinde olacaktır. Bir poşetten çıkan onlarca, yüzlerce ve hatta binlerce parçayı birbirleriyle eşleştirme işi olan yapbozun en fazla sabır ve sebat isteyen hobilerden biri olduğu apaçık ortadadır. Bu hobiye yaparken sabır ve sebat gösteren bireyler, genel anlamda yapboz yapmayı devam ettirirken de kararlı davranacaklardır. Bazı dönemlerde vakit bulamama, kısa süreli uzaklaşma ve benzeri güçlüklerle karşılaşsalar da eninde sonunda ilk fırsat bulduklarında yapboz masasının başına geri döneceklerdir. Bu açıdan yapboz ciddi boş zaman hobisidir.

Boş zaman kariyerinden kasıt, örneğin, bireylerin hobilerinde “*kendi arka plan olasılıkları, dönüm noktalarının geçmişleri ve başarı veya katılım aşamaları*” bulunmasıdır¹⁹. 1.000 parçalık yapbozlardan 3.000 parçalıklara geçiş yapmak, Türkiye çapında bir yapbozcuyken dünya çapında bir yapbozcu haline gelmek veya aile içinde yapboz ile uğraşan birinin Yapboz Derneği üyesi olması, bir yapbozcunun sergi açması veya yaptığı yapbozları satmaya başlayarak gelir elde etmesi bu kıstasları karşılayabilecek örneklerdir.

¹⁷ Stebbins, 2014:3

¹⁸ Akyıldız, 2013:49

¹⁹ Stebbins, 1992:6

Ciddi boş zaman aktivitelerinin ayırıcı bir başka özelliği ise kişilerin hobilerine *bilgi, egzersiz, tecrübe veya beceriye, bazen dördüne birden dayalı önemli kişisel çaba harcamalarıdır* ²⁰. Yapboz yapmak yüzlerce parçanın içinden birbirine uyan iki tanesini bulacak görüye sahip olmayı gerektirir; bu beceriyi karşılar. Egzersiz ve tecrübe ise yapbozcunun, aktif olarak hobisini yaptığı dönemlerde, tıpkı jimnastik hareketlerini tekrar ettikçe performansı iyiye giden bir sporcu gibi zaman içinde daha da hızlanmasıyla örneklenebilir.

Yapboz kalıcı fayda sağlayan bir ciddi zaman hobisi midir? Evet, amatörler tarafından çeşitli uğraşlarında bulunan sekiz kalıcı faydadan olan sosyal etkileşim, aidiyet hissi, kendini ifade etme²¹, başarıma/tamamlama hissi, kendini zenginleştirme kıstaslarını karşılamaktadır.

Ciddi zaman hobisi sayılmanın beşinci kriteri olan özgün bir sosyal dünya yaratılması ve bu topluluğun bir üyesi haline gelinmesi, Yapboz Derneği üyeliği, Facebook gruplarında yer alma, Instagram veya benzeri sosyal paylaşım platformlarında oluşturulan sosyal dünyadaki diğer paylaşımcılarla aktif etkileşimler içinde olunması, yapbozcuların şahsen tanışmaları ve hatta birbirlerine yeni yapbozcular tanıştırmalarıyla oluşturulan hobi gruplarını kapsar.

Seçilen aktiviteyle oluşturulan güçlü bağ, kişinin seçtiği hobiyle kendini özdeşleştirmesi, hobisinden gururla, heyecanla ve sık sık bahsetmesi, yeni insanlarla konuşurken hobisini de işin içine katarak kendilerini tanıtmaları²² ile ifade edilir. Bir yapbozcunun akademik çalışmasını yapboz üzerine temellendirmesi ve kendinden akademisyen diye bahsederken aynı zamanda yapbozcu kimliğini de ön plana çıkarıyor olması bu son kıstasın en göze çarpan örneklerinden biri olacaktır. Bunun yanı sıra çeşitli meslek mensuplarının ofislerine yapboz getirip meslektaşlarına da hobilerini tanıtmaları, katılmaları için teşvik etmeleri de yapbozun ciddi zaman hobisi sayılmak için son kıstası karşıladığının gösteren diğer bir örnektir.

---

²⁰ Stebbins, 2014:9

²¹ Akyıldız M, 2013:50

²² Stebbins, 2014:4

İKİNCİ BÖLÜM

ÇAĞDAŞ MÜZECİLİK

2.1. Müzenin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

Sözcük kökeni olarak Antik Yunan'daki ilham perileri olarak açıklanabilecek olan Müz adlı tanrıçalara (İngilizce: Muse) dayanan müze (İngilizce: Museum, Yunanca: Mouseion) klasik dönemde Müzlere adanan tapınaklara verilen ad olmuştur. *Neşe dolu ve hoş bir şekilde töredışı olan bu dokuz tanrıça epik, müzik, aşk şiirleri, hitabet, tarih, trajedi, komedi, dans ve astronominin iyiliğini/esenliğini korumaktadırlar* Yaklaşık Milattan Önce 3. Yüzyılda İskenderiye'de Ptolemy Soter tarafından kurulan ve Milattan Sonra 3. Yüzyıldaki toplumsal kargaşalar sırasında yıkılan müze döneminin en ünlü müzesi olarak bilinmektedir. İskenderiye Müzesi esasen bir üniversite ya da felsefi bir akademi olmakla birlikte, bünyesinde *düşünürlerin heykelleri, astronomik ve cerrahi araçlar, fil hortumları, hayvan postları ve bir zooloji parkının da dahil olduğu objeler* barındırmaktadır. Yunan ve Roman medeniyetlerindeki müzelerde *estetik, tarihi, dini ve doğaüstü öneme sahip* objeler bulunmuştur. 2. Yüzyılda imparator Hadrian, bugünkü Tivoli yakınlarındaki villasında gezip *gördüğü yerlerin sembolü olan, Lyceum ve Academy of Athens, Teselya'daki Vale of Temple, Mısır deltasındaki Canopus gibi bazı yapıları inşa ettirerek bir bakıma bir açık hava müzesi kurmuştur.* Ortaçağ'da zorlukla ayakta kalan müze kiliseler, katedraller, manastırlar gibi dini alanlardaki sergilerle varlığını devam ettirmiştir. Günümüzde sergi alanı anlamında kullanılan “galeri” sözcüğü İtalyanca “galleria”dan 16. Yüzyıl'da türemiştir. *Yan tarafından ışık alan uzun büyük salon anlamına gelen “galeri” resim ve heykeller için bir sergileme alanı anlamına gelmeye başlamıştır.* Müzelerin halka açılması Basel'in 1671'de açtığı ilk üniversite müzesi ve 12 yıl sonra açılan Ashmolean Müzesi ile 17. Yüzyıl sonlarına denk gelir²³.

2.2. Yeni Müzecilik Anlayışı

“Müze artık sadece mirasımızı koruyan bir depo olarak ya da bilim insanları için bir barınak olarak var olamaz. Halkın ilgisini çekecek bir yer olmak da zorundadır, ki halk da gittikçe müzenin içinde yer aldığı akademik aktiviteler ve muhafaza aktiviteleri için, kapıda katkı sağlayarak ve ticari sponsorlar için bir hedef ihtiyacını karşılayarak temel fon kaynağı olarak görülmektedir²⁴.”

²³ Alexander, Alexander (2007):3-6

²⁴ Greenhalgh, 1990:74

Buna göre klasik ve durağan müzecilik anlayışıyla hareket eden bir müzenin günümüz koşullarında varlığını rahatça sürdürmesi pek mümkün görünmemektedir. Müzenin kâr amacı gütmemesi prensibi halkın yararına işlev görmesinin devamı için vazgeçilmez bir şarttır. Bununla birlikte hem varlığını devam ettirmesi için hem de akademik çalışmalar için gerekli fona katkıda bulunması için halkın desteğine ihtiyaç olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bundan yola çıkarak, halkın ilgisini daima canlı tutacak, güncel gelişmeleri yakından takip eden ve edinen, temel prensiplerinden ödün vermeyen ve fakat modern olanı da benimseyen bir müzecilik anlayışı benimsenmelidir. Müzede kullanılacak sergileme teknikleri belirlenirken bu hususlara özellikle dikkat edilmelidir. Bu anlayış yalnızca sergilemede değil, aynı zamanda müzede yürütülecek etkinliklerde de ön planda tutulmalıdır.

Yapılan bir araştırmaya katılanların yüzde 25'inin müzelerin günlük hayatla hiçbir ilgisi olmadığını söylemelerinin²⁵ altında yatan *“problemin bir kısmı hiç şüphesiz ki müzelerin etkileşim ve sorgulamadan caydırıcı, boğucu, tapınağımsı kurumlar olmalarıdır”*²⁶. Yeni müzecilik anlayışında ihtiyaç olan tam olarak bunun zıddı bir algı oluşturmak ve halkın tümünün müzeye rahatça gelebilmelerini, hiç cesaretleri kırılmadan sorgulayabilmelerini ve hem müzeyle hem de sergilenen objelerle rahat bir etkileşim içinde olabilmelerini sağlamaktır. Bunun sağlanabilmesi için de sergideki objeler ve ziyaretçi arasındaki görünmez duvarın kırılması gereklidir. Bunun için müzedeki belirli alanlarda, sergilenen objelere olmasa bile, onların muadillerine ziyaretçilerin rahatça dokunmaları teşvik edilmelidir. Bu amaçla önerilen bir aktivite modeli altıncı bölümde anlatılmıştır.

2.3. Müzelerdeki Sergileme Modları

Televizyon, kitap gibi medya formları objeleri gösterirler. Fakat müze, en önemli ve biricik özelliğini ortaya koyarak eserin kendisini sergiler, eserle ziyaretçi arasında kontrollü bir temasa izin verir ve bu özelliğiyle hayati önem taşır ve eşsizdir²⁷. Türkiye Yapboz Müzesi'nde de yapbozlar sergilenecek ve ziyaretçilerin onlarla aracısız karşılaşmaları sağlanacaktır. Sergilemede izlenmesi önerilen diğer ayrıntılar altıncı bölümde belirtilmiştir.

Müzelerdeki sergiler sergileme zamanının uzunluğuna göre kalıcı ve geçici olmak üzere ikiye ayrılır. Belcher'e göre sergileme zamanı 10 yıl civarında ise kalıcı, daha kısa ise geçici gruba girer ve ikinci gruptakiler daha maceracı doğalarından dolayı daha başarılı olmuşlardır²⁸.

²⁵ Merriman, 1990:156

²⁶ Walsh, 1992:160

²⁷ Belcher, 1991:38

²⁸ Belcher, 1991:47

2.4. Amacına Göre Sergileme Türleri

Müzenin işlevleri baz alınarak tanımlanan üç ana sergileme tipi duygu odaklı, didaktik ve eğlendirici sergileme türleri olarak belirlenmiştir.

2.4.1. Duygu Odaklı Sergileme

Ziyaretçinin duyguları üzerinde bir etkiye sebep olma amacıyla tasarlanan ve hazırlanan sergiler duygu odaklı olarak anılırlar. Belcher'e göre "estetik" ve "çağrışımsal" olarak ikiye ayıdığı bu grupta yer alan sergilemedeki objeler estetik sergilemenin konusu ise oldukça az açıklayıcı öğeyle sunulmalı, sergide yer alan tüm öğeler de yaratılan estetik ortamla uyum içinde olmalıdır ve ziyaretçinin sergilenen objelerin güzelliğini takdir etmesi amacıyla sergilenmelidir. Çağrışımsal sergide ise, yine Belcher'e göre, teatral bir ortam yaratılır. Hatta ortam teatral olmanın da ötesinde *ziyaretçinin içine girip sahnenin bir parçası olacağı* bir atmosfer, neredeyse sanal bir gerçeklik yaratılmalıdır. Bu durumda ortam o kadar gerçekçidir ki ziyaretçi neyin gerçek, neyin kurgusal olduğu ayırımına varmakta zorlanır²⁹.

2.4.2. Didaktik Sergileme

Adından da anlaşılacağı üzere eğitici bir işlev üstlenen didaktik sergileme tipinin ayırıcı özelliği eğitici işlevinin objenin kendisine bırakılmaması ve açıklayıcı araçlar tarafından üstlenilmesidir³⁰.

2.4.3. Eğlendirici Sergileme

Daha önce belirtildiği gibi, müzenin neredeyse bir tapınak gibi gergin bir ortam olması rahat bir atmosfer arayan, keyifli vakit geçirmek isteyen ziyaretçiyi müzeye davet eden bir özellik değildir. Günümüzde müzeler bu tür bir atmosferden başarıyla uzaklaşmaktadırlar. Tabii ki eğlendirirken müzenin tanımında yer alan eğitici, bilgilendirici olma işlevini de göz ardı etmek yanlış olur. Bu bağlamda Türkiye Yapboz Müzesi hem bilgilendiren hem de ziyaretçiye görsel bir şölen yaşatan, belli bölümlerinde oyunlar oynama fırsatı sunan bir müze olarak önerilmektedir.

2.5. Çağdaş Sergileme Yöntemleri

Müzedeki amaçlanan işlevlerden ayrı olarak, sergileme yöntemi baz alındığında ayrı bir kategorideki sergileme yöntemleri belirlenmiştir. Belcher'e göre bunlar;

- Etkileşimli (Interactive),

²⁹ Belcher, 1991:59-61

³⁰ Belcher, 1991:62

- Tepkisel (Responsive),
- Dinamik (Dynamic),
- Obje odaklı (Object-oriented),
- Sistematik (Systematic),
- Tematik (Thematic),
- Katılımcı (Participatory) olarak kategorize edilebilir.

Bu yöntemlerin hepsinin kullanılması Türkiye Yapboz Müzesi için uygun görülmüştür ve önerilmektedir.

2.5.1. Etkileşimli Sergileme

“Yalnızca, ziyaretçiye fiziksel olduğu kadar entelektüel eylemi de içeren ve sergiden gelen bir tür geri bildirimin sonucu olarak ortaya çıkan bir dizi ilgili etkinliğe dahil eden bir sergiye etkileşimli denilebilir.”³¹ Bu tanıma göre en uygun örneklerden biri bilgisayar-ziyaretçi etkileşiminin olduğu sergilerdir. Türkiye Yapboz Müzesi’nde önerilen sergilerden, bu etkileşimli sergileme kategorisine girebilecek olan ise çeşitli boylardaki LED ekranlardaki dijital yapbozların yapıldığı sergileme alanıdır.

2.5.2. Tepkisel Sergileme

Belcher’e göre sergileme türlerinden biri olan tepkisel sergileme, ziyaretçinin hareketine tepki veren herhangi bir düzenek olabilir, görüş alanına girildiğinde aktive olan bir ışık gibi³² Türkiye Yapboz Müzesi’nde bu çeşit bir sergileme dijital yapbozların yapım aşamasında kendini gösterecektir. Doğru yerleştirilen parçalar için ekranda ortaya çıkacak olan onay tepkisi, yanlış yere yerleştirilen parçalar yerine oturmadığında ekranda görülecek olan uyarı ve yapboz başarıyla bitirildiğinde ekranda vurgulanmış şekilde görülecek olan tamamlanmış yapboz görseli buna örnek olabilir.

2.5.3. Dinamik Sergileme

*Ziyaretçi tarafından çalıştırılan sergi objeleri*³³ için kullanılan bir sergileme yöntemidir. Yine müzede sergilenmesi önerilen dijital yapbozlar buna örnek olarak verilebilir. Aynı zamanda müzede sergilenmesi önerilen üç boyutlu yapbozların bisiklet, araba gibi araç-gereç oluşturulmasıyla tamamlanan kısmı da bu tür sergileme yöntemine birer örnektir.

³¹ Belcher, 1991:65

³² Belcher, 1991:65

³³ Belcher, 1991:66

2.5.4. Obje Odaklı Sergileme

Türkiye Yapboz Müzesi'nde sergilenmesi önerilen tüm yapbozlar ve aksesuarlar serginin odağını oluşturması planlanan objelere örnek olmak üzere örnekler sunulmuştur. Bu müzede tüm ilgi sergilenen iki ve üç boyutlu ve dijital yapbozlar ile yapboz aksesuarları üzerinde olacaktır. Açıklayıcı etiketler küçük bir rol oynayacak, oldukça az yer kaplayacak ve ziyaretçinin de çok az zamanını alacak şekilde önerilmiştir. Bu yöntem obje odaklı sergilemedir ve birçok müzede de sergileme yöntemi olarak benimsenmektedir.

2.5.5. Sistematik Sergileme

Söz konusu objelerin Kabul gören herhangi bir sisteme göre sınıflandırılarak düzenlendiği yöntem olarak tanımlanabilir. Tematik sergilemeyle aynı anlama gelmese de bu ikisinin bir arada yürütülebileceği açıktır³⁴.

2.5.6. Tematik Sergileme

Ortak bir temayı paylaşan objelerin bir arada sergilemesi anlamına gelen tematik sergileme yaygın şekilde karşılaşılan bir yöntemdir. Türkiye Yapboz Müzesi'ndeki galerilerin büyük bir kısmının bu yöntemle oluşturulması önerilmiştir.

2.5.7. Katılımcı Sergileme

Belcher'a göre katılımcı sergilemede ziyaretçi dokunma duygusunu da kullanmalıdır³⁵. Türkiye Yapboz Müzesi'nde bu yöntemle sergilenen ve ziyaretçilerin tamamladığı yapbozlar önerilmiştir. Altıncı bölümde bu konu ayrıntılı şekilde izah edilmiştir.

---

³⁴ Belcher, 1991:66

³⁵ Belcher, 1991:66

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YAPBOZ

3.1. Yapbozun Tarihçesi

3.1.1. Dünyada Yapbozun Tarihçesi

Yapbozun tarihçesi hakkında ulaşılabilen en eski kaynağın³⁶ belirttiği bilgiler ile farklı kaynaklardan³⁷ elde edilen bilgiler araştırılıp araştırıldığında ilk yapbozu üreten kişi olarak hep Londralı bir oymacı ve harita yapımcısı olan John Spilsbury ile karşılaşılmaktadır. Spilsbury'nin ürettiği ilk yapbozun üretim tarihi kesin olarak saptanamamış olmakla birlikte, 1760 yılı civarındadır.

Üretilen ilk yapboz bir haritadır. Spilsbury tarafından bir ahşap tabakasına monte edilen haritada, ülkeler ince uçlu bir testereyle kesilip birbirinden ayrıldıktan sonra, ortaya çıkan bu ürün İngiliz çocuklara coğrafya öğretmeye yardımcı olmak için derslerde kullanılan bir oyun olarak tasarlanmıştır. Yaklaşık olarak 1820 yılına kadar yapbozların öncelikli ve en yaygın kullanım alanı eğitimidir (Resim 8).

Karton yapbozlar ilk kez 1800'lerin sonlarına doğru piyasaya girmiştir ve genelde çocuk yapbozları için kullanılmışlardır. Yirminci yüzyıla kadar da kalıp kesime geçilmemiştir. Böylece 1900'lerin başında hem ahşap hem de karton yapbozlar piyasada olmuştur. Yapbozların altın çağı 1920 ve 1930'larda Büyük Britanya'da Chad Valley ve Victory, Amerika'da ise Einson-Freeman, Viking ve diğer firmalarla başlamıştır (Resim 9).

Özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da yoğun şekilde hissedilen, dünya tarihinin en büyük ekonomik krizi sayılan ve 1929'da başlayıp on yıl kadar süren Büyük Buhran³⁸ sırasında, yapboz endüstrisi büyük ivme kazanarak altın çağını yaşamaya başlamıştır. Tüm dünyada çeşitli sanayilerin bir felaket yaşadığı bu dönemde yapbozun, yani bir hobinin yükselişi ilk bakışta oldukça şaşırtıcıdır. Bu yükseliş aslında birkaç strateji sonucunda oluşmuştur; mesela, insanların o depresif zamanda en çok ihtiyacı olan duygusal sahneleri ya da demiryolu gibi yeni teknolojileri gösteren yapbozlar üretmek, yapbozları biraz daha karmaşık ve zor bir hale getirerek yetişkinlere de hitap etmelerini sağlamak ve yapbozları dış fırçalarının yanında ücretsiz vererek bir promosyon aracı olarak kullanmak gibi yöntemler kullanılmıştır. Fakat en başarılı strateji haftalık yapbozların piyasaya sürülmesi olmuştur. İlk başta haftada 12.000 yapbozla başlamış ve kısa süre içinde bu sayı 100.000 ve sonra da 200.000'e ulaşmıştır. 1933'ün başlarında haftada satılan yapboz sayısı 10.000.000'e

³⁶ Williams, 1990:4

³⁷ <https://www.wentworthpuzzles.com/2019/05/07/history-of-jigsaw-puzzles> (URL-18),

<https://www.puzzleteacher.com/2013/04/demo-puzzle-1.html> (URL-19)

³⁸ <https://www.britannica.com/event/Great-Depression> (URL-20)

ulaşmıştır³⁹. Hatta günümüzde de yayımlanmakta olan haftalık The New Yorker dergisinin 18 Şubat 1933'teki fasikülüne göre 1933'te Long Island'daki Einson-Freeman tesislerindeki yapboz üretimi haftada 3.000.000 yapboza ulaşmıştır ve yapboz satış fiyatları 10 ila 35 sent arasına düşmüştür, çünkü artık yapbozlar eskiden olduğu gibi sadece ahşaptan değil, daha uygun fiyata mal olan kartondan da üretilmeye başlanmıştır⁴⁰. Bu dönemde insanların günlük hayatında inanılması güç bir yer edinen yapboz, dönemin ünlü Laurel-Hardy kısa filmlerinden bir bölüme konu olmuştur⁴¹ ve “caz gitarın babası” olarak bilinen Eddie Lang “Jigsaw Puzzle Blues” adlı bir caz/blues parçası yapmıştır⁴².

Tüm dünyada felaket etkisi yaratan böyle büyük bir ekonomik krizin ortasında hiç de temel ihtiyaçlar sınıfına girmeyen, bir eğlence aracı olan yapboza olan talep artışı şaşırtıcı olmasına rağmen, bunun mantıklı bir açıklaması vardır. İşsizliğin yüzde 25'e tırmandığı bir dönemde günlük 3 ila 10 sent arası küçük bir ücret karşılığında kiralanabilen yapbozlar, krizin tam ortasında moral desteği arayanlar için biçilmiş kaftandır. Hem ailelere ortamın dertlerinden uzaklaşma şansı vermiş, hem bir yapbozu yaparken ve bitirdiğinde kişinin yaşadığı başarılı olma hissi sayesinde moral destek sağlamış, hem de restoran ve gece kulüpleri gibi pahalı dışarı eğlencelerinin yerini gayet ekonomik ve keyifli bir şekilde doldurmuştur⁴³. Hatta tanıdıklar arasında yapboz değiş-tokuşu yapma ve ödünç alıp-verme gibi çözümler de üretilmiştir⁴⁴.

Böylece yapbozlar iyice yaygınlaşmış ve bir çocuk oyunu olmaktan çıkarak bir aile eğlencesi olma niteliği kazanmıştır. 2. Dünya Savaşı sonrası ahşabın iyice pahalalanmasıyla günümüzde daha yaygın olarak görmeye alışkın olduğumuz karton yapbozların üretimi iyice artmış ve 1960'a gelindiğinde dönemin önde gelen ahşap yapboz firmalarının birer birer kapanmasıyla karton yapbozlar bayrağı devralmıştır⁴⁵. 1965'te binlerce Amerikalı, bugün de imkânsız yapbozlar olarak anılan çok zor yapbozların atası sayılan ve “dünyanın en zor yapbozu” olarak tanıtılan Jackson Pollock'un “Convergence” adlı eserinin Springbok yapboz firması tarafından üretilen 340 parçalık yapbozunu yapmak için uğraşmışlardır⁴⁶ (Resim 10).

³⁹ <https://www.puzzlewarehouse.com/history-of-puzzles/> (URL-21)

⁴⁰ <https://www.newyorker.com/magazine/1933/02/18/jigsaw-craze> (URL-22)

⁴¹ <https://www.youtube.com/watch?v=shNv196teFU> (URL-23)

⁴² <https://www.youtube.com/watch?v=7JYYhYINiYI> (URL-24)

⁴³ https://www.mgcpuzzles.com/mgcpuzzles/puzzle_history/ (URL-25)

⁴⁴ <https://web.archive.org/web/20001019002453/> (URL-26)

<http://www.jigsaw-puzzle.org/jigsaw-puzzle-history.html> (URL-27)

⁴⁵ https://www.mgcpuzzles.com/mgcpuzzles/puzzle_history/ (URL-28)

⁴⁶ https://www.mgcpuzzles.com/mgcpuzzles/puzzle_history/ (URL-29)

3.1.2. Türkiye’de Yapbozun Tarihçesi

Türkiye’de yapbozun tarihçesine bakıldığında yapbozu ülkemize getiren ilk firma Heidi Oyuncak’tır⁴⁷. 1983’ten beri var olan bu oyuncak firması ülkemize ilk yapboz ithal eden ve 1992’den beri Educa yapbozlarının distribütörü olan firmadır. 2006 yılında da kendi markası olan Art Puzzle’ı yaratmıştır ve hem ülkemizde hem de yurt dışında satış yapmaktadır.

Türkiye’de kurulan ikinci yapboz firması KS Games’tir. 1989’da kurulan firmanın yapboz dışındaki üretimi oyuncaklar, kutu oyunları ve oyun aletleridir. 350’den fazla yapboz modeli bulunan markanın yapbozlarındaki parça sayısı 2 ile 4.000 arasında değişmektedir⁴⁸. Markanın adını oluşturan harfler olan K ve S, kırmızı-siyah anlamına gelmekte olup, yapboz kutularında da baskın renk olarak net bir şekilde görülmektedir.

Türk yapboz piyasasında çok önemli bir yere sahip olan İskender’s Puzzle, 2004 yılında üniversiteden yeni mezun olmuş makine mühendisi ve endüstri mühendisi iki kardeş tarafından KOSGEB kredisi ve bir miktar da hibe ile İzmir’de kurulmuştur. Üretime ilk olarak foto-puzzle denilen kişiye özel yapbozlarla başlamıştır. O günden bugüne kadar halen, kendi markaları olan İskender’s Puzzle ve Gold Puzzle’ın yanı sıra Türk ve yabancı yapboz firmalarına üretim yapmaya da devam etmeyi tercih etmektedirler. Kişiye özel yapbozlardan sonra farklı yurtiçi firmaların yapbozlarını üreten İskender’s Puzzle, 2008 yılından itibaren de kendine has dokusuyla diğerlerinden ayrılan Grafika ve Bluebird adlı Fransız yapboz markalarının da içinde bulunduğu yapboz firmaları için üretim yapmakta ve toplam üretimlerinin %90’ını ihraç etmektedir. Dünyada satılan en büyük yapboz olan 54.000 parçalı “Travel Around Art”ı (Resim 11) ve yine en büyük yapbozlardan biri olan 48.000 parçalı “Travel Around the World”ü (Resim 12) de üretmektedirler. Ülkemizde de bir yapboz satış sitesinin⁴⁹ yarattığı Nova ve pandemi sürecinde kurulan Magnolia Puzzles markalarının üretimi İskender’s Puzzle tarafından yapılmaktadır. Bu firmanın önemi yalnızca ihracat başarısı veya en büyük yapbozları üretmesi değil, aynı zamanda piyasada bulunan normal yüzeyli veya parlak yüzeyli yapbozlara bir alternatif olan mat yüzeyli yapbozları ülkemizde üreten tek firma olmasıdır. Mat yüzeyli yapbozlar dokunulduğunda da ipeksi bir his vermekte ve bu özellikleriyle öne çıkmaktadırlar.

Türkiye’nin yapboz tarihinde bir mihenk taşı olan Anatolian Puzzle, 2018’de Amerika Birleşik Devletleri’nde de satışa başlayan ve bugün dünyanın 22 ülkesinde tanınan bir Türk markası olarak tam bir başarı hikayesine imza atmıştır. 2007-2008 sezonunda Ziraat

⁴⁷ <https://www.heidi.com.tr/> (URL-30)

⁴⁸ <https://www.ksgames.com.tr/tr/hakkimizda> (URL-31)

⁴⁹ www.puzzledepo.com (URL-32)

Bankası'nın bir projesi için 11.000 adet yapboz ile üretime başlayarak piyasaya giren Anatolian Puzzle, 2008'de 38 modellik bir yelpazeyle yapboz üretimine başlamış ve 2010'da ise Perre Grup'u kurmuştur. Perre Grup, üç Adıyamanlı ortağın girişimi olarak hayata geçen bir şirkettir ve adı da zaten bu yüzden Perre'dir, Adıyaman kent merkezi yakınındaki Perre antik kentinden esinlenerek bu isim seçilmiştir. Anatolian Puzzle'ın hikâyesi ticaretle uğraşan bir ailenin çocukları olan ve yapboz sektöründe ışık gören iki kardeşin bu sektöre girmeye karar vermeleriyle başlamıştır. Ticarete, satışta, tüketiciyi tanımakta iyi olan bu iki kardeş güçlerini üretimi bilen, kutu ve ambalaj sanayisine hâkim olan üçüncü ortakla birleştirdiklerinde, günümüzde dünyanın her yerine ihracat yapan ve Anadolu (İngilizce: Anatolia) adını tüm dünyaya duyuran bir yapboz markasının temellerini atılmıştır. 2021 itibariyle Anatolian Puzzle yapbozlarını Çin, Avustralya, Kanada, Güney Afrika, İngiltere, İsrail ve çeşitli Avrupa ülkelerinin de dahil olduğu 40 ülkede görmek mümkündür. Dünyada tek seferde 2.000 parçalık bir yapbozu imal edebilen beş üretim tesisinden biri olan ve tam otomatik bir imalat bandına sahip olan Anatolian Puzzle, Haziran 2021'de 3.250 metrekarelik eski yerinden 8.000 metrekarelik yeni üretim merkezine taşınmaktadır⁵⁰.

2010-2019 yılları arasında yapboz sektöründe faaliyet göstermiş olan Anıl Ambalaj, yetişkinler için Gordion ve çocuklar için Gordion Kids olmak üzere adlı iki marka üretmiştir. O dönemde, ham halde fabrikaya ulaşan kartonun tüm üretim süreci burada gerçekleşmiştir. Büyük bir karton ambalaj üreticisi olan firma, yapboz işinin ayrı bir uzmanlık gerektirdiği ve asıl faaliyet alanlarının yanında düşük bir ciro sağladığı gerekçesiyle, 2019 yılında bu markaları Heidi Oyuncak'a devretmiştir.

Önde gelen bu yapboz firmalarının ürünlerine ilaveten, İki Kedi, Puzz, Sirocco gibi markalara ait eski yapbozlar da zaman zaman halen görülmektedir, fakat bu markalar artık piyasadan çekilmişlerdir ve yeni modeller çıkarmamaktadırlar.

2019 yılının son aylarında ortaya çıkan Covid-19 pandemisi de dünyada yapboza olan ilginin artması bakımından aynı Büyük Buhran gibi bir etki yaratmıştır. Büyük Buhran'da ekonomik zorluklar sebebiyle daha ekonomik bir şekilde yaşamaya çalışan halk evden çıkmamaya, sosyalleşmek yerine evlerinde vakit geçirmeye başlamıştır. 2019 sonunda ortaya çıkan Covid-19 ise 2020 başlarından itibaren insanların sokağa çıkma yasakları ve kısıtlamalarıyla halkın bu kez yasal yaptırımlarla evde kalmalarına yol açmıştır. Haziran 2021'de halen devam eden, tüm dünyada defalarca gerçekleştiren bu yasaklar ve kısıtlamalardan dolayı insanlar yapbozu tekrar keşfetmişlerdir. Tıpkı Büyük Buhran zamanında olduğu gibi gerek satın alarak gerek ikinci el çevrimiçi platformlarda daha uygun

---

⁵⁰ Çolak, F. (2018)

fıyatlarla edinerek, gerekse kendi aralarında değiş-tokuş yaparak evde geçen uzun zamanlarını yapboz yaparak değerlendirmeye başlamışlardır. Bu dönem için yapbozun ikinci altın ağı demek gayet yerinde olur. 2022 başı itibariyle iki yıldan uzun süredir devam etmekte olan pandemi sürecinde, var olan firmaların üretim kapasitelerini artırmalarının yanı sıra yeni yapboz markaları da ortaya çıkmıştır. Bunların bir kısmı gerçekten çok başarılı olarak kendilerine piyasada kalıcı gibi görünen bir yer edinmişlerdir. Magnolia Puzzles ve Captain Albatross bu firmalar arasında yer almaktadır.

Magnolia Puzzles, Kasım 2020’de kurulan ve ürünlerini İşkender’s Puzzle’a yaptıran, hızlı çıkışıyla dikkat çeken en yeni Türk markalarındandır. Türkiye’de mat yüzeyli yapbozlar üreten en bilinen marka olan Magnolia Puzzles, kendileri de yapboz hobisine gönül vermiş matematik ve endüstri mühendisi bir çift tarafından yaratılmış ve kısa sürede koleksiyonunu genişleterek, 2021 yılı sonunda 89 modele ulaşmış ve Türk yapboz piyasasının önde gelen firmalarıyla birlikte anılır olmuştur. Bunun yanı sıra İşpanya’nın en büyük yapboz mağazalarından birinde satışa sunulmak üzere ihracata başlamış, aynı zamanda internet üzerinden de yurtdışı satışlarında çok kısa sürede ivme kazanmışlardır. Firmanın yakın zamandaki planları arasında ocuk yapbozları modelleri de çıkartma, sosyal sorumluluk projelerinde yer alma, 1.500 parçadan büyük yapbozları da koleksiyonlarına katma planları yer almaktadır. Magnolia Puzzles, kısa geçmişine rağmen Amerika Birleşik Devletleri, Romanya, Kanada, Polonya, Fransa, İtalya, Almanya, Kuveyt, Brezilya gibi ülkelere ulaşmayı başarmasıyla dikkat çekmektedir.

Covid-19 pandemisi sürecinde piyasaya giren Captain Albatross ise üretimini kendi tesisleri olan Pelikan Basımevi’nde gerçekleştirmektedir. Türk yapboz piyasasına girmesinden önce bir İngiliz markası olan Otter House gibi bazı yabancı yapboz markaları için üretim yapmasıyla ve Captain Albatross markasını yarattığı andan itibaren hem yurt içi hem de yurtdışı satışları yapmasıyla dikkat çeken bir firmadır. 2021 sonunda 50’ye yakın modelleri vardır.

3.2. Yapboz Derneği

Yapboz Derneği bir yapboz aşığı olan Pelin elik tarafından 2018 yılında kurulmuştur. Merkez binası Karaköy’de olan derneğin Aralık 2021 itibariyle birçok şehirden 58 yesi vardır.

Çocukluğundan beri yapboz yapmakta olan Pelin elik bir sosyal paylaşım sitesi sayesinde 2014’te Puzzle Teacher olarak bilinen İlknur Sürmeli’yle tanışmıştır. 2014 şubat’ından itibaren çeşitli yurtiçi ve yurtdışı yarışmalara katılan, 1. Dünya Puzzle Hız

Yarışması'nda 1.000 parçalık yapbozu 4 saat 41 dakikada tamamlayarak üçüncü olan Puzzle Teacher'ı takiben 5 saat 5 dakikalık süreyle dördüncü olan Pelin Çelik 2018'de altı arkadaşıyla Yapboz Derneği'ni kurmuştur. Yapboz Derneği'nin kısa adı PuzzleDer'dir. 2015'ten itibaren her yıl için bir hız yarışması düzenlenmiş, bunlar 2018'den itibaren Yapboz Derneği çatısı altında gerçekleştirilmiştir. Ancak Mart 2020'de gerçekleştirilmesi planlanan hız yarışması Covid-19 pandemisinden dolayı ertelenmiştir. Pandemi başladıktan hemen sonra, 14 Mart 2020'de, dernek tarafından sosyal paylaşım sitesinde (Facebook) düzenlenen Corona Puzzle Günleri etkinliği 32 ülkeden 368 yapbozcunun katılımıyla gerçekleşmiştir ve 23 Ağustos 2020'de sona ermiştir. Bu etkinlik kapsamında yapılan yapbozların sayısı 1500'ü geçmiştir.

Yapboz Derneği bünyesinde, 2019'da vefat eden kurucu üye Yusuf Aşuk'un anısına ithaf edilmiş olan Yusuf Aşuk Puzzle Kütüphanesi yer almaktadır. Dernek üyelerinin ücretsiz yapboz ödünç alabildiği kütüphanede Haziran 2021 itibariyle, çeşitli ülkelerden gelen yapbozların da dahil olduğu 500'den fazla yapboz bulunmaktadır.

Derneğin pandemi sonrası etkinlik planları arasında 6. Türkiye Puzzle Hız Yarışması'nın gerçekleştirilmesi ve Türk takımını oluşturarak İspanya'da düzenlenecek olan Dünya Puzzle Hız Yarışması'na katılmak ve uzun dönem planları arasında ise farklı şehirlerdeki yapbozcuların dernekleşmesini teşvik ederek federasyonlaşmak vardır⁵¹.

3.3. Puzzle Teacher

Puzzle Teacher, kısaca Türkiye'nin yapboz gurusu olarak tanımlanabilecek bir yapbozcudur. Asıl adı İlknur Sürmeli olan Puzzle Teacher 1976'da dünyaya gelmiştir. Yurt dışında çalışan babasının getirdiği çeşitli oyuncaklarla bolluk içinde bir çocukluk geçirmiştir. Ailesi çocuklarının hobi ve ilgi alanlarını keşfetmek için onları mümkün olduğunca değişik hobilerle daha küçük yaşta tanıştırmaya çalışmıştır. Bu şekilde ilk yapbozuyla da 6-7 yaşlarında karşılaşma şansını yakalamış, ailece yapılmak üzere yine yurt dışından getirilen Jumbo marka bir yapbozla kariyerine ilk adımını atmıştır. Gerek ilk yaptığı golden retriever yavrularının resmedildiği yapboz olsun, gerek kendi satın aldığı ilk puzzle olan 500 parçalık, koyu lacivert bir denizin ortasındaki deniz feneri yapbozu olsun, Puzzle Teacher yapmaktan hoşlandığı yapbozlar itibariyle kendini “zor puzzle’ların puzzle’cısı” olarak tanımlamaktadır.

Aslında bir İngilizce öğretmeni olan Puzzle Teacher, bu adı seçmesinin sebebini de asıl mesleğine atıfta bulunmak istemesiyle açıklamaktadır. 2012 yılında eşiyle iş bölümü yaparak yapboz değerlendirmeleri yaptığı, yapboz severlerin yapbozla ilgili neredeyse her

⁵¹ Pelin Çelik ile Yapboz Derneği üzerine çevrimiçi söyleşi, Zoom, 31.05.2021 ve <http://www.turkiyepuzzle.com/tarihce.php> (URL-33)

türlü sorularına yanıt ve sorunlarına çözüm bulabilecekleri, çeşitli kurum ve kuruluşların iş birliği için ziyaret edip iletişime geçtikleri www.puzzleteacher.com sitesini kurmuştur.

Sosyal paylaşım sitesinde gerçekleşen Türkiye Puzzle Günleri etkinliğinin ilkini 2018’de organize eden Puzzle Teacher, aynı zamanda Yapboz Derneği ile de koordinasyon halinde, arka planda kalmayı tercih ederek çeşitli yapboz organizasyonlarında çalışmaktadır⁵².

Türkiye Yapboz Müzesi’nde yer alması önerilen bir olanak da ziyaretçilerin müzede yer alan “Yapboz Uzmanına Sor” kare kodunu kullanarak Türkiye’deki bir yapboz uzmanına yapbozla ilgili her türlü sorularını aracısız iletebilme imkanındır. Bu kare kodun ziyaretçileri yönlendireceği yapboz uzmanı olarak Puzzle Teacher (İlknur Sürmeli) önerilmektedir. Kare kodun çalışmasıyla ilgili ayrıntılı bilgi dördüncü bölümde verilmiştir.

3.4. Yapboz Hakkında

3.4.1. Yapboz (Jigsaw Puzzle) Sözcüğünün Etimolojisi

Yapboz sözcüğünün dilimizdeki karşılığı çok nettir, kutu içinde gelen parçalardan bir bütüne ulaşarak bir görsel yapılır ve daha sonra tekrar yapmak için bozulabilir; yani yap ve boz. Bununla birlikte yapboz ilk olarak ülkemizde değil, İngiltere’de ortaya çıktığı için, orijinal adı olan “jigsaw puzzle” sözcüklerinin etimolojisini incelemek gerekir. İlk zamanlarda yapbozların orijinal adı da jigsaw puzzle değildi, onlara diseke haritalar (İngilizce: dissected maps) deniyordu ki günümüzde “diseke etmek” yalnızca tıbbi bir terim olarak kullanılmaktadır ve anlamı da “*dokuların-yapıların cerrahi olarak izole edilmesi, açığa çıkarılmasıdır, anatomizasyon da denir*”⁵³. Bu açıdan bakıldığında yapbozlara verilen ilk adın genel anlamda parçalarına ayırmak olduğu göz önünde bulundurulunca, bunun sebebi doğru bir şekilde anlaşılabilir.

“Jigsaw”un günümüzdeki Türkçe karşılığı “dekupaj testeresi”dir. İlk yapbozlar ise kıl testere (fretsaw) ile yapılmışlardır. Yapbozların orijinal adı olan “jigsaw puzzle”ı alması bu yüzden 1880’lerde icat edilen özel bir testere olan “jigsaw” adlı aletin icadına denk gelir⁵⁴.

3.4.2. Yapboz Materyalleri Nelerdir

Yapbozlar tarihte ilk ortaya çıktığında ahşaptan üretildilerse de günümüzde kartondan imal edilen yapbozlar piyasada daha yaygın ve sayıca çok daha fazla miktarda bulunmaktadır.

⁵² İlknur Sürmeli ile e-posta görüşmesi, Gmail, 02.05.2021.

⁵³ <https://www.turkcerrahi.com/tip-sozlugu/diseksiyon/> (URL-34)

⁵⁴ <https://www.wentworthpuzzles.com/us/2019/05/07/history-of-jigsaw-puzzles#:~:text=The%20term%20jigsaw%20comes%20from,adults%20as%20well%20as%20children.> (URL-35)

Günümüzde yapboz üretiminde kullanılan materyaller, piyasada bulunmalarına göre en yaygın kullanılan en az kullanılan malzemeye doğru şu şekilde sıralanabilir: karton, ahşap, plastik, akrilik ve metal (çelik, pirinç, titanyum).

Kartondan imal edilen yapbozların başında dünya çapında en çok bilinen Ravensburger, Heye, Jumbo gibi Avrupa markaları gelir. Ülkemizde üretilmeye başlayıp dünya çapında da artık satışı olan Anatolian Puzzle, yine bir Türk markası olan Nova Puzzle, 2020’de üretime başlayan iki Türk markası olan Captain Albatross ve Magnolia Puzzles da yerli karton yapbozlardandır. Amerika Birleşik Devletleri’nde Masterpieces, Suns Out, the New York Puzzle Company, Pomegranate, Buffalo gibi yıllardır piyasada olan ve Covid-19 pandemisiyle birlikte ortaya çıkan Puzzle Sensei, Quality Content, Apostrophe Puzzles gibi birçok firmanın da içlerinde bulunduğu onlarca yapboz firması da karton yapboz üretmektedir (Resim 13).

Ahşap yapbozlar birçok farklı markada bulunabilmektedir. Ülkemizde King of Puzzle ve Oyunzu, Amerika Birleşik Devletleri’nde Liberty Puzzles, Unidragon, Stave Puzzles ve Artifact Puzzles, İngiltere’de Wentworth, Rusya’da ise Da Vici ve Mr. Puzz gibi önde gelen markalar sayılabilir. Bu yapboz markalarının yanı sıra daha küçük ölçekli olup el işçiliğiyle ahşap yapboz imal eden butik üreticiler de vardır. Ahşap yapbozların çoğunda özel kesimli parçalar bulunmaktadır, bunlar yapbozun temasına göre seçilen şekiller ya da tamamen fantastik şekiller olarak karşımıza çıkabilir. Ahşap yapbozlarda bunu öne çıkarmak için yapbozun tamamlanmış haline tersinden bakmak iyi bir fikirdir (Resim 14).

Plastik yapboz üreten az sayıda firma arasında tanınırlığıyla öne çıkan Pintoo, Tayvan’da üretilmektedir. Yapbozun kenar parçalarını kutunun içinden çıkan ayrı bir poşete koyan Pintoo, kenarları oluşturan tüm parçaları, hepsinin herhangi bir kombinasyonla birbirleriyle doğru şekilde eşleşmesini sağlayacak şekilde tasarlamış ve böylece yapboza başlarken çerçevenin oluşturulması aşaması için büyük kolaylık sağlamıştır (Resim 15).

Akrilik yapbozları üreten firmalar arasında Amerika Birleşik Devletleri’nden Zazzle ve Wave Puzzles sayılabilir. Akrilik yapbozlar saydam, yarı saydam veya diğer yapbozlar gibi üstünde belirli görseller bulunan modeller olarak gruplandırılabilirler. Saydam ve yarı saydam olanlara, yapboz üzerinde bir görsel bulunmadığı için yapılması zor olduğundan dolayı “imkânsız yapboz” da denilmektedir (Resim 16).

Metal parçalardan oluşan yapboz üreten ilk firma 2021 yılında Amerika Birleşik Devletleri’nde paslanmaz çelik yapboz için patent alan Lazels Puzzles’tır⁵⁵. İlk olarak Mayıs 2021 başında 100 adet sınırlı sayıda ürettiği Atlas modeli yapbozu satışa sunduğunda üç saat

⁵⁵ <https://www.lazels.com/> (URL-36)

içinde hepsini satan Lazels Puzzles an itibariyle kendi kategorisinde halen tektir. Lazels Puzzles daha sonra da pirinç ve titanyumdan yapbozlar üretmiştir (Resim 17).

3.4.3. Yapboz Nasıl Üretilir

En büyük yapbozlarda otuz saate kadar ulaşabilen yapboz üretiminin ilk adımı tasarımıdır. Ön çalışması yapılan yapboz desenleri dijital ortama aktarılır ve yüksek çözünürlüklü dijital baskıları alınır. Ön çalışmadan kasıt desenlerin oluşturulması olabileceği gibi, orijinal sanat eserlerinde birtakım değişiklikler yapmak da olabilir. Yapboz üzerinde büyük tek renk alanlardan kaçınmak için desenlere birtakım eklemeler yapılabilir. Desen keyifle yapılabilecek hale getirildikten sonra onaylandığında imalata yollanır. İmalat aşamasında öncelikle desenin basılı olduğu kâğıtlar kartonlara yapıştırılır ve birkaç günlüğüne kurumaya bırakılırlar. Kuruduktan sonra kartonlar kesim makinesine gönderilerek burada parçalara ayrılırlar. Kutulara dökülmeden önce her bir parçanın yerinde olduğundan ve kutuda eksik parça olmadığından emin olmak için, her bir yapboz kamera sistemiyle denetlenir. Kutulara dökülen yapbozların kapakları kapatıldıktan sonra, paketlenen ürünler fabrikadan ayrılmaya hazır hale gelirler⁵⁶.

3.4.4. Yapboz Nasıl Yapılır

Yapbozu yapmanın yani parçaları birleştirmenin birkaç değişik yöntemi vardır ve bunlar bazen yapbozcuya bazen de yapboza göre değişiklik gösterir. Birçok yapbozcu poşeti ilk açtığında kenarları oluşturan bir tarafı düz parçaları ayırır -bunlardan dört tanesi köşelere denk geldiği için iki kenarı düzdür- ve bu aslında en yaygın şekilde kullanılan yöntemdir. Gerisi için ise yapbozda ortaya çıkacak olan desene uygun olan yöntem seçilebilir. Bu yöntemler tabii ki tavsiye niteliğindedir, yapbozcu isterse tamamen kaotik bir yaklaşımla da yapbozu tamamlamayı tercih edebilir. Renkleri birbirinden kolayca ayırt edilebilen desenleri olan yapbozlarda renklere göre belli bölümlere ait parçaları ayırıp mesela “*şu maviler gökyüzü için, bu maviler ise deniz için, şu kahverengi ve taba rengi de binalar için*”⁵⁷ diyerek o bölümleri kenara ayırıp, kendi aralarında birleştirerek işe devam edebilir. Başka bir yöntem ise detaylı veya kalabalık yapbozlar denebilecek bazı yapbozlar için uygulanabilir. Çözme aşamasında sürekli kutu üstündeki resme bakarak her bir parçanın aşağı yukarı hangi koordinatlarda olduğunu tahmin ederek parçayı o noktaya koymak ve bu şekilde ilerleyerek bütün yapbozu tamamlamak mümkündür. Ya aynı renkten oluşan ve yine imkânsız yapbozlar sınıfında değerlendirebileceğimiz yapbozlar için ya da bir yapbozun aynı renk grubundan

⁵⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=gG9XdTz6E5s> (URL-37)

⁵⁷ Raymond, 1996-1997:448

oluşan bölümleri için kullanılabilecek üçüncü yöntem ise biraz daha organize olmayı gerektirir. Bu yöntem için ilk olarak parçaları şekillerine göre gruplara ayırıp düzenli bir şekilde dizmek gerekir, ikinci ve son adım da birbiriyle birleşecek parçaları tek tek deneyerek birbiriyle eşleşenleri belirleyerek yapmaktır. Son metot da bütün parçaları rastgele fakat hepsinin resimli tarafları üste gelecek şekilde bir yüzeye yayıp veya kutuların içine koyup onların arasından her desen için parçaları tek tek seçerek birleştirmek ve böylece göze çarpan renkleri seçerek birleştirmek ve bu şekilde devam ederek yapbozu çözmektir.

3.5. Çeşitli Alanlarda Yapboz

Yapbozun yapısı incelendiğinde, birbirine benzemeyen, her biri diğerinden farklı olan ve birbirinin yerini tutamayacak olan parçalardan oluşan, bu parçalar bir mozaik gibi bir araya geldiğinde mükemmel bir iş birliği içinde birleşerek büyük bir görselin oluşmasıyla sonuçlanan bir bulmacadan bahsedilmektedir. İşin sırrı bu parçaları ahenk içinde birleştirmek ve onların birbirlerini tamamlamalarıyla hedefe ulaşmaktır. Sembolik olarak yapboz parçalarının kullanımı da bu noktada daha belirginleşmektedir. Genel fikri “tamamlanmak için her bir parçaya ihtiyaç vardır” olarak algılamak doğru bir yaklaşım olacaktır. Daha ayrıntılı inceleme bu konunun alt başlıklarında yapılmaktadır.

3.5.1. Eğitimde Yapboz: Jigsaw Metodu

1970’lerin başlarında Elliot Aronson’ın ortaya attığı “The Jigsaw Classroom” fikri temelde ırkçılığa karşı oluşturulmuş bir metottur; bu yöntemin uygulanması sırasında öğrencilerin sınıf içinde kendilerine verilen grup çalışması için öyle bir görev seçilir ki, öğrencilerin iş birliği yapmadan bunu başarmaları imkânsızdır⁵⁸. Bu metot Amerika Birleşik Devletleri’nde binlerce sınıfta kırk yıldır başarıyla uygulanmaktadır ve sonuçlar da ırklar arası anlaşmazlıkların azalması, eğitim alanında olumlu sonuçların artması şeklinde görülmektedir. Bu olumlu sonuçlara devamsızlıkların azalması ve okulun daha çok sevilmesi de eklenebilir.

Bu metodun temelinde, kendilerine verilen görevi başarıyla tamamlayabilmek için her bir öğrencinin, aynı bir yapbozun her bir parçası gibi, gerekli ve vazgeçilemez olduğu fikrinin sınıftaki öğrencilere tecrübeyle öğretilmesi amacı yatmaktadır. Jigsaw metodunun uygulandığı sınıfta, görevi yerine getirmek için grup çalışmasında yer alan her bir öğrenci hem kendisinin hem de sınıftaki her bir arkadaşının eşsiz, yeri doldurulamaz ve vazgeçilmez olduğunu anlar. Kendisi veya diğerlerinden herhangi biri olmadan çalışma grubunun tam olmayacağı, aynı bir yapbozun her bir parçasına ihtiyaç olduğu gibi sınıftaki her öğrenciye de

⁵⁸ <https://www.jigsaw.org/> (URL-38)

ihtiyaç olduğunu ve ancak hepsinin eksiksiz katılımıyla kendilerine verilen görevin başarıyla tamamlanacağını ilk elden tecrübe ederek öğrenir.

3.5.2. Okul Öncesi Eğitimde Yapboz

Okul öncesi yaşındaki bireyler için yapboz hem eğlenceli hem de öğretici bir araç olarak kullanılabilir. Okul öncesi bireylerin sanat alanındaki eğitiminde kullanıldığında, yapboz *“birey için eğlenceli ve işbirlikçi öğrenmeyi sağlamaktadır”⁵⁹*. Bu tekniği kullanırken küçük yaştaki bireylere yapbozla yapılacak çalışma öncesinde *“eser hakkında kısa bilgi verildikten sonra”⁶⁰* yapboz parçalarını kullanarak eseri oluşturmaları istenir. Bu süreçte katılımcılar, her bir parçaya yakından bakarak, yani önemli bir sanat eserinin en küçük ayrıntılarını inceleyerek tamamen esere odaklanan bir aktivite içinde bulunurlar. Böylece okul öncesi yaş grubunun dokunma ve parça parça yakından inceleme fırsatı bularak, önemli eserlerle bir oyunun içinde tanışması ve kaynaşması, onların hayatında sanat konusunda akılda kalıcı temeller atılması mümkün olmaktadır.

3.5.3. Terapide Yapboz

Aile bağlarını güçlendirmek için yapboz kullanımını içeren bir terapi tavsiye edilmektedir. Konuşarak yapılan terapiden farkı, işin içinde bir oyun olması ve böylece bu terapide bireylerin daha özgür olmasıdır. Böylece daha yaratıcı davranabilen aile üyeleri *“tecrübelerini, yasadıkları zorlukları ve ilgi alanlarını paylaşırken daha rahat ve açık”* bir şekilde kendilerini ifade edebilirler. Terapinin amacı aile üyeleri arasındaki bağlantıyı güçlendirmek, *“kendi rollerinin ve diğer aile üyelerinin rollerinin farkına varmalarını ve birbirlerine daha hassas yaklaşımlarını sağlamak, bireysel ve sistemik güçlerini belirlemelerini ve duygusal bağlar kurmalarını sağlamaya teşvik etmektir.*

Örnek bir yapboz incelenecek olursa, terapist önceden hazırladığı on parçalık yapbozun parçalarının arkasına ailedekilerin iletişime geçmesini sağlayacak *“en sevdiğin hatıran, en kötü günün, en sevdiğin hediye, stresle nasıl başa çıkarsın, en sevdiğin renk”* ve benzeri konu başlıkları yazar ve bu parçaları aile üyeleri arasında eşit şekilde dağıtır (Resim 18). Aynı yapbozun parçalanmamış ama parçaların yerleri belirtilmiş, birleştirirken rehberlik edecek olan halini de hazırda tutar. Aile üyelerinin yapboz parçasının arkasında yazan konu başlığıyla ilgili olarak o parçanın ön yüzünü doldurmaları için onlara istedikleri kadar vakit verir, hatta *“bu bölüm tüm bir seans boyunca sürebilir”*. Daha sonra tamamlanan parçalar yerlerine yerleştirilir ve yapboz tamamlanınca aile üyeleri yapbozla ilgili gözlemlerini

⁵⁹ Kahraman, M. E., Olgun, M. K. (2016)

⁶⁰ Kahraman, M. E., Olgun, M. K. (2016)

paylaşarak terapiye devam ederler. Terapideki *“tartışmalar, parçaların bir bütünü oluşturmak için nasıl bir araya geliyorsa, aynı onun gibi, her bir parçanın katkısını da vurgulamalıdır. Aynı zamanda, eksik parça olsaydı yapbozun nasıl değişeceği üzerinde de odaklanmalıdır ve aile üyelerinin yapboza neyi ekleyip yapbozdan neyi çıkarmak isteyecekleri hakkında sorular da içerebilir⁶¹”*.

Yapbozların terapötik (tedavi edici/iyileştirici) etkisi hakkında çok derin bilimsel çalışmalar yapılmış olmamakla birlikte, terapötik yapboz olarak adlandırılan yapbozları tavsiye eden, demans ve Alzheimer konusunda çalışan, Alzheimer’s Disease International gibi kuruluşlar bulunmaktadır. Bu yapbozlar sayıca az parçalı, hastaların iyi hissetmelerini sağlayacak manzara, evcil hayvan gibi tanıdık görseller içeren, onlara “sohbet etmek için bir fırsat sağlayacak⁶²” nitelikte yapbozlardır (Resim 19). Bir sonraki başlıkta bu konuyla ilgili yapılan bilimsel çalışmalar incelenmiştir.

3.5.4. Sağlıkta Yapboz: Zihin Sağlığı, Yaşlılar ve Yapboz

Yapboz yapmanın zihni çalıştırdığı, yaşlanmayla ilgili unutkanlığa karşı iyi bir koruma yöntemi olduğu internet sitelerinde, haberlerde, sohbet programlarında defalarca konu edilmiştir. Ancak bu konuyla ilgili çok kuvvetli veriler sağlayan bir bilimsel çalışma bulunmamaktadır. Bununla birlikte, burada bahsedilecek ilk çalışmanın sonucunda, yaşlanma sebepli idrak kaybına karşı yapbozun tavsiye edilebileceği ortaya çıkmıştır.

50 yaş üstü bireylerle yapılan bir çalışmada yapbozun çoklu görsel-uzamsal bilişsel beceriler üzerindeki etkisi ve bilişsel yaşlanmaya karşı potansiyel koruyucu bir faktör olup olmadığı araştırılmıştır ve *“Yapboz yapmak çoklu görsel-uzamsal bilişsel becerileri kuvvetlendirir ve bilişsel yaşlanmaya karşı potansiyel koruyucu bir faktördür⁶³”* sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmanın sonuçları *“bilişsel yönden talepkâr aktivitelerin, uzun dönemde bilişselliğin⁶⁴ yararına olduğu, fakat bilişselliği geliştirmek için kestirme ve hızlı bir çözüm olmadığı yönündeki kanıtları güçlendirmektedir⁶⁵”*.

Yapılan bir başka araştırmada da bakımevinde kalan demanslı yaşlıları ziyaret eden aile bireyleri için ziyaret sırasında kullanacakları aktivite kitleri oluşturulmuş ve 12 hafta süresince bunları kullandıktan sonra değerlendirmeleri istenmiştir. Yapılan geribildirimler incelendiğinde, sonuç olarak *“sünger yapboz veya geçmişe ait şarkıları beraber söyleme ya*

⁶¹ Schoenherr, K. K. (Mart 2014)

⁶² [https://www.alzstore.com/therapeutic-puzzles-going-out-p/0801.htm#:~:text=Therapeutic%20puzzles%20are%20a%20focused,provide%20an%20opportunity%20for%200conversation.\(URL-39\)](https://www.alzstore.com/therapeutic-puzzles-going-out-p/0801.htm#:~:text=Therapeutic%20puzzles%20are%20a%20focused,provide%20an%20opportunity%20for%200conversation.(URL-39))

⁶³ Fissler, P., Küster, O. C., Laptinskaya, D., Loy, S. L. (2018)

⁶⁴ cognition: kavrama, idrak olarak da tercüme edilebilir

⁶⁵ Fissler, P., Küster, O. C., Laptinskaya, D., Loy, S. L. (2018)

*da geçmişle ilgili sorular sorma temalarını içerek kitleri fiziksel aktivite, kart oyunları veya geçmişin seslerini içeren seslerin kayıtlarından daha faydalı ve keyifli bulunmuştur*⁶⁶.

Yapbozla ilgili olarak şunlar da söylenebilir; hobi olarak yapboz yapan kişilerin beyninin sağ ve sol taraflarını aynı anda çalışır hem yaratıcılık hem de analitik düşünme becerileri geliştirir; yapboz sayesinde kişi ekrandan uzak keyifli vakit geçirebilir ve dijital detoks yapabilir⁶⁷. Yapbozla uğraşmak, kişinin sorun çözme yeteneklerini geliştirmesine yardımcı olur, stres düzeyini düşürür, ruh halini iyileştirir, hafızasını güçlendirir⁶⁸.

3.5.5. Otizm Farkındalığı ve Yapboz

Otizm farkındalığı için kullanılan sembol ne kadar değişirse değişsin neredeyse her seferinde bir yapboz parçası içermektedir. 1963'te ilk Otistik Çocuklar Derneği (National Autistic Society) yönetim kurulu üyesi ve otizimli bir çocuk ebeveyni olan Gerald Gasson tarafından yaratılan ve kabul edilen logoda bulunan yapboz parçasının ardındaki anlam "puzzle" sözcüğünün İngilizce'de "şaşırmak, hayret uyandırmak, muamma" gibi anlamlara gelmesiyle ilgilidir (Resim 20). Bu logonun ilk kullanıldığı yıllarda otizm daha tam olarak anlaşılamamıştır ve otizimli çocuklara çocukluk şizofrenisi tanısı konulmaktadır. Logodaki ağlayan çocuk da çekilen acıyı sembolize etmekte, yardıma muhtaçlığı vurgulamaktadır. Bu bakımdan bu logo o dönemde gayet uygun bulunmuş ve kabul edilmiştir⁶⁹.

Daha sonra kullanılan sembollerde ise bu ağlayan çocuk artık kullanılmamış, fakat yapboz parçasından da bir türlü vazgeçilmemiştir ve bugün otizmle ilgili olarak en çok bilinen logo olan, yapboz parçası desenli renkli kurdele kullanılmaya başlanmıştır (Resim 21).

Günümüzde bazı otizm aktivistleri, otizm farkındalık grupları ve otizimli bireyler yapboz parçasının eksikliği ve tamamlanmamış, kafa karıştırıcı, tam olarak anlaşılmayan bir şeyi ima ettiğini düşünmektedirler. Bu sebepten dolayı da yapboz parçasının uygun bir sembol olmadığını belirterek artık otizm farkındalığı için kullanılmaya devam edilmesine karşı çıkmaktadırlar. 2017 yılına gelindiğinde Autism Research Journal (Otizm Araştırmaları Dergisi) yapboz parçası içeren logonun artık olumlu çağrışımlar yapmadığını beyan ederek 2018 Şubat'ında dergi kapağından kaldırmıştır⁷⁰.

Yapboz parçası sembolü bazı bakış açılarına göre bir bütünün parçası olması özelliği sebebiyle olumlu karşılanırken, başka bakış açılarına göre de bu bölümde anlatıldığı gibi bilinçaltına olumsuz mesajlar gönderebilmektedir. Burada tabii ki dilin önemi büyüktür.

⁶⁶ Crispi, E. L., Heitner, G., (2002)

⁶⁷ https://www.instagram.com/p/CP5y_YhiYJ/ (URL-40)

⁶⁸ https://www.instagram.com/p/CK_653yBmMe/ (URL-41)

⁶⁹ <https://the-art-of-autism.com/the-autism-puzzle-piece-a-symbol-of-what/> (URL-42)

⁷⁰ <https://the-art-of-autism.com/the-autism-puzzle-piece-a-symbol-of-what/> (URL-42)

Türkçe’de yapboz veya puzzle denildiğinde çoğunlukla ilk akla gelen, keyifli, eğitici bir oyundur. İngilizce’de ise yalnızca hem bir fiil hem de isim olan “puzzle” sözcüğüne değil, aynı zamanda günlük yaşamda daha sık kullanılan “puzzled” veya “puzzling” sıfatlarına da çağrışım yapmakta, bu sıfatlar da sırasıyla “şaşkın, kafası karışmış, şaşırtılmış” ve “kafa karıştırıcı, şaşırtıcı, anlaşılmaz, muammalı, bilmece gibi” anlamlarına gelmektedir. İngilizce’de yapbozdan bahsederken daha yaygın olarak kullanılan sözcük grubu “jigsaw puzzle”dır.

3.5.6. Toplumsal Farkındalık ve Yapboz

Yapbozlar her ne kadar bir ticari mal veya hobi aracı olsalar da aynı zamanda tamamlandıklarında ortaya çıkan görsele bakıldığında bir anlam ifade ederler. Bu anlam bazen sadece hoş bir manzaraya veya sevimli hayvanlara bakıldığında hissedilen mutluluk olabilir. Ancak zaman zaman daha ciddi konulara da eğilen yapbozlar vardır. Bu bölümde birkaç örnekle incelenmiştir.

Kasım 2019’da Amerika Birleşik Devletleri’nde kurulan ve bir kadın girişimi olan Jiggy Puzzles özellikle kadınları ilgilendiren konularda farkındalık artırmak ve bu konularda maddi destek sağlamak için çalışmalar yapmaktadır. Ayrıca sanatçılara da maddi destek sağlamak için yapbozlar üretmişlerdir. Mayıs 2020’de 500 parçalık yapbozlar üzerine profesyonel ve tanınan ressamlar tarafından çeşitli tekniklerle çizilen eserler 100 ila 4.305 dolar arası fiyatlara satılmış ve geliri Covid-19 pandemisinden dolayı ekonomik zorluklar yaşamakta olan sanatçılara iletmek üzere Sanatçılara Yardım Fonu’na ve New York Şehri Acil Yardım Fonu’na aktarılmıştır (Resim 22). Bir başka çalışmaları ise meme kanseri farkındalığı ile ilgilidir. Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de meme kanseriyle ilgili farkındalığın artırılması için çalışmalara hız verilen 1-31 Ekim günleri “Meme Kanseri Farkındalık Ayı” olarak belirlenmiştir⁷¹. Jiggy Puzzles, Ekim 2020’de çok satan yapbozlarından biri olan 450 parçalık “Boobs” – Memeler’i tekrar üretmek gelirin yüzde 20’sini Meme Kanseri Araştırma Fonu’na bağışlamışlardır⁷² (Resim 23).

Willamina Company de 10 Kasım 2020’de çıkardığı ilk ve bugüne kadar halen kataloğunda yer alan tek yapbozla Black Lives Matter – Siyahilerin Yaşamları Değerlidir hareketini destekleyerek, Amerika Birleşik Devletleri’nde kolluk kuvvetleri tarafından

⁷¹ [https://gedab.ogu.edu.tr/Sayfa/Index/101/meme-kanseri-bilinclendirme-ve-farkindalik-ayi-dunya-meme-sagligi-gunu-pembe-kurdele-takma-gunu#:~:text=D%C3%BCnya%20Sa%C4%9Fl%C4%B1k%20%C3%96rg%C3%BCt%C3%BC%20taraf%C4%B1ndan%202004,ve%20Fark%C4%B1ndal%C4%B1k%20Ay%C4%B1%20olarak%20belirlenmi%C5%9Ftir.\(URL-43\)](https://gedab.ogu.edu.tr/Sayfa/Index/101/meme-kanseri-bilinclendirme-ve-farkindalik-ayi-dunya-meme-sagligi-gunu-pembe-kurdele-takma-gunu#:~:text=D%C3%BCnya%20Sa%C4%9Fl%C4%B1k%20%C3%96rg%C3%BCt%C3%BC%20taraf%C4%B1ndan%202004,ve%20Fark%C4%B1ndal%C4%B1k%20Ay%C4%B1%20olarak%20belirlenmi%C5%9Ftir.(URL-43))

⁷² https://www.instagram.com/p/CGnmJonjldq/?utm_source=ig_web_copy_link (URL-44)

öldürülmekte olan siyahi vatandaşlar sorunu hakkında farkındalığı artırmaya çalışmaktadır (Resim 24). Şirketin sahibi olan Cameron Willis, kendisiyle yapılan görüşmede⁷³ “*bu yapbozun bu ciddi konularda konuşmanın eğlenceli bir yöntemi*” olduğunu belirterek “*farklı okulların ve kurumların programlarının bir parçası haline gelmesi için*” çalışmalar yaptığını belirtmiştir. Yapboz üzerindeki fotoğraf Beyaz Saray’ın iki cadde önündeki Black Lives Matter Plaza Caddesi’ni göstermektedir. Bu caddeye Mayıs 2020’de polis tarafından öldürülen George Floyd’un anısına gerçekleştirilen protestoları destekleyen Washington D.C. Belediye Başkanı Muriel Browser’ın emriyle iki bloğu kaplayacak şekilde siyah üzerine sarı harflerle Black Lives Matter yazısı yazılmıştır ve eski adı olan 16 Street Northwest, Black Lives Matter Plaza olarak değiştirilmiştir⁷⁴.

Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF Türkiye) “Doğadaki her bir parçanın ayrı bir yeri ve önemi var” diyerek, doğal hayatı koruma farkındalığını artırmak için yapboz metaforunu kullanmış ve bir kampanyasında üzerinde eksik yapboz parçası olan görselleri paylaşmıştır (Resim 25).

3.5.7. Kültür-Sanat ve Yapboz

Birçok yapbozun deseninde herkesin bildiği, çok ünlü ressamaların tablolarını görülmektedir. Sanat tarihine hiç ilgi duymayan, sadece yapbozcu olan bir birey sanat tarihinde yeri olan çok önemli bazı eserlerle bu hobisi sayesinde tanışabilir. Dahası, bir ressamın bir eserini beğenip, daha sonra onun diğer eserlerinin de yapbozlarını toplayıp yapmaya başlayabilir, o ressam hakkında daha fazla şey öğrenmek için araştırma yaparak onun bir hayranı haline gelebilir. Bu açıdan yapboz, bireyleri sanatla tanıştırmak için günlük hayatta bir fırsat yaratmaktadır. Üstelik bireylerin işten artan zamanlarında, başka bir şeye odaklanmadıklarında karşılarına çıkarak, sanat eserlerinin en ince ayrıntılarını incelemeleri için onlara saatler sunarak yapboz hobisi sahiplerinin çeşitli sanat akımları ve sanatçılarla tanışması için büyük bir şans olarak hayatlarında yer almaktadır. Örneğin Türkiye’de yaşayan bir bireyin hayatı boyunca Hieronymus Bosch’un “Dünyevi Zevkler Bahçesi” adlı eseriyle, eseri detaylıca inceleyecek kadar vakit ve enerji ayıracak biçimde karşılaşması çok olası değildir, çünkü bu eser dekoratif eşyalar üzerinde pek görülmez, bireyin resim sanatıyla bir ilgisi yoksa bu eserle günlük hayatının herhangi bir yerinde veya okuma yaptığı sırada karşılaşması pek olası değildir. Fakat yapboz almak için araştırma yaparken 1500 parçalık bir yapboz modeli olarak karşılaştığında bu eseri seçerse üzerine kitaplar yazılan bir tabloyu en ince detayına kadar görme, bu detaylarla saatlerce belki de günlerce vakit geçirme imkânı

⁷³ Cameron Willis ile Black Lives Matter yapbozu üzerine çevrimiçi söyleşi, Instagram, 02.05.2021.

⁷⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Black_Lives_Matter_Plaza (URL-45)

bulacaktır (Resim 26). Bu etkileyici eserin yapbozu sayesinde daha sonra H. Bosch'un başka eserlerini de merak edip onları araştıran bir birey, zamanla kendi vizyonunu da genişletecek, belki de sürrealizm sanat akımının kazandığı yeni bir takipçiye, bu akımın bir meraklısına dönüşecektir.

3.5.8. Sinema ve Televizyonda Yapboz

“Yapbozun kayıp parçası” birçok film ve dizide eksik unsuru tanımlamak için kullanılan bir metaforudur. O unsura ulaşıldığında ise yapbozun adı bile geçmeden “şimdi parçalar yerine oturdu” dendiğini bir vakayı çözmeye yaklaşan dedektiflerden defalarca duymuşuzdur. Neyin parçaları olduğu söylenmeden bile, bunun bir yapboz benzetmesi olduğunu biliriz. Ayrıca yapbozun kendisini ana konu olarak edinen ve yapbozun tamamlanmasıyla sonuca ulaşılması fikrinden yola çıkılarak çekilmiş filmler de vardır. Bunlar “The Jigsaw Puzzle (2000)⁷⁵”, “The Missing Piece (2008)⁷⁶”, “Pieces (2016)⁷⁷” ve “The Jigsaw (2014)⁷⁸” adlı kısa filmler ve “Puzzle (2018)⁷⁹” adlı uzun metrajlı film olarak sıralanabilir.

Alexander Galant'ın 2008 yapımı “The Missing Piece” (Türkçe: Kayıp Parça) adlı kısa filmi ve 2000 yapımı “The Jigsaw Puzzle” – (Türkçe: Yapboz) adlı kısa filmi de olay örgüsünün merkezine birer yapboz oturtan gerilim-korku tarzında filmlerdir. Bunlardan ikincisinin başında film ekibinin tanıtımında kullanılan anagramların ise aynı yapboz gibi birer bilmece olması dikkat çekmektedir. Ayrıca yönetmenin “Kayıp Parça” filminde bir diyalogda kullandığı, filmin geçtiği tek mekân olan evin adresi olan “1760, Spilsbury Yolu” da çok zekice bir gönderme yapmaktadır, 1760'larda ilk yapbozu üreten Spilsbury'ye.

Basil Al-Safar ve Rashid Al-Safar tarafından yazılıp yönetilen “The Jigsaw” – (Türkçe: Yapboz) da yine kısa bir korku filmidir. Bu filmde de aynı Galant'ın kısa filmleri gibi, başrolde hikâyenin merkezindeki gizemli yapbozun olduğunu söylemek çok da abartılı olmayacaktır.

2018'de yapımı sinema filmi “Puzzle” (Türkçe: Yapboz) iki ödüllü bir yapımdır. Yapbozla ilgili kısa metrajlı filmlerden farklı olarak, drama türünde, aile ve insan ilişkilerini sorgulayan, yapbozu hikâyenin gelişiminde bir araç ve bir metafor olarak kullanan bir filmidir.

Televizyon dizilerinde de yapboz metaforu sıkça kullanılmaktadır. 2017 yılında yayına giren “Kadın” dizisinde Raif karakterinin canlandığı engelli ve asosyal karakterin sürekli

⁷⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=5YBbyuG46pg> (URL-46)

⁷⁶ https://www.youtube.com/watch?v=DSCdK2hz_qQ (URL-47)

⁷⁷ <http://www.piecesfilm.com/> (URL-48)

⁷⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=gs5zQBBOXrA&t=1s> (URL-49)

⁷⁹ <https://www.imdb.com/title/tt6933454/> (URL-50)

yapboz ile uğraştığı ve otistik bir çocuk karakter olan Arda'nın aile dışından bir birey olan Raif'le ilk iletişiminin yapboz yoluyla meydana geldiği görülür. Bu yapbozun gerçek hayattaki sosyal katalizör fonksiyonunu yansıtmaktadır. Daha önceki bölümlerde de bahsedildiği gibi, yan yana gelme ihtimali çok düşük olan bireylerin yapboz hobisi sayesinde kaynaştıkları görülmektedir.

2021 yılında yayına giren bir yerli dizi olan “Seni Çok Bekledim”in 7. bölümünde başroldeki Kadir karakteri kız arkadaşı Ayliz’e evlenme teklif eder ve bunu hayatının eksik parçasını tamamlaması için bir parçası eksik bırakılmış bir yapbozu metafor olarak kullanarak yapar.

Filmlerde ve dizilerde yapboz metaforu, olayların iyi ya da kötü sonuçlanması fark etmeksizin, bütünü tamamlayarak sonuca ulaşmak anlamına gelmektedir. Yapbozun tamamlanması ya bir cinayeti işleyen kişinin bulunması, ya bir aşk hikayesinin evlilikle sonuçlanması, ya da son parçanın yerleştirilmesiyle fizik ötesi bir katilin ortaya çıkıp filmi bitirmesiyle ilişkilidir.

3.5.9. Promosyon Sektöründe Yapboz

Yapboz ülkemizde sıkça kullanılan bir promosyon ürünüdür. Hem yurt içi hem yurt dışı alanda önde gelen yapboz üretim tesislerinden biri olan İskender’s Puzzle‘ın temel faaliyet alanı promosyon yapbozlar üretmektir⁸⁰. Bu kategoriye dahil olan ürünler arasında kartvizit yapbozlar, mikro yapbozlar ve çerçeveli yapbozlar sayılabilir. Firmaların özel günler, kutlamalar, tanıtımlar için tercih edebileceği bu yapbozlardan kartvizit olanlar 20 parça ve kutusuz, mikro olanlar 99 parça ve deney tüpüne benzer bir ambalajda, çerçeveli olanlar ise 20 ile 150 parça arasında çeşitli boyutlarda ve hepsi istenen desende üretilmektedir (Resim 27). Ayrıca 40 ile 2.000 parça arasında 68x96 cm’ye kadar boyutlarda boş beyaz yapboz da firmalar için promosyon amaçlı üretilip, daha sonra üzerlerine baskı yapılabilir. Klasik promosyon ürünlerinden daha kullanışlı olmasa da daha heyecan verici, ilginç, eğlenceli ve akılda kalıcıdır.

3.5.10. Ticari Ürünlerde Yapboz

Yapboz parçası figürü tekstil ürünlerinde, işlevsel ev eşyalarında ve dekoratif aksesuarlarda karşımıza çıkmaktadır. Bunlar yapboz parçası figürünün kullanıldığı Amerikan servis, kumaş deseni, fotoğraf çerçevesi, takı gibi eşyalar olarak karşımıza çıkabilirler (Resim 28-31). Ayrıca yapboz tutkunları için üretilen ve sadece yapboz parçası figürü değil, üstü

⁸⁰ https://iskenderspuzzle.com/gallery_page-2/ (URL-51)

yazılı, bu eşyayı kullanan kişinin yapboz tutkunu olduğunu belirten mesajlar içeren tişörtler, fincanlar, çantalar ve benzeri eşyalar olarak da bulunabilirler.

3.6. Yapboz Aksesuarları

Yapboz yapanların kullanabileceği aksesuarlar gün geçtikçe çeşitlenmektedir. Günümüz dünyasında 1980’da Alfred Marshall’ın iktisadın temel prensiplerini açıklarken kullandığı “insan *ihtiyaçları sayıca sınırsızdır ve tür olarak çok çeşitlidir* ⁸¹” ifadesinden beri bu açıklama defalarca kanıtlanmıştır. Daha önceki bölümlerde kullanılan Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Piramidi’nde de görüleceği üzere insanlar en temel gereksinimlerini gidererek başladıkları bu sonu gelmeyen yolculukta, ellerindeki ihtiyaçlar listesinde, elde ettikleri bir kalemin üstünü sildikten sonra hemen bir sonrakine geçmektedirler. Kapitalin yönettiği modern dünyada ihtiyaç ve istek kavramları birbirine karışmış haldeyken, elimizdeki gerçek şudur ki ister ihtiyaç ister istek olsun, gün geçtikçe piyasadaki mal ve hizmetler çeşitlenmektedir ve doğal olarak bu gerçek, yapboz hobisi sahibi tüketicilere de yansımaktadır. Bundan birkaç yıl önce kimsenin aklından bile geçmeyecek olan bazı yardımcı araç gereçler artık piyasada alıcı bulur hale gelmiştir. Bu araç gereçlerin kullanılmaya başlanmasıyla, internetteki sosyal paylaşım platformlarındaki paylaşımların da teşvik etmesiyle tüketiciler arasında hızla bir modaya dönüşebilmekte ve sonunda, ilginç bir biçimde, hobiye yaparken aslında gayet hayat kolaylaştırıcı aksesuarlara dönüşerek birey için vazgeçilmez hale bile gelebilmektedirler. Bazıları şaşırtıcı olabilecek bu araç gereçlerin bir kısmı bu bölümde incelenmiş ve açıklanmıştır.

3.6.1. Yapboz Sehpaları

Yapbozun birleştirileceği yer seçiminde birkaç faktör rol oynar. Yapbozun kaç parça olduğu önemlidir. 100 parçalı bir yapboz bir oturuşta 10-15 dakikada yapılabilir. Ancak 250, 500 veya daha çok parçalı bir yapboz için birden çok kez masa başına geçmek gerekebilir. Bu durumda eğer sırf bu iş için ayrılmış bir masa yoksa veya yapbozun duracağı odaya küçük çocukların veya ev hayvanlarının erişimi varsa, üzerinde çalışılmadığı zamanlarda yapbozu kaldırmak gerekecektir. Bunun için iki mukavva kullanmak mümkündür. Bir mukavvanın üzerinde yapboz birleştirilecek, diğeri ise yapboz kaldırılacağı zaman üstüne kapatılıp halı veya divan altı gibi uygun bir yere kaldırılacaktır. Bu tür saklama koşullarının uygun olmadığı durumlar için yapboz sehpaları cankurtaran görevi görür (Resim 32-33). Üzerinin kontrplağı kapatılıp, sehpa da kapatılarak uygun bir yere yaslanmasıyla yapboz bir sonraki sefere kadar

⁸¹ <https://www.marxists.org/reference/subject/economics/marshall/bk3ch02.htm> (URL-52)

güvenli bir şekilde kaldırılabilir. Yapboz sehparının daha önemli bir işlevi ise sağlık konusundadır. Bir masadaki, sehpadaki veya yerdeki bir mukavvanın üzerindeki yapbozu birleştirmek için dakikalarca veya saatlerce sürekli aşağı doğru bakarak çalışmak boyun ve sırt ağrılarına neden olmaktadır. Yapboz sehparı kullanıldığında, çalışılacak yüzeyin göz hizasına kaldırılması ve uygun eğimin ayarlanmasıyla, yapbozcu eğilmek zorunda kalmadığı için boyun ve sırt ağrılarından mustarip olmaz. Ayrıca sehpanın yüzeyini kaplayan keçe sayesinde parçaların kayarak düşmesi de engellenmiş olur ve bu eğim yapbozcu için bir dezavantaja neden olmaz. Yerde veya masada yapılan bir yapbozla karşılaştırıldığında, yapboz sehparı birkaç avantaj daha sunar; yapbozun üzerine evcil hayvan oturmasını engeller ve su ve benzeri sıvılar dökülmesini riskini de ortadan kaldırır.

3.6.2. Yapboz Masaları

Yapboz masaları, prensipte yapboz sehparı ile aynı gibi görünmektedir. Yapboz sehparlarından farklı olarak, bazı yapboz masalarının yüksekliği de ayarlanabilir ve bu masalarda eğim için de sehpadan daha fazla seçenek mevcuttur (Resim 34-35). Daha büyük bir fark ise bunları bir masanın üzerine koyma ihtiyacı duyulmadığı için kesinlikle daha kullanıcı dostu aksesuarlardır. Bunların yüzeyleri de eğimden dolayı parçaların kaymaması için, aynı yapboz sehparında olduğu gibi, keçeden yapılmıştır.

3.6.3. Yapboz Taşıma ve Yapma Çantaları

Orijinal adı “puzzle caddy” olan yapboz taşıma ve yapma çantaları, yapbozu keçe üzerinde yapmaktan hoşlanmayanlar için iyi bir seçenektir (Resim 36). Genelde grafiker ve ressamların kullandığı proje çantalarına benzer bir çantanın iki tarafının da içine monte edilmiş mukavvalardan ve yapboz parçalarını üstüne dizmek için kullanılmak üzere bulunan ek mukavvalardan oluşurlar ve ev dışına çıkarmak istendiğinde yapbozu güvenli bir şekilde taşımak için de kullanılabilirler.

3.6.4. Yapboz Halıları

Adından da anlaşılacağı üzere, üstünde yapboz yapmak için kullanılan, kullanılmadığı zamanlarda da bir halı gibi rulo yapıp kaldırılabilen aksesuarlardır (Resim 37). Bu halılarda kullanılan materyal kalın keçedir ve yapboz parçalarını üstlerinde kaydırarak hareket ettirmek kolay değildir. 6000 parçaya kadar olan yapbozlar için uygun boyutta yapboz halılarını ülkemizde bulmak ve edinmek oldukça kolaydır.

3.6.5. Yapboz Tahtaları

Yapbozun altına koymak için en pratik ve kolay ulaşılabilir çözüm olarak bulunabilecek mukavva aynı zamanda çok da ekonomik bir materyaldir. Ancak Covid-19 pandemisiyle birlikte genişleyen ve çeşitlenen yapboz pazarında talebin de çeşitlenmesiyle birlikte daha lüks bir seçenek olan yapboz tahtaları (İngilizce: puzzle board) ortaya çıkmıştır. Bunları, çekmecesizler ve çekmeceliler olarak iki gruba ayırabiliriz. Çekmecesiz yapboz tahtaları Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Zakco Puzzle Boards tarafından akçaağaç, karaceviz gibi ağaçlardan üretilmektedir (Resim 38). Bu sert ahşap yapboz tahtaları 9x7 inçten (yaklaşık 17x22 cm), 30x40 inç (yaklaşık 76x101) kadar değişiklik gösteren, en çok 2000 parçalık bir yapboz için kullanılabilecek boyutlarda olacak şekilde, el işçiliğiyle imal edilmektedir. Ayrıca diğer bir seçenek olan dönen yapboz tahtası⁸² (İngilizce: spinning puzzle board) da altına yerleştirilebilen mantar yüzeyli döndürücü yuvarlak aksesuar sayesinde, tahtanın istendiği gibi çevrilmesine olanak vermekte, böylece tahtanın yerleştirildiği yüzey çizilmeden ve tahtayı kaldırmaya gerek olmadan rahat bir şekilde çevrilmesi sağlanarak kullanılabilmektedir. Çekmeceli yapboz tahtaları ise yapboz tahtasının altına yerleştirilmiş 4 veya 6 çekmece içerecek şekilde tasarlanmışlardır. Çeşitli üreticiler tarafından farklı ülkelerde üretilmektedirler. Bu ürünler mukavva⁸³, MDF⁸⁴ veya bombeleşmeyecek ahşaptan⁸⁵ 1500 parçalık bir yapboz için kullanıma uygun boyutlarda üretilmektedir.

3.6.6. Yapboz Parçası Ayırma Tepsileri

Yapboz dünyasının önde gelen markaları olan Heye, Ravensburger, Bits and Pieces, Art Puzzle gibi markaların piyasaya sunduğu, bazıları yapboz kutusuna benzeyen, bazıları yapboz parçası şeklinde olan, bazıları ise kendine has modellerde üretilen yapboz parçası ayırma tepsileri vardır (Resim 39-43). Bunların en önemli özelliği, kullanımları esnasında, içlerinde parçalar bulunurken, yapbozun kaldırıldığı zamanlarda bu tepsilerin iç içe veya birbirlerine tam oturacak şekilde üst üste koyulup kaldırılabilmesidir. Bu önemlidir, çünkü bir yapbozun bitirilmesi bazen günler ve hatta haftalar sürebilir.

Geçmiş yıllarda sadece sert plastikten imal edilen yapboz ayırma tepsileri, artık daha ekolojik malzemelerden üretilmiş şekilde piyasada bulunabilmektedirler. Keçeden, bambudan

⁸² https://www.etsy.com/listing/843345385/deluxe-spinning-puzzleboard-for-500-1000?ref=shop_home_feat_2 (URL-53)

⁸³ <https://www.ebay.co.uk/itm/303643282059> (URL-54)

⁸⁴ <https://www.costway.co.uk/wooden-jigsaw-puzzle-table-folding-tilting-four-drawers-tabletop-1500-pieces.html> (URL-55)

⁸⁵ <https://www.amazon.com/Piece-Wooden-Jigsaw-Puzzle-Table/dp/B08L8G419F> (URL-56)

veya ahşaptan yapılan bu tepsiler, yine birbirlerinin üstüne oturup kenara kaldırılacakları zaman az yer kaplayacak ve düşmeyecek şekilde tasarlanmışlardır.

3.6.7. Yapboz Kutusu Tutacakları

Yapboz yaparken kutu üzerindeki resme bakmak gerekir. Yapbozun desenine göre bazen bakmak yeterli olabileceği gibi, bazı yapbozlarda -mesela kalabalık yapbozlarda- kutuya neredeyse her parça için bakmak gerekebilir. Bu da yapbozcunun bir elinde sürekli kutuyu tutuyor olması ve yapbozu tek eliyle yapıyor olması anlamına gelir. Kutuyu masanın üzerine koymak çözüm değildir, kutu sağlam bir şekilde dik durmalı ve yapbozun büyüklüğüne göre bazen saatlerce o şekilde kalmalıdır. Kutunun düşmesi parçaların etrafa saçılmasına sebep olabileceği için keyifli bir yapboz deneyimi için yapboz kutusu tutma standı önem arz eder. Ülkemizden Anatolian Puzzle, Avrupa'dan ise Art and Fable Puzzle Company yapbozlarının tümünde kutu içinden çıkan bir yapboz kutusu tutma standı vardır (Resim 44-45). 2020'de Amerika Birleşik Devletleri'nde üretime başlayan Zakco Puzzle Boards'ın ilk kez piyasaya sürdüğü yapboz kutusu tutma standı ise ayrıca satın alınması gereken, diğerlerine göre daha sağlam bir tutuş sağlayan, oldukça ağır ve karaceviz ağacından yapılan bir aksesuardır (Resim 46).

3.6.8. Yapboz Spatulası

Tüm dünyada tek bir markanın, Ceaco'nun, ürettiği yapboz spatulası, özellikle parçaları yatay olarak sürüklendiğinde birbirinden kolayca ayrılabilen veya dikey olarak yerinden kaldırılmak istendiğinde birbirinden kolayca ayrılabilen markaların yapbozlarını yaparken ihtiyaç duyulabilecek bir aksesuardır (Resim 47). Ayrıca yapboz sehпасı, yapboz masası veya yapboz halısı gibi, keçe zeminlere sahip yüzeylerde yapboz yaparken yapboz spatulası adeta mucizevi bir çözümdür. Yapboz spatulasının diğer işlevleri de bu şeffaf spatulanın aynı zamanda üç kat büyüten bir büyüteç olması ve güçlü bir LED ışığı taşımasıdır. Yapboz yaparken ışık çok önemlidir. İdeali, yansımayı önlediği için direkt güneş altında olmayan ama gün ışığı alan aydınlık bir ortamda yapmaktır. Böylece hem özellikle koyu renkler arasındaki ton farkı rahatça ayırt edilebilir hem de yapay ışık altında zorlanmadığı için gözler yorulmaz. Fakat her zaman gün ışığı bulunamadığı için, koyu renkleri ayırt etme sırasında ortam aydınlatması yanında yardımcı olacak ekstra bir ışık kaynağına da kısa süreli olarak ihtiyaç duyulabilmektedir. Yapboz spatulasındaki ışık, hafif ve taşınabilir olması ve çok güçlü olması bakımından, masa lambaları karşısında tercih edilme ihtimali oldukça güçlü bir alternatiftir. Plastikten imal edildiği ve yüzeyinde çember şeklinde yollar olduğu için

yapboz spatulasındaki büyüteç için bu kadar olumlu yorumlar yapmak çok kolay değildir. Yine de nadiren büyüteç kullanma ihtiyacı hisseden yapbozculara fayda sağlayacaktır.

3.6.9. Mikro Yapboz Standları

Mikro yapbozlar deney tüpü formundaki plastik şişelerde satışa sunulur. Satışa sunuldukları yerlerde tabii ki standları vardır, ama onları evde saklarken dibi yuvarlak olduğundan dengede tutmak imkansızdır; kişinin birçok mikro yapbozu varsa, bunlar birbirlerinden destek alarak ayakta durabilecekleri bir kutuya koyulabilirler. Ya da baş aşağı duracak şekilde herhangi bir yerde durabilirler, fakat o durumda da tüp üzerindeki resim ters duracaktır. Bu çok önemli birinci dünya ülkesi sorununa⁸⁶ çözüm, şaşırtmayacak şekilde Amerika Birleşik Devletleri'ndeki yapboz aksesuarı üreticisi Zakco Puzzle Boards'dan çıkmıştır. Hem tekli hem de altılı formda el emeğiyle karaceviz ağacından üretilen mikro yapboz standları piyasaya girmiştir ve yine şaşırtıcı olmayacak şekilde alıcı bulmaktadır. Aslında gerçekten de ciddi yapbozcuların depolama ve sergileme ile ilgili bir yer sorunu vardır. Yapboz kutularının veya çerçevelerinin sığacağı, düzgün bir şekilde istiflenebileceği bir alan oluşturmak normal büyüklükteki bir evde pek mümkün olmamaktadır. Mikro yapboz standları işte bu sorunun küçük bir bölümüne bir nebze de olsa çare olmaktadır (Resim 48).

3.6.10. Yapboz Yapıştırıcıları

Yapbozu yapıp da bozmayan hobiciler için çerçeveletme öncesi yapılması gereken en önemli işlem yapbozu yapıştırmaktır. Yapboz tamamlandıktan sonra iki mukavva arasına yerleştirilerek ters çevrilip arkasından koli bandıyla yapıştırılabilir. Buna alternatif olarak piyasada bulunan birkaç üründen biri sıvı yapboz yapıştırıcılarıdır⁸⁷. Bunlar yapbozun ön yüzüne yani desenli tarafına yayılarak düz kenarlı bir plastik ile yapbozun yüzüne eşit şekilde yayılır ve daha sonra kurumaya bırakılır. Bu işlem sırasında fazla bastırmaktan ya da aynı yerin üzerinden birçok kez geçmekten kaçınılmalıdır ki yapbozun deseninde deformasyon olmasın. Diğer bir alternatif ise yapbozun ön veya arka yüzünden yapıştırılabilen şeffaf yapboz koruyuculardır. Bunlar piyasada mat ve parlak görünüm veren iki çeşit olarak bulunurlar (Resim 49).

3.7. Yapboz Parçası Çeşitleri

Klasik yapboz parçaları (İngilizce: ribbon cut) karşılıklı iki girintili ve iki çıkıntılı olanlardır. Fakat sadece bunlardan oluşan yapbozları birleştirmek çok kolay değildir çünkü

⁸⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/First_World_problem (URL-57)

⁸⁷ <https://www.puzzledpo.com/puzzle-yapistirici> (URL-58)

parçalar ait olmadıkları yere de rahatça oturabilirler. Bunlara ek olarak dört girintili parçalar, dört çıkıntılı parçalar, üç girinti bir çıkıntılı parçalar, üç çıkıntı bir girintili parçalar, birbirine komşu iki girintili ve iki çıkıntılı parçalar da olduğunda yapbozu birleştirmek daha kolay olmaktadır çünkü böylece her parça yalnızca kendi yerine oturur ve hata yapma ihtimali azalır. Ülkemizde üretilen yapbozlarda yaygın olarak daha çok çeşitli olan ikinci gruptaki parça türleri kullanılmaktadır (Resim 50).

Klasik kesimden farklı parça şekilleri yabancı markalarda görülmektedir. Yabancı markalardan Buffalo yapbozlarda şimşeğe benzeyen parçalar, Educa’larda birbirine girinti-çıkıntısı olmayan ama bir kâsenin ağzına oturur gibi alttakiyle birleşen parçalar vardır mesela (Resim 50).

Rastgele kesim denilen (İngilizce: random cut) parçalar ise ülkemizde veya Avrupa’da üretilen yapbozlarda değil de Amerika Birleşik Devletleri’nde üretilen Suns Out ve Masterpieces ile Kanada’da üretilen Cobble Hill ve Eurographics gibi markalarda daha yaygın olarak bulunabilir. Bu tür parçaların hiçbirisi diğer parçalara benzemez ve boyut olarak da birbirlerinden çok farklı olabilirler (Resim 50).

Bazı yapbozlarda, temaya göre kendi başına anlamlı olan parçalar -yılbaşı temalı bir yapbozda çam ağacı, yılbaşı çorabı, çan, yıldız ve Noel kukuletası gibi- bulmak mümkündür. Bu tür parçalara İngilizce’de *whimsy* denir, dilimizde ise özel bir adları yoktur, *özel kesimli parçalar* veya *fantastik kesimli parçalar* olarak anılmaktadırlar. Bunları görebileceğiniz en bilinen örnekler ülkemizde Oyunzu’nun yeni ahşap yapbozları, yurtdışında House of Puzzles’ın karton yapbozları, en köklü İngiliz markalarında biri olan Wentworth’ün ve iddialı bir Rus markası olan Da Vici’nin ahşap yapbozları sayılabilir. Bunların arasında diğerlerinden farklı olan iki tanesi, bittiğinde ortaya bir hayvan silueti çıkan Oyunzu yapbozları ve sürrealist diyebileceğimiz, bakıldığında bilinen bir figürü andıran fakat deforme edilmiş parçalar içeren Da Vici’dır (Resim 51-52).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE YAPBOZ MÜZESİ'NİN GEREKLİLİĞİ

4.1. Benzer Müzelerin İncelenmesi

4.1.1. Brierley Jigsaw Gallery, Bridgetown-Avustralya

Bridgetown, Avustralya'daki Brierley Jigsaw Gallery⁸⁸ adı müze olmamasına rağmen birçok yapbozu sergileyen, 1979'dan beri açık bir galeridir. İlk olarak 60 adet yapbozla açılmış ve ziyaretçilerden ve destekçilerden gelen bağışlarla koleksiyonunu büyötmeye devam etmekte olan bir galeridir. 15x9 metrelik nispeten küçük sayılabilecek bir kapalı alanda 200 adet eser sergilenmektedir. Depolama alanı olup olmadığına dair bir bilgiye ulaşılammıştır (Resim 53-55).

4.1.2. Puzzle Mansion (Museum), Tagaytay-Filipinler

Tagaytay City, Filipinler'deki Puzzle Mansion kayıtlara geçen en büyük yapboz koleksiyonuna sahiptir. Eskiden sadece yapbozların bulunduğu bir özel mülkiyet iken, daha sonra halka açık bir sergi alanına dönüşmüştür. Buranın sahibi olan Giorgina Gil-Lacuna, 2011 yılında yapbozları koyacak yer bulamamaya başlamıştır. Oğluyla birlikte internette araştırma yaparlarken o zamanın en büyük yapboz koleksiyonu rekorunun 230 parçalık bir koleksiyonla Brezilyalı birinin elinde olduğunu öğrenmeleri ve o tarihte kendilerinde 800 adet tamamlanmış yapboz olması üzerine, Guinness Rekorlar Kitabı'na girmeye karar vererek başvurmuşlardır. Guinness yetkililerinin 2012'deki resmi açıklama anında kabul edilen 1028 adet yapbozu tamamlamış olmasının kayıtlara geçmesiyle, Giorgino Gil-Lacuna halen kendisinde olan bu rekorun sahibi olmuştur (Resim 56). 1 hektarlık⁸⁹ alanda yer alan Puzzle Mansion Museum 2012'de halka açılmıştır. Bu alanın içinde sadece müze değil aynı zamanda bir pansiyon, depolama alanı, restoran ve yapboz satış yeri de yer almaktadır⁹⁰. Turizm Bakanlığı tarafından turistik nokta ve müze olarak resmen tanınmış olan müzenin adı bazen Puzzle Mansion, bazen Puzzle Museum, bazen de Puzzle Mansion Museum olarak geçmektedir.

Dünya Rekoru kıracak kadar büyüyen bu yapboz merakının başlangıç noktası 5.000 parçalık bir Disney yapbozudur. Rekorun sahibi Gina Gil-Lacuna bir Hong Kong seyahati

⁸⁸ https://www.tripadvisor.com.au/Attraction_Review-g488330-d7227950-Reviews-Brierley_Jigsaw_Gallery-Bridgetown_Western_Australia.html (URL-59)

⁸⁹ https://en.wikipedia.org/wiki/Puzzle_Mansion (URL-60)

⁹⁰ <https://primer.com.ph/travel/2019/12/01/puzzle-mansion-in-tagaytay-showcases-thousands-of-impressive-puzzle-masterpieces/> (URL-61)

sırasında o zamanlar iki yaşında olan oğluna hediye olarak 500 parçalık bir yapboz aldığını zannederek 5.000 parçalık bir yapboz almıştır (Resim 57). Yapbozu bir kenara atmaktansa oğlunun doğum gününe kadar yapmaya karar vermiştir⁹¹. Bu yapbozu 70 saatte bitirdikten sonra, yapboz yapmaktan hoşlandığını keşfeden Lacuna, kendisine yepyeni bir kariyerin kapılarını açacak olan yolda ilk adımı atmıştır⁹².

Bu etkileyici tarihçeye sahip olan bir kurumun müze işlevini yerine getirip getirmediği incelendiğinde yapbozları bir araya getirip muhafaza ederek ve sergileyerek topluma hizmet eden ve kamuya açık bir kurum olması açısından bir müze olduğuna kanaat getirilebilir; ancak, kâr amacı güdüp gütmeyişi konusunda bir bilgiye ulaşılammıştır. Bu bakımdan müzenin tanımına tam uygunluk sağlayıp sağlamadığı kesinleşmediğinden, Puzzle Masion Museum’um bir müze olduğu sonucuna kesin olarak varılamasa bile, müze işlevi gördüğüne kanaat getirilebilir.

4.1.3. Puzzle Museum

Bu çalışmada yapbozdan kastedilenin “jigsaw puzzle” olduğu giriş bölümünde belirtilmişti. Halk arasında sadece yapboz veya puzzle olarak kullanılmasına rağmen, orijinal dili olan İngilizce’de “puzzle”dan kasıt yapboz olabileceği gibi bulmaca da olabilmektedir ve sadece yapbozları değil her türlü bulmacayı içerir; örneğin, “crossword puzzles” dendiğinde kare bulmacalar, “logic puzzles” dendiğinde mantık bulmacaları kastedilir. Bu bakımdan dünyadaki benzer müzeleri incelerken karşımıza çıkan “The Puzzle Museum⁹³” yapboz müzeleri kategorisine dahil edilemez çünkü bu çalışmada bahsedilen yapbozların dışında kalan bulmacaların sergilendiği dijital bir ortamdır.

4.2. Diğer Müzelerdeki Yapboz Bölümleri

4.2.1. Anadolu Oyuncak Müzesi’ndeki Yapboz Bölümü

Anadolu Oyuncak Müzesi’nde yapbozlara ayrılan galeride, giriş bölümünde de bahsedilmiş olan küp yapbozlardan çeşitli örnekler bulunmaktadır. Bu örnekler Sultan Abdülhamit’in oğlunun yapbozla oynadığı bir fotoğrafa kadar geriye gitmektedir (Resim 58). 1940’lara, 50’lere ve her onyıla ait, Danimarka, Almanya, Amerika, Türkiye gibi ülkelerden küp yapboz örnekleri ve Lego yapbozlar sergilenmektedir (Resim 59-60). Türkiye Yapboz Müzesi’nin odaklanması önerilen iki boyutlu yatay yapbozlara ait bir örnek galerilerde bulunmamaktadır.

⁹¹ <https://lifestyle.inquirer.net/206245/cavite-is-for-curios-coffee-and-just-chilling/> (URL-62)

⁹² <https://www.excursionista.net/2013/04/puzzle-mansion-bed-and-breakfast/> (URL-63)

⁹³ <https://www.puzzlemuseum.com/> (URL-64)

4.3. Türkiye Yapboz Müzesi'nin Gerekliiği

Bu çalışmanın birinci bölümünde müzenin tanımı verilmiştir. Bu bağlamda yapboz müzesi de müzeciliğin amacına hizmet eder. Türkiye Yapboz Müzesi, ülkedeki yapboz kültürünün gelişimi ve değişimi hakkında ziyaretçileri bilgilendirir. Bu gelişim insanların zaman içinde değişen tercihlerini ortaya koyar. İnsanların tercihleri de eğitimleri, kültürleri, zevkleri, aile yapıları, gelir düzeyleri ve bunlara eklenebilecek benzer başka faktörleri de içeren arka planları tarafından şekillendiğinden, müzede sergilenen yapbozlar, ziyaretçileri aslında ülkede yaşayan toplum hakkında birçok açıdan bilgilendirir. Bu açıdan yapbozlar ülke halkının hem somut hem de somut olmayan mirasıdır ve incelendiğinde farkına varılabilecek satır arası bilgilerle de Türkiye'deki yapbozcuların bir profilinin çıkartılmasına bile yardımcı olabilir.

Diğer taraftan, Türkiye Yapboz Müzesi, ziyaretçiye görsel bir şölen de sunar. Yapbozlardaki görseller birbirinden farklı birçok alandan gelmektedir; bunlar arasında klasik resim sanatı, hat sanatı, fotoğrafçılık, karikatür, manzara resimleri, evcil hayvan görselleri, vahşi hayvan görselleri, illüstrasyonlar, modern resim sanatı, grafik sanatı, heykel görselleri, mesaj kaygılı görseller, tamamen göze hitap etmesi için hazırlanan görseller, dini temalar, sosyal temalar, güncel olaylar, rahatsız edici görseller, kolajlar şeklinde sıralanabilir. Bu açıdan, bu müze her kesimden ziyaretçinin iyi vakit geçirmesini ve eğlenmesini de sağlar.

Türkiye Yapboz Müzesi bu hobiye başlamak isteyenler ve yeni başlayanlar için bir rehber niteliğinde işlev görecektir. Bu bireyler ilgilenmeye başladıkları alan hakkında elde edebilecekleri tüm bilgilere bu müzeyi gezerek ulaşabileceklerdir, halen bir soruları varsa da müzenin çıkışındaki kare kodları kullanarak bu soruyu tercihlerine göre müze yönetimine veya yapboz konusuna hakim, Türkiye'deki yapbozlar hakkında geniş bilgi sahibi ve İlknur Sürmeli'ye iletebilecek ve bu şekilde yanıt bulabileceklerdir. Bu kare kodlar hakkında müzenin tasarımıyla ilgili bölümde bilgi verilecektir.

Ancak, bir yapboz müzenin sergileme alanlarında sadece yapbozlar olması yeterli değildir. Bir müzeden beklenen şey, geçmişten gelen mirasın geleceğe iletilmesi ise odak noktasına koyarak ele aldığı objeyi –yapboz müzesi açısından değerlendirildiğinde bir obje ele alınmaktadır– her yönüyle ortaya koymalıdır. Nasıl ki bir otomobil müzesinin ziyaretçisi, otomobil modelleri görmenin yanı sıra otomobil motorlarıyla ilgili bilgi de edinmek ister, bir yapboz müzesinde de ziyaretçilere yapbozla ilgili olan her şey sunulabilmelidir. Bu bağlamda, dünyadaki tek yapboz müzesi olarak ele alınabilecek olan Puzzle Mansion Museum'un da yalnızca Giorgina Gil-Lacuna'nın 35 yaşından beri yaptığı yapbozları sergilemesi bakımından, aslında bir müze işlevi görmekten çok kişisel bir yapboz sergisi işlevini yerine

getirdiği sonucuna ulaşılabilir. Puzzle Mansion Museum'a dair ulaşılan bilgi kaynaklarının neredeyse hepsinde bu özelliği öne çıkarılmıştır. Yine de geçmişten gelen kültür varlıklarını sergilemesi sebebiyle müze özelliği de taşımaktadır.

Türkiye Yapboz Müzesi bir müzeden beklenen tüm işlevleri yerine getirmesiyle dünya çapında öne çıkacaktır. Sadece bir kişinin yaptığı yapbozları sergilemek yerine, ulaşabildiği en eski yapbozdan bugüne kadar gerek kronolojik sergilemeyle gerekse tematik sergilemelerle ziyaretçilere bilgi verecektir. Türkiye Yapboz Müzesi'nin yapboz sergilemesinin yanı sıra, önceki bölümlerde incelenen yapboz ekipmanları/aksesuarlarını ve yapbozla ilgili başka bilgileri de ziyaretçilerine sunması önerilmektedir.

Tüm bu veriler ışığında, Türkiye Yapboz Müzesi'ne ihtiyaç vardır ve dünyada eşi olmayan bir müze olarak önerilmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE YAPBOZ MÜZESİ'NİN YAPISI

5.1. Müzenin Lokasyonu

Türkiye Yapboz Müzesi Antalya'da olmalıdır. Bunun için birkaç önemli dayanak bulunmaktadır.

Turistik bir il olarak ele alındığında Antalya Türkiye'nin ikinci büyük şehridir. Antalya ve İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri'nin 2015 verilerine bakıldığında⁹⁴, transit yolcular hariç tutulmak üzere, İstanbul'a gelen yabancı turist sayısı 12.027.215 ve Antalya'ya gelen yabancı turist sayısı ise 10.868.688'dir.

İkinci olarak, Antalya, il sınırlarında barındırdığı müze sayısı bakımından kendini hızla geliştirmekte olan bir şehirdir. Son yıllarda müzecilik bağlamında büyük bir ilerleme kaydetmiştir, böylece kültür turizmi amaçlı gelen yerli ve yabancı turistleri çekme konusunda güçlü bir potansiyel yakalayacak noktaya hızla gelmektedir. İstanbul'da 54, Eskişehir'de 20'den fazla ve Antalya'da Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı 14⁹⁵, Özel 2⁹⁶, Dokuma Park'ta 5⁹⁷ olmak üzere 21 civarında müze bulunmaktadır. Dokuma Park Müze Kompleksi tamamlandığında, toplam 13 müze yer alması planlanmaktadır⁹⁸.

Bu iki temel sebepten dolayı Türkiye Yapboz Müzesi'nin Antalya'da kurulması önerilmektedir.

5.2. Müze Yönetimi

Türkiye Yapboz Müzesi'nin idari birimi müzenin en temel amacı olan sergileme ve bilgilendirme işlevlerinin yerine getirilmesini kusursuz biçimde sağlayacak şekilde organize edilmelidir. İdari birimler müzede sergilenecek koleksiyonları toplama, depolama, sergileme gibi işlerin organize edilmesi ve yerine getirilmesinin sağlanmasının yanı sıra müzenin hizmet birimlerinin işletiminin sorumluluğunu da taşıyacaktır. Çok yönlü ve açık fikirli düşünce yapısına sahip, müzeye gelen ziyaretçi profilinin en büyük bölümünü oluşturan kitleye olduğu kadar en küçük bölümünü oluşturanlara da hitap edecek ilgi çekici ortamı yaratma görevini hakkıyla yerine getirecek bir yönetim anlayışı benimsenmelidir. Çeşitliliğe kucak açan bu anlayış etkinlik programlarında da koleksiyon oluşturmada da net bir şekilde görülmelidir.

⁹⁴ <https://antalya.ktb.gov.tr/TR-175865/yabanci-ziyaretci-sayilari-ve-milliyet-dagilimi-2012-20-.html> (URL-65)

<https://istanbul.ktb.gov.tr/TR-276890/istanbul-turizm-istatistikleri---2015.html> (URL-66)

⁹⁵ <http://www.antalya.gov.tr/muzeler> (URL-67)

⁹⁶ <http://www.antalya.gov.tr/ozel-muzeler> (URL-68)

⁹⁷ <http://www.kepezdokuma.com/> (URL-69)

⁹⁸ Altaylı, F. (2021)

Müzenin sadece durağan koleksiyonlardan oluşmaması, aynı zamanda interaktif bölümler de içermesi önerilmektedir, bu bakımdan interaktif alanların idaresinde gerekli organizasyonun yapılması ve bu alanlardaki materyallerin korunması için gerekli tedbirlerin alınması da müze yönetimine düşmektedir. Türkiye Yapboz Müzesi konusu itibariyle sürekli yenilenen bir yapıya sahip olacaktır. Ülkemizde ve dünyada meydana gelen gelişmelerin ve yeni çıkan koleksiyonların yakından takip edilmesi ve bunların mümkün olan en kısa sürede müzedeki koleksiyonlara yansıtılarak sergileme alanlarında yer alması müzenin güncelliğini koruması ve etkili bir tanıtım aracı elde olarak halka sunulması açısından büyük önem arz etmektedir.

5.3. Eser Kabul Ofisi

Eserlerin, Restorasyon Depolama Alanı'na girmeye hak kazanmak için öncelikle incelenmesi, uygun bulundukları takdirde kayıt altına alınarak, bağış, ödünç veya satın alınan eser statüsünde kabul işlemlerine tabi tutulması gerekmektedir. Kayıt altına alınan eserler barkodlanarak Restorasyon ve Depolama Alanı'na aktarılmalıdırlar.

5.4. Restorasyon ve Depolama Alanı

Türkiye Yapboz Müzesi'ne kabul edilen eserler kayıt altına alındıktan sonra buraya aktarılırlar. Buraya ulasan eserlerin içinde bulundukları duruma bağlı olarak ihtiyacı olanların bakım ve restorasyonları bu alanda sağlanmalıdır. İşlemleri biten eserler ile geldiğinde iyi durumda olanlar daha sonra depolama alanına alınmalıdırlar.

Müzede sergilenecek eserlerin neredeyse tamamı yapbozlardan oluşacağı için, çoğunlukla karton malzemeden imal edilmişlerdir. Depolanacakları alan da bu eserlere uygun bir ortam olmalıdır. Burası eserlerin korunabilmesi için, nemi alınmış, klimatize edilmiş, uygun şekilde ışıklandırılmış bir depolama alanı olmalıdır. Burada bekleyen eserler sırası geldiğinde sergileme alanına aktarılırlar ve sergileme alanından çıkarılacak olanlar ise bakımları yapıldıktan sonra ödünç alındıysa sahiplerine iade edilirler, müzeye ait iseler depolama alanına geri getirilerek bir sonraki sergilemeye kadar muhafaza edilirler.

5.5. Kafeterya

Kafeterya hem giriş bölümüyle hem de çıkışta yer alan Çok Amaçlı Salon'la bağlantılı olacak şekilde tasarlanmalıdır. İçeceklerin Çok Amaçlı Salon'a götürülmesi engellenmelidir, çıkış tarafından içecek alınırsa sadece kafeteryada bölümündeki masalarda tüketilmelidir.

5.6. Etkinlik Alanı: Çok Amaçlı Salon

Türkiye Yapboz Müzesi'nin işlevini tam olarak yerine getirebilmesi için ziyaretçilerine gerçek bir deneyim sunması gerekmektedir. Müzenin tanınırlığının, ziyaretçi sayısının ve çeşitliliğinin artmasında bunun büyük rolü vardır. Yalnızca sergileme alanları değil, ziyaretçilerin 1.000 parçaya kadar çeşitli büyüklüklerde yapboz yapabilecekleri, söyleşilerin düzenlenebileceği, ulusal ve uluslararası yapboz turnuvalarının ve başka yapboz etkinliklerinin gerçekleştirilebileceği büyük bir alana ihtiyaç duyulmaktadır. Bu alanın etkin bir şekilde kullanılması, sık sık aktiviteler gerçekleştirilmesi ve bu aktivitelerin yalnızca müzede veya turizm danışma ofislerindeki broşürlerde değil sosyal medya paylaşım platformlarında ve belediyelerle iş birliği içinde tanıtım panolarında da duyurulması gerekir. Böylece müzeye gelen ziyaretçilerin sadece galerileri görmek için müzeyi bir kez ziyaret etmeleri yerine etkinliklere katılmak için de aynı müzeye defalarca geri gelmeleri sağlanmalıdır. Bu etkinlikler ilgi çekici olduğu sürece, katılımcılar hoş vakit geçirdikçe, müzeye geri dönen ziyaretçiler artık burayı bir sosyalleşme alanı olarak da değerlendirmeye başlarlar ve yaşayan bir müze yaratılmış olur.

Kafeteryayla bağlantılı olacak şekilde tasarlanan etkinlik alanı, yani Çok Amaçlı Salon normal zamanlarda en az on tane büyük masanın rahatça yerleştirildiği, bu masalarda aynı anda iki kişinin müzedeki 1.000 parçaya kadar olan ödünç yapbozları alıp yapabileceği bir alan olmalıdır. En az bu on masalık büyüklükteki bir alan da boş halde bulunmalıdır. Boş kalan alanda da küçük çocuklar için, çok büyük parçalı yapboz alanları yer almalı ve çocuklar yerdeki kılavuz çerçevenin içine ellerinde bulunan 25-30 cm'lik parçaları yerleştirerek bu yapbozu oluşturma oyunu oynayabilmelidirler. Yetişkinlere verilmesi önerilen ödünç yapbozların hepsi de 1.000 parçayı geçmeyecek şekilde tasarlanmalıdır ve kontrollü bir şekilde ödünç verilmeli ve geri alınmalıdır. Bunun için parçalara çip ya da gizli barkod yerleştirilmesi güvenli bir yöntem olarak değerlendirilmelidir. Ayrıca bir büyük masada da her zaman orada duracak ve tamamlandıkça yerine başka bir yapboz konulacak olan 1.000 parçalık bir yapboz daha olmalıdır. Bu parçalara da güvenlik açısından çip yerleştirilmelidir. Ve burada yer alan 1.000 parçalık yapbozlar ziyaretçiler tarafından zamanla tamamlandıkça çerçevelenip Çok Amaçlı Salon'daki bir duvarda, özel bir bölümde yapbozu yapan ziyaretçilerin adlarının da bulunduğu bir etiketle sergilenmeli, sergileme alanının hemen yanında bu yapbozlarda emeği geçenlerin veya sadece bu yapbozlarla ilgili görüş bildirmek isteyen ziyaretçilerin yazabileceği bir ziyaretçi defteri olmalıdır. Bu ziyaretçi defteri, müzenin çıkışında yer alan ziyaretçi defterinden ayrı olmalıdır. Böylece ziyaretçilere Türkiye Yapboz Müzesi'ne kişisel bir katkı sağlama imkânı verilmeli, yapılmasında kendi paylarının da

bulunduğu bir yapbozun kendi isimlerinin de yer aldığı bir liste ile müzede sergilendiğini görmeleri sağlanmalıdır. Bu, ziyaretçiler için büyük bir motivasyon olacaktır. Özellikle sosyal paylaşım platformlarında müzenin ziyaretçiler tarafından gönüllü tanıtımının yapılmasını sağlayacaktır.

Çok amaçlı Salon yılda birkaç kez, Türkiye Yapboz Derneği veya başka kurum ve kuruluşlar tarafından organize edilen yarışmalara ve benzeri etkinliklere ev sahipliği yapabilmesi için hava şartlarından etkilenmeyecek şekilde tasarlanmalı, kapalı veya yarı açık, büyük bir etkinlik alanı olmalıdır. Çok Amaçlı Salon boş haldeyken, her biri yaklaşık 60x100 cm boyutunda olan yüz adet masa rahatça yerleştirilebilecek genişlikte olmalıdır. Bu masalar Türkiye Yapboz Derneği'nin etkinliklerinde ve yılın diğer günlerinde düzenlenen çeşitli yerel, ulusal ve uluslararası etkinlikler ya da yapboz eğitim programları için de kullanılacaktır. Bu masaların kullanılmadığı dönemlerde ise çok amaçlı salona yerleştirilen portatif panolarda çeşitli yapbozlar sergilenmelidir.

5.7. Satış ve Kiralama Ofisi

Müzedeki görsel şölenin fotoğraflandığı Türkiye Yapboz Müzesi hatıra yapbozları bu ofiste satışa sunulmalıdır, Türk markalarının bazı yapbozları da aynı şekilde satışa sunulmalı, buna ek olarak da sınırlı süreler için kiralanmalıdır. Bunun için kişisel bilgilerin yer aldığı bir üyelik formu doldurtulmalı ve yapbozun geri gelmesini mümkün olduğunca garantilemek için bir depozito talep edilmelidir. Ziyaretçiler isterlerse kiraladıkları yapbozu geri getirdiklerinde yenisini alabilmelidirler. Böylece kentteki yapboz meraklıları müzeye daha sık uğrayacaklar, müzedeki ziyaretçi sirkülasyonu daha canlanacak ve Türkiye Yapboz Müzesi, bir bakıma, ziyaretçilerin evlerine kadar girebilmiş olacaktır.

Bu satış yerinde sadece yapbozlar değil, yapboz temalı çeşitli hatıra eşyalar da satışa sunulmalıdır. Bunların arasında müze logosunun bulunduğu tişörtler, bandanalar, çantalar, defterler, gözlük kılıfları, yapboz parçası şeklinde birbiriyle birleşebilen resim çerçevesi setleri, farklı yapboz parçaları şeklinde takılar, kahve kupaları, ofis gereçleri gibi objeler olmalıdır. Bunların fiyatlandırması piyasaya göre ortalamanın altında olmalı, ziyaretçiler birkaç obje birden almak isterlerse zorlanmamalı, müzeye gelemeyen kişilere hediye vermek için de rahatça alışveriş yapabilmelidirler. Bu sayede bu objeler günlük yaşamda ziyaretçilerin etraflarında olabilecektir, böylece müzenin varlığını hem ziyaretçilere unutturmayacak hem de objelerle karşılaşan potansiyel ziyaretçilerin müzeye gelme ihtimalini artıracaklardır. Bu, müzenin tanıtımı için çok pratik bir yöntem olarak önerilmektedir.

Bu satış ve kiralama yeri müzenin çıkışında olmalıdır. Müzeyi gezerken yapboz hakkında her türlü bilgi sahibi olan ziyaretçiler, ziyaretleri sırasında nasıl bir yapboz yapmak isteyeceklerini hayal edebilirler ve bu müzeden bir yapbozla ya da hatıra eşyasıyla ayrıldıklarında müzeden bir parçayı da evlerine götürmüş olurlar.

5.8. Sergileme Alanları

Türkiye Yapboz Müzesi'nde sergilenecek tüm eserler için uygun ortam sağlanması ışık ve nem kontrollü sergileme alanlarının oluşturulmasıyla mümkündür. Böylece eserlerin korunması için depolama alanında sağlanan uygun iklimlendirme koşulları sergileme alanında da devam edecektir. Sergileme alanlarında yapbozlar ve yapboz aksesuarları gibi eserler bulunması önerilmektedir. Bunların büyük bir kısmı galerilerin duvarlarında ve sergileme panolarında, bir kısmı ise camlı sergileme masalarında, camın altında olmalıdır. Duvarlarda ve sergileme panolarında bulunan eserler göz seviyesinin ne çok altında ne de çok üstünde olmalıdır. Eserlerin aydınlatılmasında kullanılacak spotlar yumuşak ve yeterli güçte aydınlatmalı, eserlerin parlamasına ya da zarar görmesine yol açmayacak şekilde yerleştirilmelidir.

Sergileme alanları çeşitli galeriler şeklinde kategorize edilmelidir. Bu galeriler basit odalar şeklinde olup orta alanlarında da sergileme panoları veya camlı masalar bulunmalı ve bu panoların iki yüzünde de eserler yer almalıdır. Her galerinin girişinde, yerde ziyaretçiye başlaması tavsiye edilen tarafa yönlendirmek için ok işareti bulunmalıdır. Bazı galerilerde sergilenen eserlerle veya eserleri üreten firmalarla ilgili kısa ön bilgi verici nitelikte bilgilendirme panoları yer almalıdır. Yönlendirme sayesinde bu bilgilerin ilk etapta incelenmesi ve ziyaretçinin gördüğü eserleri daha rahat anlamlandırması sağlanacaktır.

5.9. Çıkış

Müzenin çıkış bölümünde dileyen ziyaretçilerin notlarını, değerlendirme veya yorumlarını yazabilmeleri için bir ziyaretçi defteri yer almalıdır.

Ayrıca müzenin çıkışında, öneri ve şikâyet ya da farklı amaçla iletişim kurmak isteyen ziyaretçiler için bir iki kare kod da yer almalıdır. Bunlardan birincisi müzeyle ilgili her türlü iletişim için olacak ve akıllı telefona okutulduğunda müzenin e-mail adresine yönlendirecektir (Resim 61). İkinci kare kod ise müze ziyareti boyunca, yapbozla ilgili herhangi bir sorusunun yanıtını bulamamış olan ziyaretçiler için “Yapboz Uzmanına Sor” kare kodudur ve bu çalışmada yer almayı gönüllü olarak kabul eden İlknur Sürmeli'nin e-mail adresine yönlendirecektir (Resim 62). Müze devamlılık arz edeceğinden kişilere bağlı olamaz, kurumsal olmalıdır. İkinci kare kodun ziyaretçileri yönlendireceği e-posta adresi belirli

aralıklarla düzenli olarak yenilenmeli ve güncel olmalıdır. Böylece kurumsallığın gerektirdiği devamlılık sağlanmış olacak, müze açıldıktan 50 yıl sonra ziyarete geçen kişiler de “Yapboz Uzmanına Sor” kare koduyla bir başka uzmana ulaşabileceklerdir.

5.10. Müzenin İşlev Şeması

Türkiye Yapboz Müzesi’nde yer alması önerilen bölümlerin yerleşimi ve bölümler arasındaki geçişle ilgili bir işlev şeması oluşturulmuştur (Resim 63). Bu şemaya göre öneriler şu şekildedir;

- Müzenin bir otoparkı olmalıdır ve otoparkın olduğu bölgeden müzeye giriş sağlanması önerilmektedir.
- Girişin hemen solunda Çok Amaçlı Salon yer almalıdır. Böylece burada düzenlenen çeşitli etkinliklerin katılımcı veya izleyicileri sergileme kısmına giriş yapmadan direkt olarak Çok Amaçlı Salon’a geçebileceklerdir. Bu aynı zamanda sergilenen objelerin güvenliği için de önerilmektedir.
- Girişten galerilere direkt geçiş sağlanmalıdır; ancak, bu geçiş kontrollü olmalıdır. Bunun için giriş bölümüne ziyaretçilerin çantalarını ve paltolarını bırakacakları emanet dolapları yerleştirilmelidir. Bu hem güvenlik açısından hem de ziyaretçilerin konforu açısından önerilmektedir.
- Sergileme alanından kafeteryaya geçiş sağlanmalıdır; ancak sergileme alanından yapılacak her çıkış kontrollü olmalıdır. Bundan kast edilen sergileme alanından hiçbir objenin çıkarılmamasını sağlamak için alınması gereken tedbirlerdir.
- Kafeteryadan Satış ve Kiralama Ofisi’ne ve Çok Amaçlı Salon’a geçiş rahat olmalıdır. Bu alanlar birbirleriyle direkt bağlantılı olmasalar da birbirlerine yakın mesafede olmalıdırlar.
- Müzenin arka kapısındaki girişte Eser Kabul Ofisi yer almalıdır. Bu kısımdan ziyaretçi girişi yapılmamalıdır. Eser Kabul Ofisi, Restorasyon ve Depolama alanıyla bağlantılı olmalıdır.
- İdari Ofisler hem Eser Kabul Ofisine hem Restorasyon ve Depolama Alanı’na hem de sergileme alanları, giriş ve Çok Amaçlı Salon’a ulaşması kolay bir yerde bulunmalıdır.

ALTINCI BÖLÜM

TÜRKİYE YAPBOZ MÜZESİ'NDEKİ GALERİLER

Sanat görsel, dokunsal ve işitsel olabilir; bu üçünü bir araya getirebilecek olan şey ise bir sergidir⁹⁹. Bu çalışmada önerilen müzede görsellik ön planda olmakla birlikte, ziyaretçilerin yapboz yapacakları bir alan sağlanması da önerilmiş ve dokunsal boyutu da böylece sağlanmıştır. Müzedeki atmosferi tamamlayacak olan şey ise işitsel boyuttur. Bunun için müzenin geneline hakim olacak atmosfere uygun bir müzik kullanılabileceği gibi, her galeride, orada sergilenen temaya uygun bir müzik yayınlanması da mümkündür. İkinci yöntem daha etkili olacak ve ziyaretçinin galeriler arası geçişlerde bir alemden diğerine yolculuk etmiş hissi yaşamasını sağlayacaktır. Böylece ziyaretçi çeşitli uyaranlarla donatılmış, çok yönlü ve unutulmayacak bir müze tecrübesi yaşayacaktır.

Çalışmanın kapsamı iki boyutlu yapbozlar olsa da çağımızda dijital olanı reddetmek mümkün değildir. Bundan dolayı, Türkiye Yapboz Müzesi'nde bir dijital yapbozlar galerisi de bulunmalıdır. Ayrıca yapboz dendiğinde akla gelen bir diğer çeşit olan ve yapılıp bozulabilen üç boyutlu yapbozlara da bir galeride yer verilmesi önerilmektedir.

Galerilerde yer alan yapbozlarla ilgili bilgiler levhaların altındaki açıklamalarda ve şu sıralamayla verilmiştir: Yapbozun başlığı, yapbozun markası, yapbozun parça sayısı, yapbozu yapan (birleştiren) yapbozcu. Bu bölümde yer alan tüm yapboz fotoğrafları dünyanın çeşitli ülkelerindeki yapbozcular tarafından, bu çalışmada yer almaları için gönüllü olarak iletilmiştir. Bu bilgilerin sergide de aynı şekilde yapbozların yanında yer alması önerilmektedir.

Bu bölümde, müzede yer alması önerilen galerilerin örnekleri kapsamlı bir şekilde verilmiştir. Galeriler tematik olarak önerilmiştir. Bunun yanı sıra yapbozları kronolojik ya da başka bir boyutuyla ele alarak farklı bir gruplama bazında da sergilemek mümkündür. Önerilen galerilere eklemeler veya içlerinden çıkarmalar yapmak da mümkündür.

6.1. Atatürk Galerisi

Türkiye Yapboz Müzesi'nin ilk galerisinde Mustafa Kemal Atatürk yapbozları bulunması önerilmektedir (Resim 64-72).

---

⁹⁹ Belcher, 1991:41

6.2. Dünya Şehirleri Galerisi

Bu galeride dünyanın farklı şehirlerine ve turistik yerlere ait yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 73-89).

6.3. Klasik Sanat Galerisi

Bu galeride tanınan klasik ressamalara ait eserlerin yapbozları ve o eserlere gönderme yapan bazı yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 90-104).

6.4. Modern Sanat Galerisi

Bu galeride modern resim sanatına dair yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 105-113).

6.5. Ormanlar ve Doğal Güzellikler Galerisi

Bu galeride doğaya dair yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 114-122).

6.6. Hayvanlar Galerisi

Bu galeride çeşitli hayvanların bulunduğu yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 123-144).

6.7. Okyanuslar ve Denizler Galerisi

Bu galeride okyanuslar ve denizlerle ilgili yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 145-151).

6.8. Esprili Galeri

Bu galeride ziyaretçileri tebessüm ettirecek yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 152-165).

6.9. Yiyecek-İçecek Yapbozları Galerisi

Bu galeride yiyecek-içecek temalı yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 166-180)

6.10. Eğitici Yapbozlar Galerisi

Bu galeride coğrafya, bilim, fen ve benzeri alanlarda bilgiler içeren, okul duvarlarına asılabilecek yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 181-199).

Bu galerinin girişine Dünyada Yapbozun Tarihçesi bölümünde verilen bilgilerden yapbozun ortaya çıkışının aslında eğitim amaçlı olduğunu belirten kısa bir bilgilendirme metni yerleştirilmelidir.

6.11. Şekli Yapbozlar Galerisi

Bu galeride klasik dikdörtgen tablo haline gelmeyen, tamamlandığında yuvarlak veya başka şekiller halinde ortaya çıkan yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 200-219).

6.12. Disney Galerisi

Bu galeride klasik ve yeni dönem Disney karakterleri, çizgi filmleri ve animasyonlarıyla ilgili görseller içeren yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 220-240).

6.13. Sinema-TV Galerisi

Bu galeride sinema filmleri, televizyon dizileri ve filmleri ve karakterleriyle ilgili görseller içeren yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 241-254).

6.14. Fantastik Galeri

Bu galeride fantastik yaratıklar ile ilgili görseller içeren yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 255-264).

6.15. Rengârenk Galeri

Bu galeride gökkuşağı gibi rengârenk yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 265-276).

6.16. Küçük Yapbozlar Galerisi

Bu galeride parça sayısı 300'e kadar olan yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 277-288).

6.17. Dev Yapbozlar Galerisi

Bu galeride parça sayısı 4000 ve üstü olan yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 289-302).

6.18. Ahşap Yapbozlar Galerisi

Bu galerideki yapbozlar kartondan değil ahşap malzemeden üretilmiştir. Ahşap yapbozların bazılarında parçalar yapbozun temasına göre şekilli olarak kesilmiştir. Bu parçalar yapbozun arka yüzünden bakıldığında daha net belli olmaktadır. Bundan dolayı bu galerideki ahşap yapbozların bir kısmından ikişer adet sergilenmesi önerilmektedir. Bunlardan bazıları biri ön yüzünü diğeri ise arka yüzünü gösterecek şekilde yan yana yer almalı, bazıları ise biri ön yüzünü diğeri ise özel kesimli parçaları çıkarılmış şekilde yanında yer alacak şekilde sergilenmelidir (Resim 303-325).

Bu galerinin girişine Dünyada Yapbozun Tarihçesi bölümünde verilen bilgilerden, ilk yapbozların ahşap olduğu ile ilgili bilgilerden hazırlanan kısa bir metin ve müzede o döneme ait yapbozlar yerleştirilmelidir.

6.19. Özel Sergiler Galerisi

Bu galerideki yapbozların hepsi sergileme zamanının sonunda depolama alanına kaldırılacak ve yeni bir özel sergiyle yer değiştireceklerdir. Burada sergilenecek yapbozlar kendi içinde ortak bir temaya sahip olabilir, çevre bilinciyle ilgili mesaj veren yapbozlar gibi; hepsi aynı markanın yapbozları olabilir, Magnolia gibi veya aynı sanatçının veya aynı sanat galerisinin eserlerinden oluşan bir galeri olabilir, Zozoville gibi. Örnek olarak sonuncusu verilmiştir. Bu galeride Berlin'deki bir sanat galerisi olan Zozoville'in yarattığı görsellerden üretilen yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 326-339).

6.20. Karışık Galeri

Bu galeride ortak bir özelliği bulunmayan, bununla birlikte sergilenmeye layık bulunan çeşitli yapbozların sergilenmesi önerilmektedir (Resim 340-368).

6.21. Türkiye'den Yapbozlar Galerisi

Bu galeride Türkiye'de üretilen çeşitli markalardan yapbozlar sergilenmesi önerilmektedir (Resim 369-398).

Bu galeride sergilenen yapbozların markala bazlı gruplar halinde tasarlanması önerilmektedir. Her markadan önce o markayla ilgili kısa bir metin yerleştirilebilir. Bu bilgiler Türkiye'de Yapbozun Tarihçesi başlığında yer alan bilgilerden derlenebilir.

6.22. Dijital Yapbozlar Galerisi

Bu galeride ziyaretçilerin gerek duvara monte edilmiş LED ekranlarda, gerek masalardaki diğer ekran ya da tabletlerde yer alan çeşitli parça sayısına sahip ve

büyükliklerdeki dijital yapbozları yapmaları önerilmektedir. Bunların bir kısmında fare kullanılırken bir kısmında ise ekrana dokunarak parçalar hareket ettirilir ve birleştirilerek bir yapboz oluşturulur. Daha sonra bu yapboz, adının da gereğini yerine getirerek bir sonraki ziyaretçi tarafından yapılacak hale getirilerek bozulur ve ekranda yeni bir etkileşimli aktiviteye hazır halde bekler. Bu yapbozlar için, bitirilen yapbozların ziyaretçinin kullanıcı adını kullanarak sosyal paylaşım platformlarında paylaşabilmesine olanak veren bir yazılım geliştirilmesi önerilmektedir. Görseller, bu bölümde yer alan çeşitli galerilerdeki yapbozlar gibi, her zevke ve yaş grubuna hitap etmelidir.

6.23. Üç Boyutlu Yapbozlar Galerisi

Bu galeride, yapıldığında bir bina, mekanizma, araç veya figür oluşturan üç boyutlu (3D) yapbozların sergilenmesi önerilmektedir. Bunlar daha önceki galerilerde önerilen iki boyutlu yüzeysel yapbozlar olmadığından dolayı duvarlarda veya panolarda sergilenemezler. Çeşitli standların üstünde sergilenmeleri önerilmektedir. Yine aynı galeride duvarların önüne yerleştirilecek masalarda ziyaretçilerin kontrollü şekilde birleştirmeleri için kilitli cam bölmelerde yapılmaya hazır üç boyutlu yapbozlar olması önerilmektedir. Dileyen ziyaretçiler müzenin bilgisi dahilinde üç boyutlu yapbozu cam bölmeden alarak ilgili masada birleştirecektir. Bu yapbozlara ait yapım rehberleri her birinin yapılacağı masanın önündeki duvara bir poster olarak asılmalı, ziyaretçiler dilerlerse bu rehberlere bakarak yapbozları birleştirmelidirler.

6.24. Yapboz Ekipmanları Galerisi

Bu galeride yapboz yaparken kullanılabilecek çok çeşitli yardımcı araç gereçlerin gruplar halinde kategorize edilerek sergilenmesi önerilmektedir. Bunlardan daha önceki bölümlerde de bahsedilmiştir. Her gruptan önce bunların kullanım şekilleri hakkında kısa bilgilendirme metinleri yerleştirilebilir.

6.25. Video Gösterimi Salonu

Bu salonda “Sinema ve Televizyonda Yapboz” başlığı altında bahsedilen filmlerden kısa metrajlı olanların gerekli yasal izinler alınarak, dönüşümlü olarak gösterime konulması ve gün boyunca sergilenmesi önerilmektedir. Bu kısa filmlerin gösterim sıralaması ve kaç dakika sürdükleri bilgisi salonun girişine asılmalıdır. İlk sırada yer alan video yapboz üretiminin aşamalarını göstermektedir. Takip edenler videolar ise daha önceki bölümlerde incelenen kısa filmlerdir. Kısa filmler korku/gerilim türünde olduğundan, küçük yaştaki

ziyaretçilerin ailelerini bilgilendirmek amacıyla hem salonun girişindeki listede hem de filmler başlarken filmlerin türüyle ilgili uyarı bulunması önerilir.

Gösterilmesi önerilen videolar şu şekildedir:

“How America's Largest Puzzle Factory Makes 2 Million Puzzles A Month¹⁰⁰”

“Pieces-2016¹⁰¹”

“The Jigsaw-2014¹⁰²”

“The Missing Piece-2008¹⁰³”

“The Jigsaw Puzzle-2000¹⁰⁴”

---

¹⁰⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=gG9XdTz6E5s> (URL-70)

¹⁰¹ (URL-48)

¹⁰² (URL-49)

¹⁰³ (URL-47)

¹⁰⁴ (URL-46)

SONUÇ

Yapboz sözcüğünün İngilizcesi puzzle'dır. Puzzle'ın sözlükteki karşılıklarından isim kategorisine giren anlamı 'bilmece, bulmaca'dır. Buna her türlü bilmece dahildir. Okul öncesi çocukların oynadığı küp yapbozlardan rubik küplerine, her yaştaki insanın çözdüğü kare bulmacalardan sudoku bulmacalarına, mitolojik hikâyelerde karşılaşılan labirentlerden üç boyutlu maketlere kadar birçok çeşidi vardır. Bu çalışmada yapboz denildiğinde kastedilen sadece 'jigsaw puzzle'dır. Yapboz, yüzeyinde bir resim basılı olan karton veya ahşap gibi materyali kesilerek parçalara ayrılmış halde ele alıp, bu parçaları birleştirerek iki boyutlu görseli oluşturmaya dayalı bulmaca oyunudur.

İlk anda yalnızca bir hobi olarak algılanabilecek olan yapboz, hayatın çeşitli alanlarında eğitim, terapi, serbest zaman değerlendirme, sosyal ilişkileri güçlendirme ve bunlara benzer işlevleriyle varlığını sürdürmektedir. Yapısı itibariyle bazen gizemli, bazen de tamamlanmayı vurgulayan bir anlam içeren yapboz, bu boyutlarıyla filmlere de konu olmuştur. Diğer yandan, bir metafor olarak konuşma diline de girmiş, otizm gibi ciddi bir konuda farkındalık yaratmak için ise sembol olarak kullanılmıştır. Sembol olarak kullanılmadığında ise bir araç olarak yine toplumsal farkındalık için son yıllarda sıkça kullanılmaktadır.

Yapbozun yaşam içinde bu kadar yer kaplar hale gelmesi bir anda olmamıştır. Onsekizinci yüzyıldan beri önce okullara, sonra da evlere giren bir araç ve oyun olarak varlığını sürdürmektedir. Okullarda ders amaçlı kullanılmak üzere icat edilen yapbozun bir eğlence aracı haline gelmesinin tarihçesi, ahşap yapbozların yerini karton yapbozlara nasıl bıraktığı sebepleriyle incelenmiştir.

Türkiye'ye ilk yapboz ithal edilmesinden itibaren, yapboz üretimine başlayan ilk firmalardan başlayarak bugüne kadar gelinmiş ve artık dünya pazarında bir yeri olan Türk yapboz firmalarının kuruluşları, vizyon ve misyonları anlatılmıştır. Globalleşmenin son dönemde kendini göze çarpan bir şekilde gösterdiği bir sektör olan yapbozdan bahsedilmiştir. Türkiye'de yapbozcuları bir araya getirmeyi hedefleyen Yapboz Derneğinin kuruluşu ve etkinlikleri incelenmiştir. Türkiye'de yapılan ulusal yapboz etkinlikleri ve uluslararası alana taşınan etkinliklerden bahsedilmiştir.

Yapboz sözcüğünün dilimizde ve orijinal dilindeki kökeni incelenerek anlatılmıştır. Yapbozun nasıl imal edildiği anlatılmıştır. Bir yapbozun nasıl yapılacağı ile ilgili incelemeler yapılmış çeşitli yöntemler hakkında bilgiler verilmiştir. Ayrıca yapboz

parçalarının çeşitleri, hangi ülkelerde ne tür parçalar içerdiği incelenmiş ve örneklerle anlatılmıştır.

Tek bir yapboz parçasının bir sembol olarak ifade ettiği, yapbozun terapide nasıl kullanıldığı, ondan sosyal katalizör diye bahsedilirken ne kastedildiği ve bu sosyal faydanın hayata nasıl yansıdığı gibi, hayatın akışında yapbozun kendine nasıl yer bulduğuna dair örnekler tek tek incelenmiştir. Hayatın içindeki birçok şey gibi yapboz da sanatın konusu olmuştur. Sanat ve yapboz arasındaki ilişki hem konusu olduğu bazı örnekler incelenerek anlatılmıştır hem de yapbozun halkı sanatla buluşturma konusunda oynadığı rol incelenmiştir.

İnsan yaşamının bu kadar değişik alanlarında kendini gösteren yapboz, bir aktivite olarak ele alındığında, yapboz yapma eylemi sırasında yapboz ekipmanları veya aksesuarları denebilecek bir piyasa oluşması şaşırtıcı değildir. Belki de uzaktan bakıldığında var olabileceği akla gelmeyecek birçok yardımcı ekipman yapboz yapılması aşamasında kullanışlı bulunmuş ve zamanla pazarda kendine yer edinmiştir.

Yapbozla ilgili her türlü ayrıntının incelenmesi sonucunda bunun kapsamlı bir konu olduğu sonucuna ulaşılmış ve dünyada yapboz müzesi olup olmadığı araştırılmıştır. Bu araştırmada iki yüz elli yıldan uzun bir geçmişe sahip olan yapbozu her yönüyle ve tüm detaylarıyla ele alan bir müze olmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu çalışmada önerilen Türkiye Yapboz Müzesi, idari birimleri, depolamasıyla, etkinlik alanlarıyla, bilgilendirici galerileriyle, diğer örneklerinden birkaç adım daha önde olacak ve bir müzeden beklenen her işlevi yerine getirecek şekilde tasarlanarak öneri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Akyıldız, M. (2013). Boş Zamana ‘Ciddi’ Bir Bakış: Boş Zaman Araştırmalarında Ciddi Boş Zaman Teorisi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 4(2): 46-59
- Alexander, E. P. ve Alexander M. (2007). *An Introduction to the History and Functions of Museums*. Alta Mira Press, Plymouth.
- Al-Safar, B. ve Al-Safar, R (Yapımcı), Al-Safar, B. ve Al-Safar, R (Senarist) ve Al-Safar, B. ve Al-Safar, R (Yönetmen). (2014). *The Jigsaw* [Kısa Film]. Sibling Films.
- Altaylı, F. (Yapımcı). (7 Haziran 2021). *Teke Tek Bilim* [Televizyon Programı]. Haber Türk. İstanbul.
- Belcher, M (1991). *Exhibitions in Museums*, Leicester University Press, Leicester.
- Big Beach, Olive Productions ve Strodel, G. (Yapımcı), Mann, P. ve Movermann, O. (Senarist) ve Turteltaub, M. (Yönetmen). (2018). *Puzzle* [Film]. Sony Pictures Classics. Amerika Birleşik Devletleri.
- Cappucino Studios (Yapımcı), Sunley, D. (Senarist) ve Sunley, D. (Yönetmen). 2016. *Pieces* [Kısa Film]. Cappucino Studios, İngiltere.
- Crispi, E. L., Heitner, G., (2002). “An Activity Based Intervention for Caregivers and Residents with Dementia in Nursing Homes”. *Activities, Adaptation and Aging*. 24(6): 61-72
- Çolak, F. (Nisan 2018) “Fark Yaratanlar”. *İktisat ve Toplum*, (90):73-80
- Fissler, P., Küster, O. C., Laptinskaya, D., Loy, S. L. (2018). “Jigsaw Puzzling Taps Multiple Cognitive Abilities and Is a Potential Protective Factor for Cognitive Aging”. *Front Aging Neurosci*. (10): 299
- Greenhalgh, P.ve Vergo, P. (ed.). (1990) *The New Museology*, Reaktion Books, London.
- Kahraman, M. E., Olgun, M. K. (2016). “Okul Öncesi Sanat Eğitiminde Yapbozun Önemi” *Yaratıcı Endüstriler Uluslararası Tasarım Sempozyumu*. 1-2 Haziran 2016, İstanbul, 61-67
- Master of Darkness Productions (Yapımcı), Galant, A. (Senarist) ve Galant, A. (Yönetmen). (2000). *The Jigsaw Puzzle* [Kısa Film]. Hypnotic Films (Universal Studios). İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada.
- Master of Darkness Productions (Yapımcı), Galant, A. (Senarist) ve Galant, A. (Yönetmen). (2008). *The Missing Piece* [Kısa Film]. Master of Darkness Productions. Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Kanada.
- Merriman, N.ve Vergo P. (ed.). (1990) *The New Museology*, Reaktion Books, London.

- Raymond, Gozzi Jr. (1996-1997). "The Jigsaw Puzzle as A Metaphor for Knowledge". ETC: A Review of General Semantics, 53(4): 447-451
- Stebbins, Robert A. (1992). Amateurs, Professionals and Serious Leisure. McGill-Queens University Press, Montreal & Kingston, London, Buffalo.
- Stebbins, Robert A. (2014). Careers in Serious Leisure from Dabbler to Devotee in Search of Fulfillment. Palgrave Macmillan, Hampshire.
- Tekinay, D. (27.04.2021). Prof. Dr. Nevzat Çevik ile görüşme. Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Antalya
- Tekinay, D. (31.05.2021) Pelin Çelik ile Zoom görüşmesi.
- Tekinay, D. (02.05.2021) İlknur Sürmeli ile e-posta görüşmesi, Gmail.
- Tekinay, D. (01.06.2021) Cameron Willis ile çevrimiçi görüşme, Instagram.
- Schoenherr, K. K. (2014) "Family Puzzle: A Play Therapy Activity" *Indiana Associationn for Marriage and Family Therapy*. Mart 2014, Indiana, Amerika Birleşik Devletleri
- Williams, Anne D. (1990), Jigsaw Puzzles, An Illustrated History and Price Guide Wallace-Homestead Book Co., Pennsylvania

İnternet Kaynakları

- <https://clontz.org/puzzles/types/> (URL-1) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://baileyspuzzles.com/puzzle-types/> (URL-2) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_puzzle_topics (URL-3) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Rubik_K%C3%BCp%C3%BC (URL-4) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Kare_bulmaca (URL-5) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Sudoku> (URL-6) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://kavrakoglu.com/mekan-ve-simge-olarak-labirent-1/> (URL-7) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://vsco.co/themhayonnaise/journal/tagaytay-with-the-titas> (URL-8) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.wheninmanila.com/7-things-to-enjoy-at-the-puzzle-mansion-in-tagaytay/> (URL-9) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://chasejaseph.com/puzzle-mansion-tagaytay-guinness-guide/> (URL-10) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.rjdexplorer.com/gina-gil-lacuna-and-her-puzzle-museum/> (URL-11) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.facebook.com/PuzzleMansion> (URL-12) (erişim tarihi:15.12.2021)

- <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/museum-definition/> (URL-13) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://icom.museum/en/news/icom-define-consultation-2-what-should-be-part-of-the-new-museum-definition/> (URL-14) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.facebook.com/groups/puzzlesever/> (URL-15) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.facebook.com/groups/jigsawpuzzlelover> (URL-16) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.facebook.com/groups/Jigsaw.Puzzle.Enthusiasts> (URL-17) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.wentworthpuzzles.com/2019/05/07/history-of-jigsaw-puzzles> (URL-18) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzleteacher.com/2013/04/demo-puzzle-1.html> (URL-19) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.britannica.com/event/Great-Depression> (URL-20) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzlewarehouse.com/history-of-puzzles/> (URL-21) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.newyorker.com/magazine/1933/02/18/jigsaw-craze> (URL-22) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.youtube.com/watch?v=shNvI96teFU> (URL-23) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.youtube.com/watch?v=7JYYhYINiyI> (URL-24) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.mgcpuzzles.com/mgcpuzzles/puzzle_history/ (URL-25) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://web.archive.org/web/20001019002453/> (URL-26) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <http://www.jigsaw-puzzle.org/jigsaw-puzzle-history.html> (URL-27) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.mgcpuzzles.com/mgcpuzzles/puzzle_history/ (URL-28) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.mgcpuzzles.com/mgcpuzzles/puzzle_history/ (URL-29) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.heidi.com.tr/> (URL-30) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.ksgames.com.tr/tr/hakkimizda> (URL-31) (erişim tarihi:15.12.2021)
- www.puzzledopo.com (URL-32) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <http://www.turkiyepuzzle.com/tarihce.php> (URL-33)
- <https://www.turkcerrahi.com/tip-sozlugu/diseksiyon/> (URL-34) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.wentworthpuzzles.com/us/2019/05/07/history-of-jigsaw-puzzles#:~:text=The%20term%20jigsaw%20comes%20from,adults%20as%20well%20as%20children.> (URL-35) (erişim tarihi:15.12.2021)

- <https://www.lazels.com/> (URL-36) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.youtube.com/watch?v=gG9XdTz6E5s> (URL-37) (erişim tarihi:30.05.2021)
- <https://www.jigsaw.org/> (URL-38) (erişim tarihi:08.05.2021)
- <https://www.alzstore.com/therapeutic-puzzles-going-out-p/0801.htm#:~:text=Therapeutic%20puzzles%20are%20a%20focused,provide%20an%20opportunity%20for%20conversation.> (URL-39) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.instagram.com/p/CP5y__YhiYJ/ (URL-40) (erişim tarihi:13.12.2021)
- https://www.instagram.com/p/CK_653yBmMe/ (URL-41) (erişim tarihi:13.12.2021)
- <https://the-art-of-autism.com/the-autism-puzzle-piece-a-symbol-of-what/> (URL-42) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://gedab.ogu.edu.tr/Sayfa/Index/101/meme-kanseri-bilinclendirme-ve-farkindalik-ayi-dunya-meme-sagligi-gunu-pembe-kurdele-takma-gunu#:~:text=D%C3%BCnya%20Sa%C4%9Fl%C4%B1k%20%C3%96rg%C3%BCt%C3%BC%20taraf%C4%B1ndan%202004,ve%20Fark%C4%B1ndal%C4%B1k%20Ay%C4%B1%20olarak%20belirlenmi%C5%9Ftir.> (URL-43) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.instagram.com/p/CGnmJonjldq/?utm_source=ig_web_copy_link (URL-44) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://en.wikipedia.org/wiki/Black_Lives_Matter_Plaza (URL-45) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.youtube.com/watch?v=5YBbyuG46pg> (URL-46) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.youtube.com/watch?v=DSCdK2hz_qQ (URL-47) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <http://www.piecesfilm.com/> (URL-48) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.youtube.com/watch?v=gs5zQBBOXrA&t=1s> (URL-49) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.imdb.com/title/tt6933454/> (URL-50) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://iskenderspuzzle.com/gallery_page-2/ (URL-51) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.marxists.org/reference/subject/economics/marshall/bk3ch02.htm> (URL-52) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.etsy.com/listing/843345385/deluxe-spinning-puzzleboard-for-500-1000?ref=shop_home_feat_2 (URL-53) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.ebay.co.uk/itm/303643282059> (URL-54) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.costway.co.uk/wooden-jigsaw-puzzle-table-folding-tilting-four-drawers-tabletop-1500-pieces.html> (URL-55) (erişim tarihi:15.12.2021)

- <https://www.amazon.com/Piece-Wooden-Jigsaw-Puzzle-Table/dp/B08L8G419F> (URL-56) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://en.wikipedia.org/wiki/First_World_problem (URL-57) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzledopo.com/puzzle-yapistirici> (URL-58) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.tripadvisor.com.au/Attraction_Review-g488330-d7227950-Reviews-Brierley_Jigsaw_Gallery-Bridgetown_Western_Australia.html (URL-59) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://en.wikipedia.org/wiki/Puzzle_Mansion (URL-60) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://primer.com.ph/travel/2019/12/01/puzzle-mansion-in-tagaytay-showcases-thousands-of-impressive-puzzle-masterpieces/> (URL-61) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://lifestyle.inquirer.net/206245/cavite-is-for-curios-coffee-and-just-chilling/> (URL-62) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.excursionista.net/2013/04/puzzle-mansion-bed-and-breakfast/> (URL-63) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzlemuseum.com/> (URL-64) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://antalya.ktb.gov.tr/TR-175865/yabanci-ziyaretci-sayilari-ve-milliyet-dagilimi-2012-20-.html> (URL-65)
- <https://istanbul.ktb.gov.tr/TR-276890/istanbul-turizm-istatistikleri---2015.html> (URL-66) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <http://www.antalya.gov.tr/muzeler> (URL-67) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <http://www.antalya.gov.tr/ozel-muzeler> (URL-68) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <http://www.kepezdokuma.com/> (URL-69) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.youtube.com/watch?v=gG9XdTz6E5s> (URL-70) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Rubik_Küpü (URL-71) (erişim tarihi:15.12.2021)
- www.bulmacaservisi.com/?b=kare-bulmaca (URL-72) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Sudoku> (URL-73) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://kavrakoglu.com/mekan-ve-simge-olarak-labirent-1/> (URL-74) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.3djake.com/revell/sagrada-familia> (URL-75) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <http://gencoglumustafa.blogspot.com/2015/02/maslowun- ihtiyaclar-hiyerarshisi.html> (URL-76) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/89/Spilsbury_jigsaw_-_John_Spilsbury%2C_1766_-_BL.jpg (URL-77) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.jigthings.com/chad-valley-jigsaw-puzzles-1/> (URL-78) (erişim tarihi:15.12.2021)

- <https://www.oldpuzzles.com/buy-puzzles/sale-list/convergence> (URL-79) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.jigsawpuzzle.co.uk/grafika-the-worlds-largest-jigsaw-puzzle-travel-around-art-jigsaw-puzzle-54000-pieces.p81143.html> (URL-80) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.jigsawpuzzle.co.uk/grafika-travel-around-the-world-jigsaw-puzzle-48000-pieces.p59033.html> (URL-81) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.alzstore.com/therapeutic-puzzles-going-out-p/0801.htm#:~:text=Therapeutic%20puzzles%20are%20a%20focused,provide%20an%20opportunity%20for%20conversation> (URL-82) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://the-art-of-autism.com/the-autism-puzzle-piece-a-symbol-of-what/> (URL-83) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.autism-society.org/about-the-autism-society/history/autism-awareness-ribbon/> (URL-84) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://jiggypuzzles.com/pages/originals> (URL-85) (erişim tarihi:01.09.2021)
- <https://jiggypuzzles.com/products/boobs> (URL-86) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.amazon.com/Black-Lives-Matter-Plaza-Puzzles/dp/B08FMV67XQ> (URL-87) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://destek.wwf.org.tr/kampanya.php> (URL-88) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.amazon.com/trgpproductB08R3XQFG1ref=ppx_yo_dt_b_asin_image_o03_s00ie=UTF8&psc=1 (URL-89) (erişim tarihi: 15.12.2021).
- https://www.amazon.com/trgpproductB08R3XQFG1ref=ppx_yo_dt_b_asin_image_o03_s00ie=UTF8&psc=1 (URL-90) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://sugarandcotton.com/products/jigsaw-puzzle-piece-cookie-cutter> (URL-91) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://tr.pinterest.com/pin/52846995597299174/> (URL-92) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.zealousdecor.com/products/puzzle-coasters> (URL-93) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzlesepeti.com/urun/art-puzzle-sehpasi-ahsap> (URL-94) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.bitsandpieces.com/product/puzzle-expert-tabletop-easel> (URL-95) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.bitsandpieces.com/product/puzzle-expert-fold-go-tilt-up-table> (URL-96) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.bitsandpieces.com/product/adjustable-puzzle-tableau> (URL-97) (erişim tarihi:15.12.2021)

- <https://www.bitsandpieces.com/product/porta-puzzle-caddy> (URL-98) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzlehalisi.com/urun/puzzle-halisi-6000lik/> (URL-99) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.etsy.com/listing/874725259/deluxe-puzzleboard-various-sizes-and?click_key=4564b821a925f22e83035e48a0c3802106805753%3A874725259&click_sum=a257ac8f&ref=shop_home_feat_2 (URL-100) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.bitsandpieces.com/product/jumbo-stack-em-puzzle-trays> (URL-101) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.etsy.com/listing/995639154/hardwood-nesting-jigsaw-puzzle-sorter?ref=shop_home_active_4&crt=1 (URL-102) (erişim tarihi: 15.12.2021)
- <https://www.artandfablepuzzlecompany.com/product-page/eco-puzzle-tray-6-x-10> (URL-103) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzlesepeti.com/urun/puzzle-tepsisi> (URL-104) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.educationaltoysplanet.com/ingooood-jigsaw-puzzle-accessory-puzzle-piece-sorter-woolen-folding-button-style-puzzle-sorting.html> (URL-105) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.etsy.com/listing/874734519/box-top-stand-universal-fit-for-all?ref=shop_home_feat_4 (URL-106) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://ceaco.com/products/the-puzzle-scoop> (URL-107) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.etsy.com/listing/1010213211/storage-display-piece-for-6-micromini?ref=shop_home_active_8 (URL-108) (erişim tarihi: 15.12.2021)
- <https://www.puzzledepo.com/puzzle-yapistirici> (URL-109) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.triplem.com.au/story/bridgetown-puzzle-town-98273> (URL-110) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.tripadvisor.com.au/Attraction_Review-g488330-d7227950-Reviews-Brierley_Jigsaw_Gallery-Bridgetown_Western_Australia.html (URL-111) (erişim tarihi:15.12.2021)
- https://www.tripadvisor.com.au/Attraction_Review-g488330-d7227950-Reviews-Brierley_Jigsaw_Gallery-Bridgetown_Western_Australia.html (URL-112) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://chasejaseph.com/puzzle-mansion-tagaytay-guinness-guide/> (URL-113) (erişim tarihi:15.12.2021)

- www.mangyanblogger.com/2013/05/tagaytay-puzzle-mansion-worlds-largest.html (URL-114) (erişim tarihi: 15.12.2021)
- <https://www.excursionista.net/2013/04/puzzle-mansion-bed-and-breakfast/> (URL-115) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzels123.com/en/eureka-scooter-vespa-puppet-workshop-3d-puzzle.html> (URL-116) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzledepo.com/ravensburger-162-parca-3-boyutlu-vw-bus-plastik-puzzle> (URL-117) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzledepo.com/cubic-fun-218-parca-antik-roma-savas-gemisi-maketpuzzle> (URL-118) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzledepo.com/cubic-fun-3d-voyager-1-uzay-sondasi-puzzle-71-parca> (URL-119) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.walmart.com/ip/BePuzzled-Disney-Stitch-Crystal-3D-Puzzle/503863760> (URL-120) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzledepo.com/educa-3-boyutlu-minnie-mouse-heykel-puzzle> (URL-121) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.sideshow.com/collectibles/harry-potter-hogwarts-clock-tower-3d-puzzle-wreabbit-puzzles-inc-908031> (URL-122) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzledepo.com/cubic-fun-3d-kiz-kulesi-puzzle-66-parca> (URL-123) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzledepo.com/cubic-fun-3d-68-parca-puzzle-cityscape-moskova> (URL-124) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzledepo.com/cubic-fun-3-boyutlu-himeji-kalesi-puzzle-89-parca> (URL-125) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzledepo.com/cubicfun-643-parca-aziz-paul-katedrali-buyuk-boy-ve-ic-gorunumlu-3d-puzzlemaket> (URL-126) (erişim tarihi:15.12.2021)
- <https://www.puzzledepo.com/cubic-fun-3d-22-parca-kurtarici-isa-puzzle-brezilya> (URL-127) (erişim tarihi:15.12.2021)

LEVHALAR DİZİNİ

Resim 1. Rubik Küpü (URL-71).	85
Resim 2. Kare Bulmaca, Crossword Puzzle (URL-72).	85
Resim 3. Sudoku (URL-73).	85
Resim 4. Labirent (URL-74).	85
Resim 5. 3D Puzzle, “La Sagrada Famila” Adlı 3D Yapboz, Revell (URL-75).	86
Resim 6. Yapboz, Jigsaw Puzzle, Örneği. “Noah’s Ark” Adlı Yapboz, Heye.	86
Resim 7. Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Piramidi (URL-76).	86
Resim 8. John Spilsbury’nin 1766’da Ürettiği Bir Yapboz (URL-77).	87
Resim 9. Chad Valley Marka Yapboz Örneği (URL-78).	87
Resim 10. Springbok’un “Convergence” Adlı Yapbozu (URL-79).	87
Resim 11. “Travel Around Art” Yapbozu, 54.000 Parça, Grafika (URL-80).	88
Resim 12. “Travel Around the World” Yapbozu, 48.000 Parça, Grafika (URL-81).	88
Resim 13. Karton Yapboz Örneği. “Twilight Marketplace” Adlı Yapboz, 1000 Parça, Buffalo Games.	88
Resim 14. Ahşap Yapboz Örneği, “Arabic Mosaic, St Petersburg” Adlı Yapboz, Wentworth.	89
(Foto: Fatma Doğu).	
Resim 15. Plastik Yapboz Örneği, “For the Good Fortune” Adlı Yapboz, Pintoo.	89
Resim 16. Akrilik Yapboz Örneği, “Shimmer Sea Turtle” Adlı Yapboz, 3 Cat Max Puzzles.	89
(Foto: Cindy Wambeam).	
Resim 17. Çelik Yapboz Örneği. “Atlas” Adlı Yapboz, Lazels Puzzles.	90
(Foto: Gabrielle Graham).	
Resim 18. Terapide Kullanılan Yapboz Örneği.	90
(Schoenherr, K. K., 2014).	
Resim 19. Demanslı Hastalarda Kullanılan Bir Yapboz (URL-82).	90
Resim 20. National Autistic Society’nin 1963’teki Logosu (URL-83).	91
Resim 21. Otizm Farkındalığı İçin Kullanılan Başka Bir Logo (URL-84).	91
Resim 22. 4.305 Dolara Satılan 500 Parçalık “Futura Original” Yapbozu, Jiggy Puzzles (URL-85).	91
Resim 23. 450 Parçalık “Boobs” Yapbozu, Jiggy Puzzles (URL-86).	91
Resim 24. “Black Lives Matter” Adlı Yapboz, Willamina Company (URL-87).	92

Resim 25. Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF Türkiye) “Doğada Hiçbir Parça Eksik Kalmasin” Kampanya Posterı (URL-88).....	92
Resim 26. “Dünyevi Zevkler Bahçesi” Adlı Yapboz, Educa.	93
Resim 27. Mikro Puzzle, İskender’s Puzzle.	93
(URL-89).	
Resim 28. Yapboz Desenli Amerikan Servis (URL-90).	93
Resim 29. Yapboz Şekilli Kurabiye Kalıbı (URL-91).	93
Resim 30. Yapboz Temalı Taban Döşemesi (URL-92).	94
Resim 31. Yapboz Şekilli Bardak Altlığı (URL-93).	94
Resim 32. Yapboz Sehpaı, Art Puzzle (URL-94).	94
Resim 33. Yapboz Sehpaı, Bits and Pieces (URL-95).....	95
Resim 34. Yapboz Masası, Bits and Pieces (URL-96).....	95
Resim 35. Yapboz Masası, Bits and Pieces (URL-97).....	95
Resim 36. Yapboz Yapma ve Taşıma Çantası, Bits and Pieces (URL-98).	96
Resim 37. Yapboz Halısı (URL-99).	96
Resim 38. Çeşitli Büyüklükte Yapboz Tahtaları, Zakco (URL-100).	96
Resim 39. Yapboz Parçası Ayırma Tepsisi, Bits and Pieces (URL-101).....	97
Resim 40. Yapboz Parçası Ayırma Tepsisi, Zakco (URL-102).	97
Resim 41. Yapboz Parçası Ayırma Tepsisi, Art and Fable (URL-103).	97
Resim 42. Yapboz Parçası Ayırma Tepsisi, Art Puzzle (URL-104).	97
Resim 43. Yapboz Parçası Ayırma Tepsisi, Ingooood (URL-105).	98
Resim 44. Anatolian Puzzle Yapboz Kutusu Tutacağı.....	98
Resim 45. Art and Fable Yapboz Kutusu Tutacağı.	98
Resim 46. Zakco Yapboz Kutusu Tutacağı (URL-106).	99
Resim 47. Yapboz Spatulası (URL-107).	99
Resim 48. Mikro Yapboz Standı (URL-108).	99
Resim 49. Şeffaf Yapboz Koruyucu (URL-109).....	100
Resim 50. Yapboz Parçası Çeşitleri.	100
Resim 51. Özel Kesim Parçalar.	101
Resim 52. Özel Kesim Parçaların Arka Yüzleri.....	101
Resim 53. Brierley Jigsaw Gallery (URL-110).	102
Resim 54. Brierley Jigsaw Gallery (URL-111).	102
Resim 55. Brierley Jigsaw Gallery (URL-112).	103
Resim 56. Puzzle Mansion Museum (URL-113).	103

Resim 57. Giorgino Gil-Lacuna ve Guinness Rekor Sertifikası (URL-114).	104
Resim 58. Giorgino Gil-Lacuna'nın yaptığı İlk Yapboz, 5000 Parça, Mickey Racing Team (URL-115).	104
Resim 59. Anadolu Oyuncak Müzesi'nde, Osmanlı Dönemi'ne Ait Bir Yapboz Fotoğrafı..	105
Resim 60. Anadolu Oyuncak Müzesi'nde, Almanya'dan 1940'a Ait Bir Küp Yapboz Kutusu.	105
Resim 61. Müzenin E-posta Adresine (turkiyeyapbozmuzesi@gmail.com) Yönlendiren Kare Kod.	106
Resim 62. "Yapboz Uzmanına Sor" Karekodu (www.puzzleteacher.com Sitesinin İletişim Formuna Yönlendirir).....	106
Resim 63. Türkiye Yapboz Müzesi İşlev Şeması.....	107
Resim 64. Atam İzindeyiz, Art Puzzle, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	107
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 65. Atatürk Çankaya Köşkü'nde Çalışırken, Art Puzzle, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	108
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 66. Atatürk Kolajı, Art Puzzle, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	108
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 67. Atatürk Portre, King of Puzzle (Ahşap), 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	109
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 68. Taşların Dili, Sirocco, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.....	109
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 69. Atatürk ve Bayrak, Keskin Color, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	110
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 70. Atatürk ve Üç Portre, Keskin Color, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	110
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 71. Mustafa Kemal Atatürk, Anatolian, 1000 Parça, Yapan: Serap Yorulmaz Şengür.	111
(Foto: Serap Yorulmaz Şengür).	
Resim 72. Anıtkabir, Anatolian, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	111
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 73. Paris in a Day, Eeboo, 1000 Parça, Yapan: Jennifer Orkin Lewis.	112
(Foto: Jennifer Orkin Lewis).	

Resim 74. City Life – I Love London!, Heye, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.....	112
(Foto: Sukritta Meensook).	
Resim 75. Solvang Danish Village, Schmidt, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.....	113
(Foto: Sukritta Meensook).	
Resim 76. Astronomische Uhr/ Astronomical Clock Praha – Orloj, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Kerstin Keller.....	113
(Foto: Kerstin Keller).	
Resim 77. Moritzburg Castle, Pintoo, 1000 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan.	114
(Foto: Mery K. Panjaitan).	
Resim 78. Flat Iron Building, NYC, Ravensburger, 500 Parça, Yapan: Prernna Gupta.....	114
(Foto: Prernna Gupta).	
Resim 79. Pamukkale Denizli, Art Puzzle, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.....	115
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 80. Sydney Opera House and Harbour Bridge, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....	115
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 81. Around the World, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	116
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 82. Paris by Anthony Kleem, Lafayette Puzzle Factory, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	116
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 83. Atmospheric Venice, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....	117
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 84. The Greatest City on Earth, Cardinal, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	117
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 85. Colorful Buildings, Ponzan, Poland, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	118
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 86. Beautiful City Architecture and Colors in Summer Season, Oslo, Norway, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....	118
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 87. Dubai on the Persian Gulf, Ravensburger, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	119

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 88. Popeye Village, Malta, Colorlux, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 119

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 89. Bourbon Street Parade, Cardinal, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 120

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 90. The Scream by Edward Munch, Wentworth, 40 Parça, Yapan: Catherine Matthies.
..... 120

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 91. Great Painters, Vincent Van Gogh, White Mountain, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 121

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 92. Blue Vase by Cezanne, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies. . 121

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 93. Şemsiyeler, Renoir, 1500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 122

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 94. Tekne Gezisinde Öğle Yemeği, Renoir, 500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 122

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 95. Tekne Gezisinde Öğle Yemeği, Latif Demirci, Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 123

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 96. Birth of Daisy, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Şebnem Oğuz. 123

(Foto: Şebnem Oğuz).

Resim 97. Creation of Donald, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 124

Resim 98. The Hug, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 124

Resim 99. Angels, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 125

Resim 100. School of Disney, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 125

Resim 101. Mona Lisa, Leonardo, Mideer, 24 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan. 126

(Foto: Mery K. Panjaitan).

Resim 102. Monna Daisy, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 126

Resim 103. Mona Lisa and the Purring Kitty, Trefl, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 127

Resim 104. The Arnolfini Marriage, Susan Herbert, 500 Parça, Yapan: Leslie Jones. 127

(Foto: Leslie Jones).

Resim 105. Dominant Curve by Kandinsky, D-Toys, 1000 Parça, Yapan: Ayşegül Tulumcu.
..... 128

(Foto: Ayşegül Tulumcu).

Resim 106. Woman and Bird in the Night by Miro, Ricordi Arte, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	128
Resim 107. The Harlequin Carnivale by Miro, Ricordi Arte, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	128
Resim 108. Retrato IV by Miro, Ricordi Arte, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	129
Resim 109. Dona III by Miro, Ricordi Arte, 1500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	129
Resim 110. Rhythme du Passage du Serpent by Miro, Ricordi Arte, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	130
Resim 111. People and Dog in the Sun by Miro, Ricordi Arte, 1500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	130
Resim 112. Britto, P'Kolino, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	131
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 113. Pop Art, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	131
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 114. Four Seasons, Ravensburger, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	132
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 115. Colorful Boats on the Lake, Ravensburger, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	132
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 116. Dream City, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	133
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 117. Cottage with Swans, Castorland, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	133
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 118. Rose Lane House, Castorland, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	134
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 119. Autumn Scenery, Castorland, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	134
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 120. Four Seasons, Anatolian, 1024 Parça, Yapan: Refik Şükrü Özsoy.	135
(Foto: Refik Şükrü Özsoy).	
Resim 121. Kiss The Sky, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Aleksandra Umanskaya.	135
(Foto: Aleksandra Umanskaya).	
Resim 122. Kızıl Orman, Neon, 1000 Parça, Yapan: Yaprak Taşar.	136

(Foto: Yaprak Taşar).

Resim 123. Birdie Seasons, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook. 136

(Foto: Sukritta Meensook).

Resim 124. Puppy Love, Cobble Hill, 350 Parça, Yapan: Jaclyn Seul. 137

(Foto: Jaclyn Seul).

Resim 125. See You After a Long Journey, Epoch, 300 Parça, Yapan: Sukritta Meensook. 137

(Foto: Sukritta Meensook).

Resim 126. Kelebek Etkisi, KS Games, 1000 Parça, Yapan: Yaprak Taşar. 138

(Foto: Yaprak Taşar).

Resim 127. The Wild Horses, Masterpieces, 750 Parça, Yapan: Yaprak Taşar. 138

(Foto: Yaprak Taşar).

Resim 128. Cow, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay..... 139

Resim 129. Noah's Ark, Heye, 2000 Parça, Yapan: Demet Tekinay..... 139

Resim 130. Catmania, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 140

Resim 131. Secret Cats, Dino, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay..... 140

Resim 132. Bilge Kedicik, KS Games, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 141

Resim 133. Cupcats, Educa, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay..... 141

Resim 134. Cupcat, Educa, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 142

Resim 135. Golden Retrievers, Educa, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay..... 142

Resim 136. Inseperables, Educa, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay..... 142

Resim 137. Sevimli Kediler, IF, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay..... 143

Resim 138. Snow Leopard, Castorland, 1500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 143

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 139. The Shepherdess with her Flock, D-Toys, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 144

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 140. Tiger Family, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies..... 144

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 141. Wanderous Safari, Cardinal, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 145

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 142. Cupcake (Studio Pets by Myrna), Crown, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

..... 145

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 143. African Sunset, Ravensburger, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies..... 146

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 144. Playful Pandas, Cardinal, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 146

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 145. Reef Adventure, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 147

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 146. Dolphin Lagoon, Castorland, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 147

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 147. Ocean, Carnovsky, 500 Parça, Yapan: Helen Bonner-Smith. 148

(Foto: Helen Bonner-Smith).

Resim 148. Aquatic, Oddgoods, 1000 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan. 148

(Foto: Mery K. Panjaitan).

Resim 149. Jellyfish, Cavallini, 1000 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan. 149

(Foto: Mery K. Panjaitan).

Resim 150. Beachcomber's Bounty, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Monica Hilton. 149

(Foto: Monica Hilton).

Resim 151. Wanderlust, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook. 150

(Foto: Sukritta Meensook).

Resim 152. The Missing Piece, Gibsons, 500 Parça, Yapan: Xanthi Christidis. 150

(Foto: Xanthi Christidis).

Resim 153. The Kitty's Vintage, Gibsons, 1000 Parça, Yapan: Xanthi Christidis. 151

(Foto: Xanthi Christidis).

Resim 154. The Quokka Selfie, Anatolian, 500 Parça, Yapan: Xanthi Christidis. 151

(Foto: Xanthi Christidis).

Resim 155. Ten Tabbies, Sunsout, 1000 Parça, Yapan: Xanthi Christidis. 152

(Foto: Xanthi Christidis).

Resim 156. Feline Frenzy, Gibsons, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook. 152

(Foto: Sukritta Meensook).

Resim 157. Frei Nach Spitzweg: Romantic Town, Heye, 1500 Parça, Yapan: Kerstin Keller.

..... 153

(Foto: Kerstin Keller).

Resim 158. Boğalar, Educa, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 153

Resim 159. Üç Soprano, Clementoni, Parça, Yapan: Demet Tekinay. 154

Resim 160. Cat's Life, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 154

Resim 161. Dog's Life, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	155
Resim 162. İlham Kaynağım, Nova, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	155
Resim 163. Romantik İngiliz Silahşörü, Nova, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	156
Resim 164. Cheerful Cats The Swindlers-1, İki Kedi, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. .	156
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 165. Pasta Italiana, Heye, 1000 Parça, Yapan: Refik Şükrü Özsoy.	157
(Foto: Refik Şükrü Özsoy).	
Resim 166. Foodie Banquet, Pieces of the Puzzle, 500 Parça, Yapan: Helen Bonner-Smith.	
.....	157
(Foto: Helen Bonner-Smith).	
Resim 167. Spice It Up, Fits, 1000 Parça, Yapan: Susan Jakovina.....	158
(Foto: Susan Jakovina).	
Resim 168. Eat The Rainbow, Buffalo, 300 Parça, Yapan: Monica Hilton.....	158
(Foto: Monica Hilton).	
Resim 169. Variety of Colorful Ice Cream, Colorluxe, 1500 Parça, Yapan: Catherine	
Matthies.	159
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 170. Candy Factory, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....	159
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 171. Coffee, Colorluxe, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	160
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 172. Fresh Produce, Cardinal, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	160
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 173. Candy Factory Fairground Concession Stand, Colorluxe, 1500 Parça, Yapan:	
Catherine Matthies.....	161
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 174. Don's Ice Cream Van, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies..	161
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 175. Ice Cream Desserts, Puzzle Bug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....	162
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 176. Unicorn Cupcake, Puzzle Bug, 100 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....	162
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 177. Sweet Smiles, Road Crates, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....	163

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 178. Healthy Breakfast, Puzzle Bug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies..... 163

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 179. Gin Lover's, Ridley's, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies..... 164

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 180. Coffee Lover's, Ridley's, 500 p., Yap. Catherine Matthies..... 164

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 181. Cartoon Earth, Ravensburger, 1500 Parça, Yapan: Sukritta Meensook. 165

(Foto: Sukritta Meensook).

Resim 182. Music Castle, Anatolian, 1500 Parça, Yapan: Refik Şükrü Özsoy. 165

(Foto: Refik Şükrü Özsoy).

Resim 183. Fantezi Satranç, Gold, 1000 Parça, Yapan: Refik Şükrü Özsoy. 166

(Foto: Refik Şükrü Özsoy).

Resim 184. London Underground, Haynes, 1000 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan. 166

(Foto: Mery K. Panjaitan).

Resim 185. Superstitions, Jumbo, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 167

Resim 186. Cat Symphony, Heye, 2000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 167

Resim 187. The Muscular System, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.. 168

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 188. Dinosaurs, Hinkler Puzzleabilities, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies..... 168

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 189. Cool Cats A-Z, Mudpuppy, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies..... 169

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 190. Flags of the World, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies..... 169

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 191. Dinosaurs, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 170

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 192. Vintage Collection Ladybird ABC, Lagoon, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 170

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 193. Little Scientists, Mudpuppy, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 171

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 194. Periodic Table of the Elements, Arrow, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 171

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 195. The Periodic Table of the Elements, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 172

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 196. Political World Map, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies... 172

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 197. Human Head Anatomy Jigsaw, Genius Games, 538 Parça, Yapan: Gabrielle Graham. 173

(Foto: Gabrielle Graham).

Resim 198. Human Thorax Anatomy Jigsaw, Genius Games, 500 Parça, Yapan: Gabrielle Graham. 173

(Foto: Gabrielle Graham).

Resim 199. Human Abdomen Anatomy Jigsaw, Genius Games, 502 Parça, Yapan: Heather Powell. 174

(Foto: Heather Powell).

Resim 200. Moana, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones..... 174

(Foto: Samantha Elizabeth Jones).

Resim 201. Aladdin, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones. 175

(Foto: Samantha Elizabeth Jones).

Resim 202. Bursting Blooms, Stumpcraft, 345 Parça, Yapan: Diane Bizzle..... 175

(Foto: Diane Bizzle).

Resim 203. Bursting Blooms (Arka Yüzü), Stumpcraft, 345 Parça, Yapan: Diane Bizzle. .. 176

(Foto: Diane Bizzle).

Resim 204. Rainbow Hand, Galison, 750 Parça, Yapan: Monica Hilton..... 176

(Foto: Monica Hilton).

Resim 205. Forest Butterfly, SunsOut, 1000 Parça, Yapan: Monica Hilton..... 177

(Foto: Monica Hilton).

Resim 206. Little Woman, Puzzlapy, 80 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard. 177

(Foto: Isabelle Rouillard).

Resim 207. Butterfly Light, Puzzlapy, 120 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard. 178

(Foto: Isabelle Rouillard).

Resim 208. Water World, Puzzlapy, 46 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard. 178

(Foto: Isabelle Rouillard).

Resim 209. Mandala Puzzle, Oyunzu, 122 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	179
Resim 210. Osmanlı Arması (Saat Yapboz), Art, 570 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	179
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 211. Gül Güzeli (Ayna Yapboz), Art, 850 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.	180
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 212. Bereket (Ayna Yapboz), Art, 570 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.....	180
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 213. Bengal Tiger, Educa, 375 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	181
Resim 214. Panda, Educa, 353 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	181
Resim 215. Harry Potter and the Philosopher's Stone, Winning Moves, 500 Parça, Yapan:	
Catherine Matthies.....	182
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 216. Beachfront, SunsOut, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	182
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 217. Return to Santa, SunsOut, 750 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	183
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 218. The Precious Stones (Paravan Puzzle, Plastik), Pintoo, 462 Parça, Yapan:	
Catherine Matthies.....	183
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 219. Wonderful World of Disney, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine	
Matthies.	184
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 220. Minnie Mouse (Vitray Efektli Plastik Yapboz), Tenyo, 1000 Parça, Yapan:	
Catherine Matthies.....	184
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 221. Mickey Mouse (Vitray Efektli Plastik Yapboz), Tenyo, 1000 Parça, Yapan:	
Catherine Matthies.....	185
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 222. Wicked Women (Disney), Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	
.....	185
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 223. Brilliant Princesses Disney, Tenyo, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies. ...	186
(Foto: Catherine Matthies).	

Resim 224. Disney Collage, Crown, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	186
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 225. Disney Group Photo, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies...	187
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 226. Mickey's Birthday, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....	187
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 227. Disney Moments: Dumbo, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	188
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 228. Disney's Magical Storybook, Ravensburger, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	188
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 229. Disney Villains, Ceaco, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	189
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 230. Disney Frozen Friends, Ravensburger, 200 Parça, Yapan: Catherine Matthies.	189
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 231. Disney Character World, Tenyo, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....	190
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 232. Sleeping Beauty, Masterpieces, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....	190
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 233. Moana, Tenyo, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....	191
(Foto: Catherine Matthies).	
Resim 234. Wicked Women, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Xanthi Christidis.....	191
(Foto: Xanthi Christidis).	
Resim 235. Disney Villains Collection 1/5, Ceaco, 300 Parça, Yapan: Xanthi Christidis. ...	192
(Foto: Xanthi Christidis).	
Resim 236. Paris Park, Disney, 750 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.	192
(Foto: Samantha Elizabeth Jones).	
Resim 237. Thomas Kinkade 4 in 1, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.	193
(Foto: Samantha Elizabeth Jones).	
Resim 238. Thomas Kinkade 4 in 1, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.	193
(Foto: Samantha Elizabeth Jones).	
Resim 239. Thomas Kinkade 4 in 1, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.	194

(Foto: Samantha Elizabeth Jones).

Resim 240. Thomas Kinkade 4 in 1, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones. 194

(Foto: Samantha Elizabeth Jones).

Resim 241. Casablanca, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Kerstin Keller. 195

(Foto: Kerstin Keller).

Resim 242. Star Wars, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Prernna Gupta. 195

(Foto: Prernna Gupta).

Resim 243. Star Wars Inside Death Star, Buffalo, 300 Parça, Yapan: Rodrigo Corral Brest.

..... 196

(Foto: Rodrigo Corral Brest).

Resim 244. Star Wars Saga, Ravensburger, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 196

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 245. Harry Potter and the Sorcerer's Stone, Aquarius, 500 Parça, Yapan: Catherine

Matthies. 197

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 246. Marvel Heroes, Educa, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 197

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 247. Star Wars-The Force Awakens Droids, Crown, 1000 Parça, Yapan: Catherine

Matthies. 198

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 248. Star Wars Collage, Crown, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies..... 198

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 249. Game of Thrones Special Edition Collector's Box Set, Jumbo, 500 Parça, Yapan:

Catherine Matthies..... 199

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 250. Game of Thrones Special Edition Collector's Box Set, Jumbo, 500 Parça, Yapan:

Catherine Matthies..... 199

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 251. Game of Thrones Special Edition Collector's Box Set, Jumbo, 500 Parça, Yapan:

Catherine Matthies..... 200

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 252. Harry Potter Horcruxes Set, Half Moon Bay, 500 Parça, Yapan: Catherine

Matthies. 200

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 253. Pets Rock Film, MB Puzzle (Crown), 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 201
(Foto: Catherine Matthies).

Resim 254. Star Wars Tower Puzzle, Cardinal, 100 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 201
(Foto: Catherine Matthies).

Resim 255. Gothic Guardian, Bluebird, 2000 Parça, Yapan: Nazlı Yener Ağabeyoğlu..... 202
(Foto: Nazlı Yener Ağabeyoğlu).

Resim 256. Fairy Book, Castorland, 1500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli..... 202
(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 257. Virgo, Castorland, 1500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 203
(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 258. Confabulation of Dragons, Anatolian, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 203

Resim 259. Gallery, Anatolian, 1500 Parça, Yapan: Yap. Demet Tekinay. 204

Resim 260. The Presence of Gaia, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Aleksandra Umanskaya.... 204
(Foto: Aleksandra Umanskaya).

Resim 261. Earth Angel, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Aleksandra Umanskaya..... 205
(Foto: Aleksandra Umanskaya).

Resim 262. Soul of a Unicorn, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Aleksandra Umanskaya..... 205
(Foto: Aleksandra Umanskaya).

Resim 263. Eros and Psyche, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Aleksandra Umanskaya..... 206
(Foto: Aleksandra Umanskaya).

Resim 264. Dragon, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Leslie Jones..... 206
(Foto: Leslie Jones).

Resim 265. Colorful School Supplies, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies... 207
(Foto: Catherine Matthies).

Resim 266. Mexican Skull Collection Mexico, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 207
(Foto: Catherine Matthies).

Resim 267. Colorful Doors, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 208
(Foto: Catherine Matthies).

Resim 268. Succulent Rainbow, Buffalo, 500 Parça, Yapan: Christine Brown-Fiehler..... 208
(Foto: Christine Brown-Fiehler).

Resim 269. Puzzle Rainbow, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Xanthi Christidis..... 209

(Foto: Xanthi Christidis).

Resim 270. Pencil Pushers, Springbok, 500 Parça, Yapan: Xanthi Christidis. 209

(Foto: Xanthi Christidis).

Resim 271. Pride, Cobble Hill, 1000 Parça, Yapan: Maria Ståhl.....210

(Foto: Maria Ståhl).

Resim 272. Rainbow Kingdom, Elena Essex, 1000 Parça, Yapan: Diane Bizzle.....210

(Foto: Diane Bizzle).

Resim 273. Color Story: Flower Power, Gibsons, 1000 Parça, Yapan: Monica Hilton. 211

(Foto: Monica Hilton).

Resim 274. Puzzle of Positivity, Gibsons, 1000 Parça, Yapan: Monica Hilton.....211

(Foto: Monica Hilton).

Resim 275. Now House, Galison, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.....212

(Foto: Sukritta Meensook).

Resim 276. Ateş, Puzzle Company, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 212

Resim 277. Lunnikoira, Kustannusosakeyhtiö Perhemediat Oy, 300 Parça, Yapan: Teija

Taavettila. 213

(Foto: Teija Taavettila).

Resim 278. Tales of White Princess, Epoch, 300 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.....213

(Foto: Sukritta Meensook).

Resim 279. Ruby-Throated Hummingbird, New York Puzzle Company, 100 Parça, Yapan:

Monica Hilton.....214

(Foto: Monica Hilton).

Resim 280. Helping Hands (Kids), Every Piece Counts, 48 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan.

.....214

(Foto: Mery K. Panjaitan).

Resim 281. Flying Cows, DaVici, 65 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....215

Resim 282. Outer Space (Karanlıkta Parlayan Yapboz), Mudpuppy, 100 Parça, Yapan:

Prernna Gupta.....215

(Foto: Prernna Gupta).

Resim 283. Şehirdeki Beyaz Kedi, Puzzle Company, 99 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 216

Resim 284. Sokaktaki Turuncu Kedi, Puzzle Company, 99 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 216

Resim 285. Penceredeki Kırmızı Kedi, Puzzle Company, 99 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

.....216

- Resim 286. Caddedeki Gri Kedi, Puzzle Company, 99 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 217
- Resim 287. Australian Tea Ceremony, Endeavour, 108 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 217
(Foto: Catherine Matthies).
- Resim 288. Cute Labrador Puppies in a Picnic Basket, Puzzlebug, 100 Parça, Yapan:
Catherine Matthies.....218
(Foto: Catherine Matthies).
- Resim 289. The Executive Map of the World, Educa, 4.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz. ...218
(Foto: Cihan Deniz).
- Resim 290. Naval Battle, Castorland, 4.000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.....219
(Foto: İlknur Sürmeli).
- Resim 291. Born to Run, Castorland, 4.000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 219
(Foto: İlknur Sürmeli).
- Resim 292. Hemisphere Map, Heye, 6.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz. 219
(Foto: Cihan Deniz).
- Resim 293. Amsterdam, Dino, 6.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.....220
(Foto: Cihan Deniz).
- Resim 294. Las Vegas Puzzle, Clementoni, 6.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz. 220
(Foto: Cihan Deniz).
- Resim 295. Alexander the Great Visiting the Studio of Apelles, Educa, 8.000 Parça, Yapan:
Cihan Deniz. 221
(Foto: Cihan Deniz).
- Resim 296. Las Hilanderas by Diego Velazquez, Educa, 10.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.
.....221
(Foto: Cihan Deniz).
- Resim 297. New York, the City That Never Sleeps, Ravensburger, 12.000 Parça, Yapan:
Cihan Deniz. 222
(Foto: Cihan Deniz).
- Resim 298. Disney Orchestra, Clementoni, 13.200 Parça, Yapan: Helen Bonner-Smith.....222
(Foto: Helen Bonner-Smith).
- Resim 299. Band of Thunder, Clementoni, 13.224 Parça, Yapan: Cihan Deniz. 222
(Foto: Cihan Deniz).
- Resim 300. Paradise Sunset, Ravensburger, 18.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz. 223
(Foto: Cihan Deniz).

Resim 301. Life, Educa, 23.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.....	223
(Foto: Cihan Deniz).	
Resim 302. Wild Life, Educa, 33.600 Parça, Yapan: Cihan Deniz.....	224
(Foto: Cihan Deniz).	
Resim 303. Queen of Silk, Wentworth, 1000 Parça, Yapan: Matthew Parsons.....	224
(Foto: Matthew Parsons).	
Resim 304. Encre 15, Puzzlapy, 101 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard.....	225
(Foto: Isabelle Rouillard).	
Resim 305. Hands of Light, Puzzlapy, 1491 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard.....	225
(Foto: Isabelle Rouillard).	
Resim 306. Printemps, Puzzlapy, 44 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard.....	226
(Foto: Isabelle Rouillard).	
Resim 307. Highclere Castle, Wentworth, 500 Parça, Yapan: Matthew Parsons.....	226
(Foto: Matthew Parsons).	
Resim 308. Arabic Mosaic, St. Petersburg, Wentworth, 250 Parça, Yapan: Fatma Doğu.....	227
(Foto: Fatma Doğu).	
Resim 309. Arabic Mosaic, St. Petersburg (Özel Parçaları Hariç), Wentworth, 250 Parça, Yapan: Fatma Doğu.....	227
(Foto: Fatma Doğu).	
Resim 310. Arabic Mosaic, St. Petersburg (Özel Parçaları), Wentworth, 250 Parça, Yapan: Fatma Doğu.....	228
(Foto: Fatma Doğu).	
Resim 311. Blue Ice, Wentworth, 250 Parça, Yapan: Fatma Doğu.....	228
(Foto: Fatma Doğu).	
Resim 312. Falmouth Lifeboard, Wentworth, 250 Parça, Yapan: Matthew Parsons.....	229
(Foto: Matthew Parsons).	
Resim 313. Fairy Prince, DaVinci, 180 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.....	229
(Foto: Sukritta Meensook).	
Resim 314. Diaspora, Sarah Jane Lapp, 500 Parça, Yapan: Sarah Jane Lapp.....	230
(Foto: Sarah Jane Lapp).	
Resim 315. Adalet, King of Puzzle, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.....	230
(Foto: İlknur Sürmeli).	
Resim 316. Festive Fireplace, Wentworth, 250 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	231

Resim 317. Festive Fireplace (Özel Parçaları Çıkarılmış), Wentworth, 250 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	231
Resim 318. Rowan the Firepicker, Vdovichev, 60 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	232
Resim 319. Rowan the Firepicker (Özel Parçaları Çıkarılmış), Vdovichev, 60 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	232
Resim 320. Mouse, Vdovichev, 60 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	233
Resim 321. Mouse, Vdovichev (Arka Yüzü), 60 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	233
Resim 322. Polar Bear, Vdovichev, 59 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	234
Resim 323. Polar Bear (Arka Yüzü), Vdovichev, 59 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	234
Resim 324. Heaven's Postman, DaVici, 230 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	235
Resim 325. Heaven's Postman (Özel Parçaları Ayrılmış Arka Yüzü), DaVici, 230 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	235
Resim 326. Red Balloon, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	236
Resim 327. Spring Time, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	236
Resim 328. Neighbourhood, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	237
Resim 329. Sit, Heye, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	237
Resim 330. Milk Tooth, Heye, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	238
Resim 331. Bathtub, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	238
Resim 332. Carrot, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.	239
Resim 333. Rowboat, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	239
Resim 334. Veggie, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	240
Resim 335. Laundry Day, Heye, 1000 Parça, Yapan: Kasey Bender.	240
(Foto: Kasey Bender).	
Resim 336. Monsta Hi!, Heye, 1000 Parça, Yapan: Hsueh Ya-Yu.....	241
(Foto: Hsueh Ya-Yu).	
Resim 337. Selfie, Heye, 1000 Parça, Yapan: Annie Low.....	241
(Foto: Annie Low).	
Resim 338. Banjo, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....	242
Resim 339. Road Trippin', Heye, 1000 Parça, Yapan: Sergey Sergeenko.	242
(Foto: Sergey Sergeenko).	
Resim 340. Black Winter Lab, Ceaco, 550 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.	243
(Foto: Samantha Elizabeth Jones).	
Resim 341. The Next Stop, Bits and Pieces, 1000 Parça, Yapan: Diana White ve Bits and Pieces Çalışanları.....	243

(Foto: Diana White).

Resim 342. Cliffside House in Mountains, Pomegranate, 500 Parça, Yapan: Charity Taboas. 244

(Foto: Charity Taboas).

Resim 343. Atlas (Çelik Yapboz), Lazels, 100 Parça, Yapan: Diane Bizzle. 244

(Foto: Diane Bizzle).

Resim 344. Island Hopping, Apostrophe, 1000 Parça, Yapan: Diane Bizzle. 245

(Foto: Diane Bizzle).

Resim 345. Day in the Garden, Art and Fable, 1000 Parça, Yapan: Diane Bizzle. 245

(Foto: Diane Bizzle).

Resim 346. Times Square (Plastik Yapboz), Pintoo, 100 Parça, Yapan: Sukritta Meensook. 246

(Foto: Sukritta Meensook).

Resim 347. Mosaic Mind Bender, The Getty, 500 Parça, Yapan: Meghna Gopi. 246

(Foto: Meghna Gopi).

Resim 348. Portuguese Tiles of Funchal, Jumbo, 500 Parça, Yapan: Kerstin Keller. 247

(Foto: Kerstin Keller).

Resim 349. Krypt Black, Ravensburger, 736 Parça, Yapan: Helen Bonner-Smith. 247

(Foto: Helen Bonner-Smith).

Resim 350. Revolucionárias, Cecerelê, 100 Parça, Yapan: Fernanda Roda. 248

(Foto: Fernanda Roda).

Resim 351. Romantic House, Puzzle Way, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook. 248

(Foto: Sukritta Meensook).

Resim 352. Moomin Start an Adventure, YeaRimi, 500 Parça, Yapan: Sukritta Meensook. 249

(Foto: Sukritta Meensook).

Resim 353. My Colourful World, Art, 1500 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 249

Resim 354. Best of British Cars, Cheatwell, 4x250 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 250

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 355. Sofa (Folyo Yapboz), Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 250

Resim 356. Mouse (Folyo Yapboz), Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 251

Resim 357. All Together (Folyo Yapboz), Heye, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies...251

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 358. Pets Rock Fame, MB, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.....252

(Foto: Catherine Matthies).

Resim 359. Marilyn Monroe, Anatolian, 1024 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.....252
(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 360. Pets Rock, Educa, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....253

Resim 361. Will and Kate and the Royal Baby George, Holdson, 1000 Parça, Yapan:
Catherine Matthies.....253
(Foto: Catherine Matthies).

Resim 362. Sounds of Soul Strings, SunsOut, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies. 254
(Foto: Catherine Matthies).

Resim 363. Sydney 2000 Olympics Historical Posters, Mattel, 1000 Parça, Yapan: Catherine
Matthies. 254
(Foto: Catherine Matthies).

Resim 364. Astrology (Folyo Yapboz), Galison, 1000 Parça, Yapan: Prernna Gupta. 255
(Foto: Prernna Gupta).

Resim 365. Beetlemania (Çift Taraflı Yapboz), Cheatwell, 500 Parça, Yapan: Helen Bonner-
Smith.....255
(Foto: Helen Bonner-Smith).

Resim 366. Big Fish Eat Little Fish, Artifact, 402 Parça, Yapan: Therese Olival.....255
(Foto: Theresa Olival).

Resim 367. Lockdown, People Who Puzzle, 1000 Parça, Yapan: Kerstin Keller. 256
(Foto: Kerstin Keller).

Resim 368. Magic of the Horses, D-Toys, 239 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....256

Resim 369. İsimsiz, Heidi, 300 Parça, Yapan: Demet Tekinay. 257

Resim 370. Only You, Art, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.....257
(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 371. Allah'ın 99 İsmi, Art, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 258
(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 372. Ugly Birds, Art, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.....258

Resim 373. İkinci Bahar, Anatolian, 500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 259
(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 374. The New Nairobi Jazz Band, Anatolian, 500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 259
(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 375. Güneşin Kızları, Anatolian, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.....260

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 376. Mutluluğun Resmi, Anatolian, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 260

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 377. Şeb-i Aruz, Anatolian, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 261

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 378. Rindlerin Akşamı, Anatolian, 1500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 261

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 379. Sirenler, Anatolian, 2000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 262

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 380. Okyanus Derinliği, Anatolian, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 262

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 381. Spring Lake Cottage, Anatolian, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 263

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 382. Amsterdam for Cat Lovers, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan.

.....263

(Foto: Olga Vatan).

Resim 383. Llama Peru, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan. 264

(Foto: Olga Vatan).

Resim 384. Portuguese Azulejo, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan. 264

(Foto: Olga Vatan).

Resim 385. Be Kind to Every Kind, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan. ...265

(Foto: Olga Vatan).

Resim 386. Triangles of the Lion, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan. 265

(Foto: Olga Vatan).

Resim 387. Taste of Love, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan. 266

(Foto: Olga Vatan).

Resim 388. Hoggy Christmas, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan. 266

(Foto: Olga Vatan).

Resim 389. Spanish Majolica, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan. 267

(Foto: Olga Vatan).

Resim 390. Love is in the Air, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan. 267

(Foto: Olga Vatan).

Resim 391. Ormanda Yılbaşı, Magnolia, 1500 Parça, Yapan: Serdar Albayrak. 268

(Foto: Serdar Albayrak).

Resim 392. Mutlu Son, Magnolia, 1000 Parça, Yapan: Serdar Albayrak.....268

(Foto: Serdar Albayrak).

Resim 393. Mit, Magnolia, 1500 Parça, Yapan: Serdar Albayrak. 269

(Foto: Serdar Albayrak).

Resim 394. Frida, Magnolia, 1000 Parça, Yapan: Serdar Albayrak. 269

(Foto: Serdar Albayrak).

Resim 395. Dans Eden Kasaba, Magnolia, 1000 Parça, Yapan: Serdar Albayrak.....270

(Foto: Serdar Albayrak).

Resim 396. Mavi Ejderha ve Hazine, Magnolia, 1500 Parça, Yapan: Serdar Albayrak. 270

(Foto: Serdar Albayrak).

Resim 397. Dünya Gezegeni, Magnolia, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.....271

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 398. Soytarının Hüznü, Puzz, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli. 271

(Foto: İlknur Sürmeli).

Resim 399. Scooter, Eureka, 60 Parça (URL-116).....272

Resim 400. VW Bus, Ravensburger, 162 Parça (URL-117).....272

Resim 401. Antik Roma Savaş Gemisi, Cubic Fun 218 Parça (URL-118).....273

Resim 402. Voyager 1 Uzay Sondası, Cubic Fun, 71 Parça (URL-119). 273

Resim 403. Stitch, Bepuzzled, 43 Parça (URL-120).....274

Resim 404. Minnie Mouse, Educa, 160 Parça (URL-121).....274

Resim 405. Hogwarts Clock Tower, Wrebbbit, 420 Parça (URL-122). 275

Resim 406. Kız Kulesi, Cubic Fun, 66 Parça (URL-123). 275

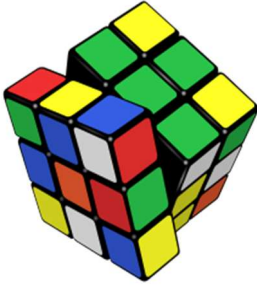
Resim 407. Cityscape-Moskova, Cubic Fun, 68 Parça (URL-124) 276

Resim 408. Himeji Kalesi, Cubic Fun, 89 Parça (URL-125).....276

Resim 409. Aziz Paul Katedrali (İç ve Dış Görünümlü), Cubic Fun, 643 Parça (URL-126).277

Resim 410. Kurtarıcı İsa (Brezilya), Cubic Fun, 22 Parça (URL-127).....277

LEVHALAR

Resim 1. Rubik Küpü (URL-71).

SOLDAN SAĞA

1. Kürek veya yelkenle yürütülen ufak tekne - Eski dilde su 2. Üye - Namaz vaktini bildiren çağrı 3. Bir mal veya paranın, betiri bir süre içinde emek verilmeksizin sağladığı gelir - 'den-e kadar' anlamında bir kelime 4. Parola, işaret - Bir müzik eserini oluşturan notaları sese çevirme 5. Kesici bir gereç - Röntgeniyum elementinin simgesi 6. Kişinin geçmişte yaşamış olan büyükleri - Gıyasin yaka, kol, etek çevresine geçirilen ince şerit 7. Aşırılığı olmayan, uygun 8. Birlikçi, birlikteken yana 9. Çizgili çubuklu çizgileri olan kumaş - Hitt 10. Büyük kötülük, lanetlenecek iş veya davranış

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. İnsan ve toplumla ilgili her tür olayı konu alarak abartılı bir biçimde veren, düşündürücü ve güldürücü resim 2. Uçuk, büyükük - Havada bulunan su buharı 3. Yön, taraf - Bir dakikanın altmışta biri olan zaman birimi 4. Irade dışı kas hareketi - Geceleme, yemek gibi hizmetleri sunan bir işletme

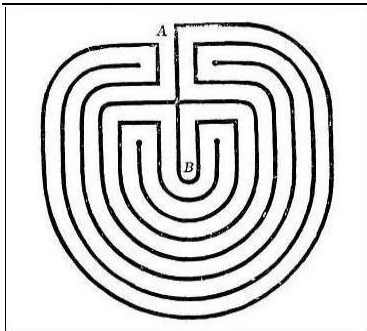
5. Kenya'nın internet kodu - Sıkılıp suyu alınan üzüm posası 6. Alt - Görülen bir şeyi veya benzerini edinme isteği, gıpta 7. Sıtma - Sıhhi tesisatta su borusunu üç yönlü kullanabilme durumuna getiren parça 8. Temel, asil, esas - Boşuna gidip gelme

www.bulmacaservisi.com

Resim 2. Kare Bulmaca, Crossword Puzzle (URL-72).

5	3			7				
6			1	9	5			
	9	8					6	
8				6				3
4			8		3			1
7				2				6
	6					2	8	
			4	1	9			5
				8			7	9

Resim 3. Sudoku (URL-73).

Resim 4. Labirent (URL-74).

Resim 5. 3D Puzzle, “La Sagrada Famila” Adlı 3D Yapboz, Revell (URL-75).

Resim 6. Yapboz, Jigsaw Puzzle, Örneği. “Noah’s Ark” Adlı Yapboz, Heye.

Resim 7. Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Piramidi (URL-76).

Resim 8. John Spilsbury'nin 1766'da Ürettiği Bir Yapboz (URL-77).

Resim 9. Chad Valley Marka Yapboz Örneği (URL-78).

Resim 10. Springbok'un "Convergence" Adlı Yapbozu (URL-79).

Resim 11. “Travel Around Art” Yapbozu, 54.000 Parça, Grafika (URL-80).

Resim 12. “Travel Around the World” Yapbozu, 48.000 Parça, Grafika (URL-81).

Resim 13. Karton Yapboz Örneği. “Twilight Marketplace” Adlı Yapboz, 1000 Parça, Buffalo Games.

Resim 14. Ahşap Yapboz Örneği, “Arabic Mosaic, St Petersburg” Adlı Yapboz, Wentworth.

Resim 15. Plastik Yapboz Örneği, “For the Good Fortune” Adlı Yapboz, Pintoo.

Resim 16. Akrilik Yapboz Örneği, “Shimmer Sea Turtle” Adlı Yapboz, 3 Cat Max Puzzles.

Resim 17. Çelik Yapboz Örneği. “Atlas” Adlı Yapboz, Lazels Puzzles.

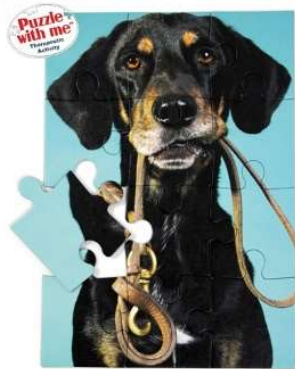

Resim 18. Terapide Kullanılan Yapboz Örneği.

Sol üst: Terapi Seansının Başında Yapbozun Ön Yüzü.

Sol alt: Yapbozun Arka Yüzü.

Sağ: Seansın Sonunda Yapbozun Ön Yüzü.

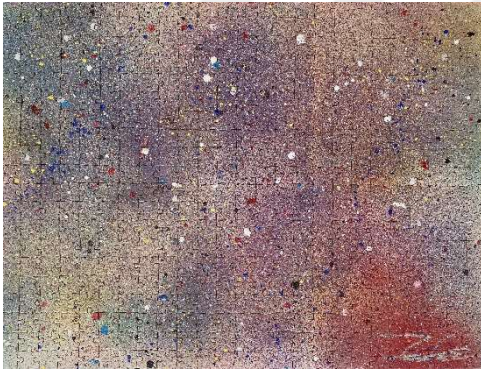
Resim 19. Demanslı Hastalarda Kullanılan Bir Yapboz (URL-82).

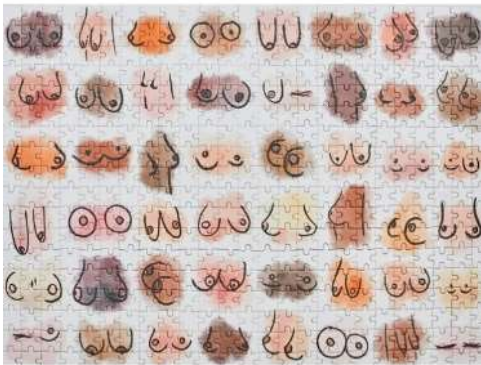
Resim 20. National Autistic Society'nin 1963'teki Logosu (URL-83).

Resim 21. Otizm Farkındalığı İçin Kullanılan Başka Bir Logo (URL-84).

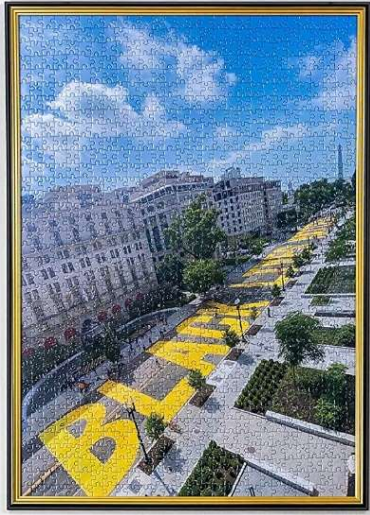

Resim 22. 4.305 Dolar Satılan 500 Parçalık "Futura Original" Yapbozu, Jiggy Puzzles (URL-85).

Resim 23. 450 Parçalık "Boobs" Yapbozu, Jiggy Puzzles (URL-86).

Resim 24. “Black Lives Matter” Adlı Yapboz, Willamina Company (URL-87).

Resim 25. Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF Türkiye) “Doğada Hiçbir Parça Eksik Kalmasın” Kampanya Posteri (URL-88).

Resim 26. “Dünyevi Zevkler Bahçesi” Adlı Yapboz, Educa.

Resim 27. Mikro Puzzle, İskender’s Puzzle (URL-89).

Resim 28. Yapboz Desenli Amerikan Servis (URL-90).

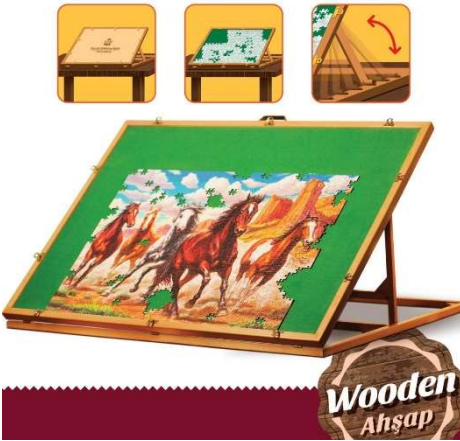
Resim 29. Yapboz Şekilli Kurabiye Kalıbı (URL-91).

Resim 30. Yapboz Temalı Taban Döşemesi (URL-92).

Resim 31. Yapboz Şekilli Bardak Altlığı (URL-93).

Resim 32. Yapboz Sehpaı, Art Puzzle (URL-94).

Resim 33. Yapboz Sehпасı, Bits and Pieces (URL-95).

Resim 34. Yapboz Masası, Bits and Pieces (URL-96).

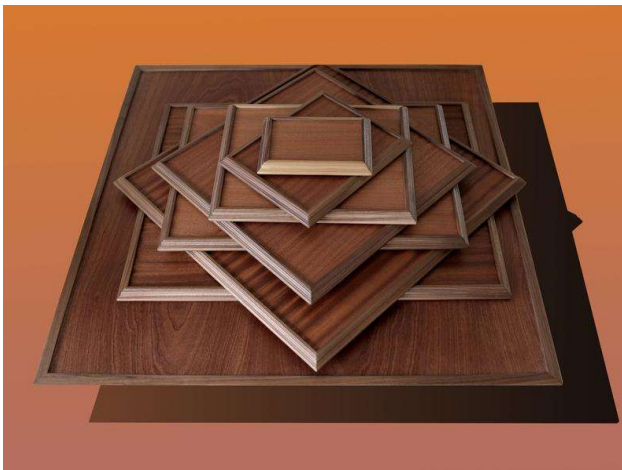
Resim 35. Yapboz Masası, Bits and Pieces (URL-97).

Resim 36. Yapboz Yapma ve Taşıma Çantası, Bits and Pieces (URL-98).

Resim 37. Yapboz Halısı (URL-99).

Resim 38. Çeşitli Büyüklükte Yapboz Tahtaları, Zakco (URL-100).

Resim 39. Yapboz Parçası Ayırma Tepsisi, Bits and Pieces (URL-101).

Resim 40. Yapboz Parçası Ayırma Tepsisi, Zakco (URL-102).

Resim 41. Yapboz Parçası Ayırma Tepsisi, Art and Fable (URL-103).

Resim 42. Yapboz Parçası Ayırma Tepsisi, Art Puzzle (URL-104).

Resim 43. Yapboz Parçası Ayırma Tepsisi, Ingoooood (URL-105).

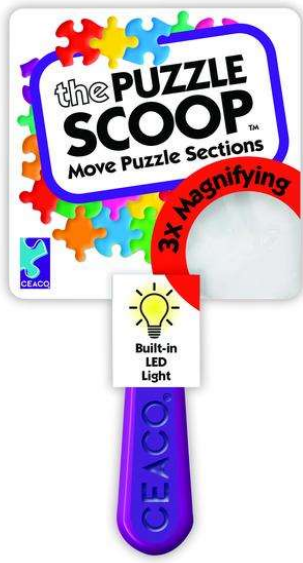
Resim 44. Anatolian Puzzle Yapboz Kutusu Tutacağı.

Resim 45. Art and Fable Yapboz Kutusu Tutacağı.

Resim 46. Zakco Yapboz Kutusu Tutacağı (URL-106).

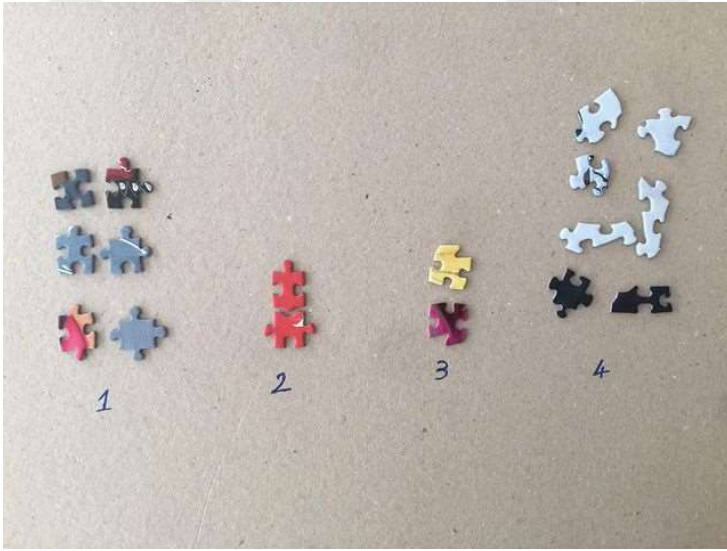
Resim 47. Yapboz Spatulası (URL-107).

Resim 48. Mikro Yapboz Standı (URL-108).

Resim 49. Şeffaf Yapboz Koruyucu (URL-109).

Resim 50. Yapboz Parçası Çeşitleri.

1. Grup: Türkiye'den Klasik Kesim Parçalar, Magnolia Puzzle.
2. Grup: Birbirine Kâse Gibi Oturan Parçalar, Educa.
3. Grup: Şimşek Gibi Parçalar, Buffalo.
4. Grup: Rastgele Kesim Parçalar, Suns Out.

Resim 51. Özel Kesim Parçalar.

1.Grup: Da Vici'nin Deforme Edilmiş Fantastik Figürlerini Barındıran Parçalar.

2.Grup: Wentworth'ün Noel Yapbozundan Tematik kesimli Parçalar.

3.Grup: Türkiye'den Oyunzu'nun Tematik Kesimli Parçaları.

Resim 52. Özel Kesim Parçaların Arka Yüzleri.

Resim 53. Brierley Jigsaw Gallery (URL-110).

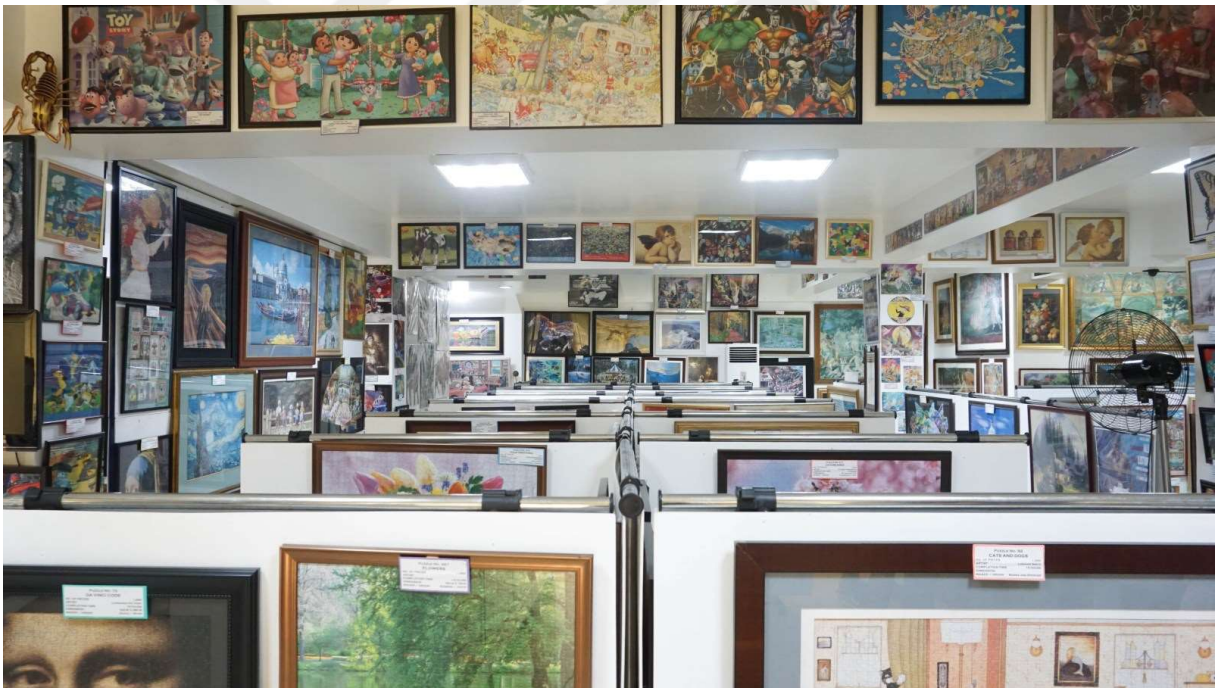

Resim 54. Brierley Jigsaw Gallery (URL-111).

Resim 55. Brierley Jigsaw Gallery (URL-112).

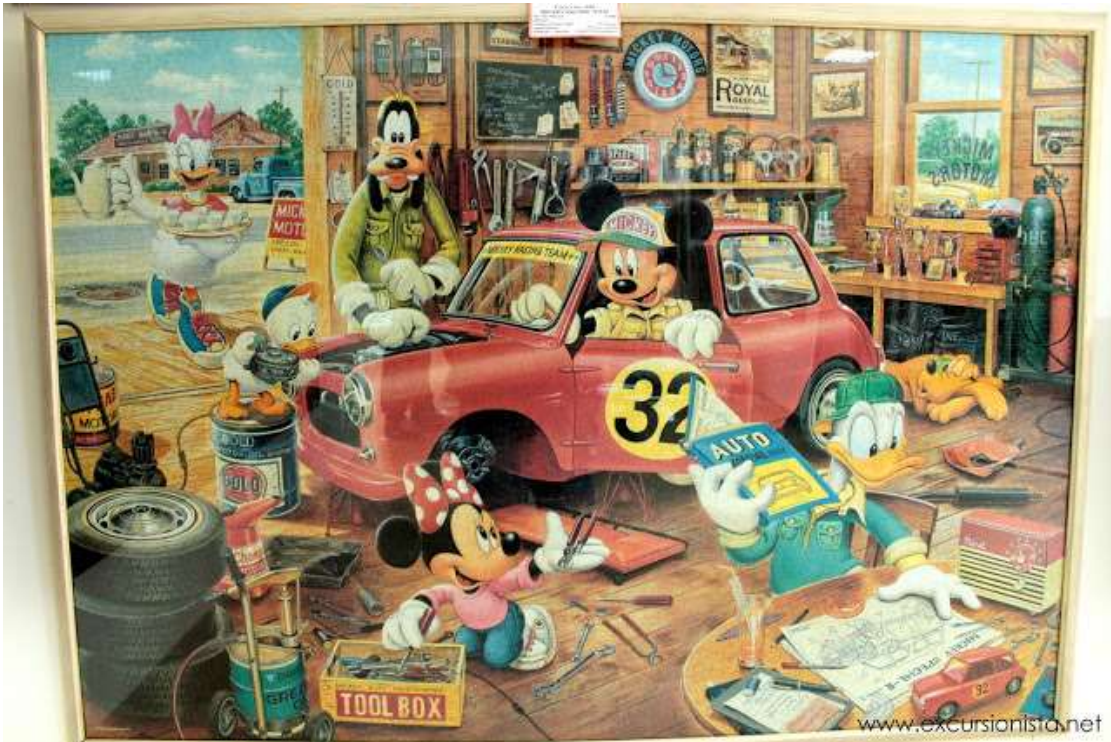

Resim 56. Puzzle Mansion Museum (URL-113).

Resim 57. Giorgino Gil-Lacuna ve Guinness Rekor Sertifikası (URL-114).

Resim 58. Giorgino Gil-Lacuna'nın yaptığı İlk Yapboz, 5000 Parça, Mickey Racing Team (URL-115).

Resim 59. Anadolu Oyuncak Müzesi'nde, Osmanlı Dönemi'ne Ait Bir Yapboz Fotoğrafı.

Resim 60. Anadolu Oyuncak Müzesi'nde, Almanya'dan 1940'a Ait Bir Küp Yapboz Kutusu.

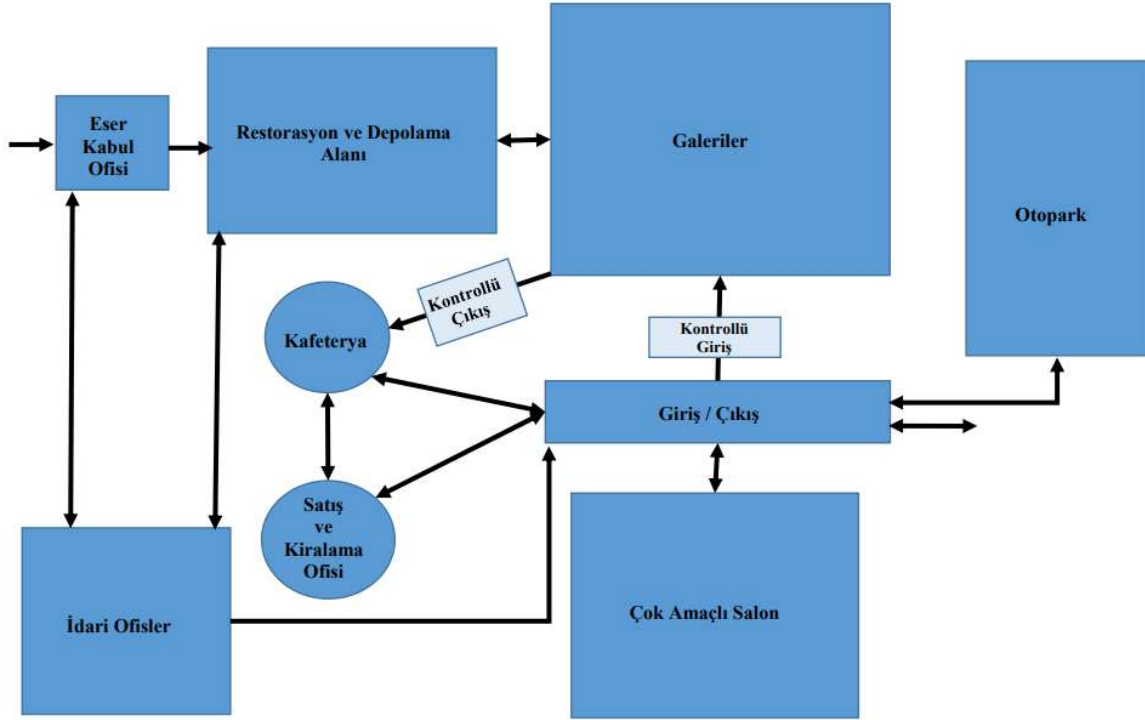

Resim 61. Müzenin E-posta Adresine (turkiyeyapbozmuzei@gmail.com) Yönlendiren Kare Kod.

Resim 62. “Yapboz Uzmanına Sor” Karekodu (www.puzzleteacher.com Sitesinin İletişim Formuna Yönlendirir).

Resim 63. Türkiye Yapboz Müzesi İşlev Şeması.

Resim 64. Atam İzindeyiz, Art Puzzle, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

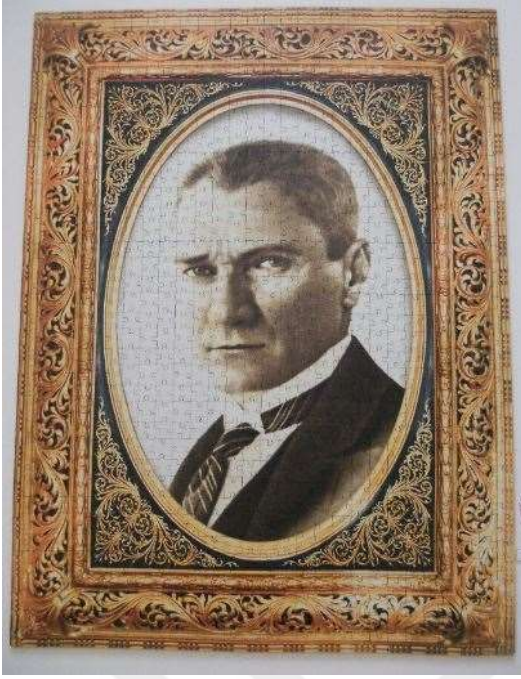

Resim 65. Atatürk Çankaya Köşkü'nde Çalışırken, Art Puzzle, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 66. Atatürk Kolajı, Art Puzzle, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 67. Atatürk Portre, King of Puzzle (Ahşap), 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 68. Taşların Dili, Sirocco, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

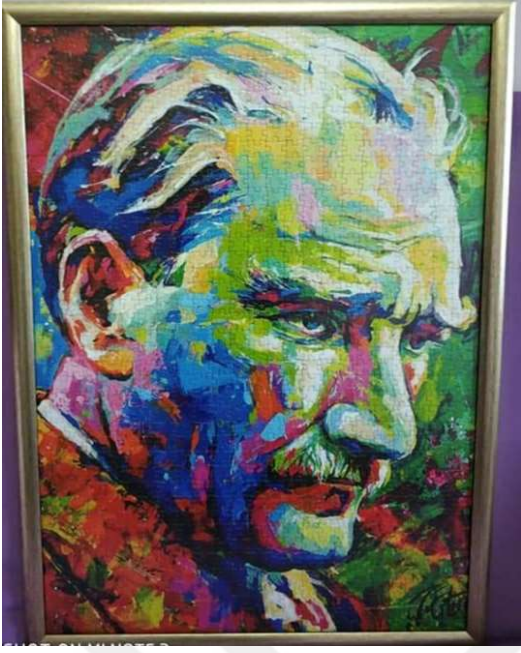

Resim 69. Atatürk ve Bayrak, Keskin Color, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 70. Atatürk ve Üç Portre, Keskin Color, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

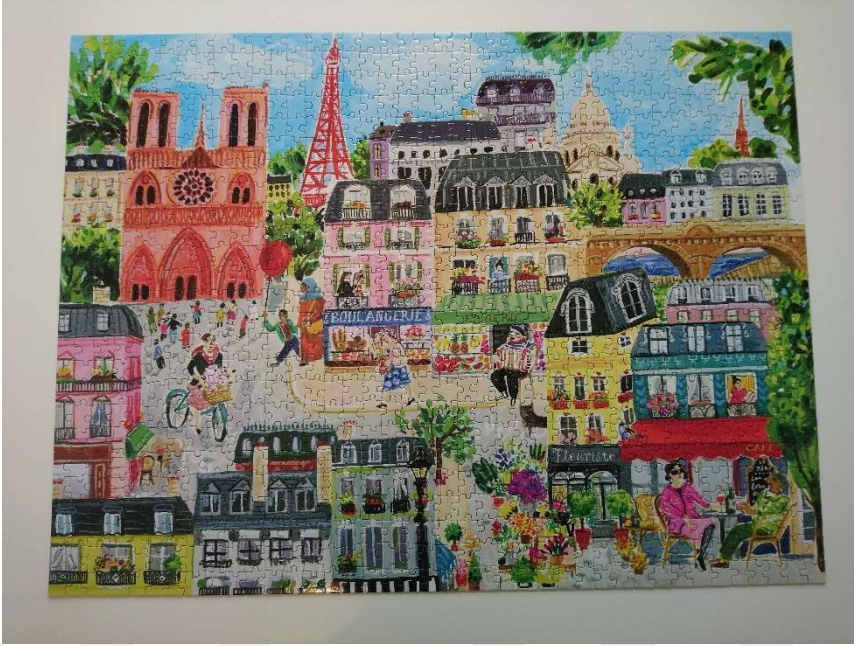

Resim 71. Mustafa Kemal Atatürk, Anatolian, 1000 Parça, Yapan: Serap Yorulmaz Şengür.

Resim 72. Anıtkabir, Anatolian, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 73. Paris in a Day, Eeboo, 1000 Parça, Yapan: Jennifer Orkin Lewis.

Resim 74. City Life – I Love London!, Heye, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

Resim 75. Solvang Danish Village, Schmidt, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

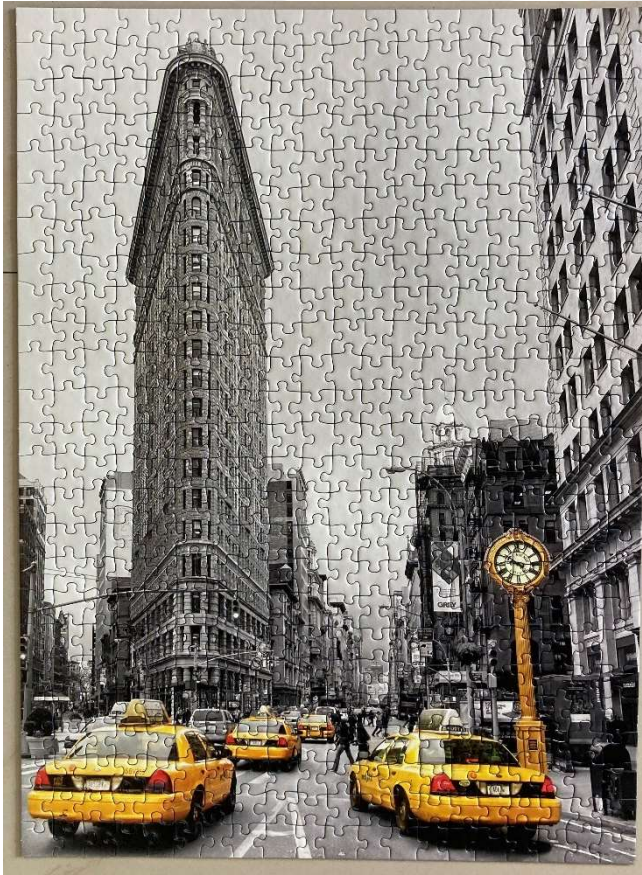

Resim 76. Astronomische Uhr/ Astronomical Clock Praha – Orloj, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Kerstin Keller.

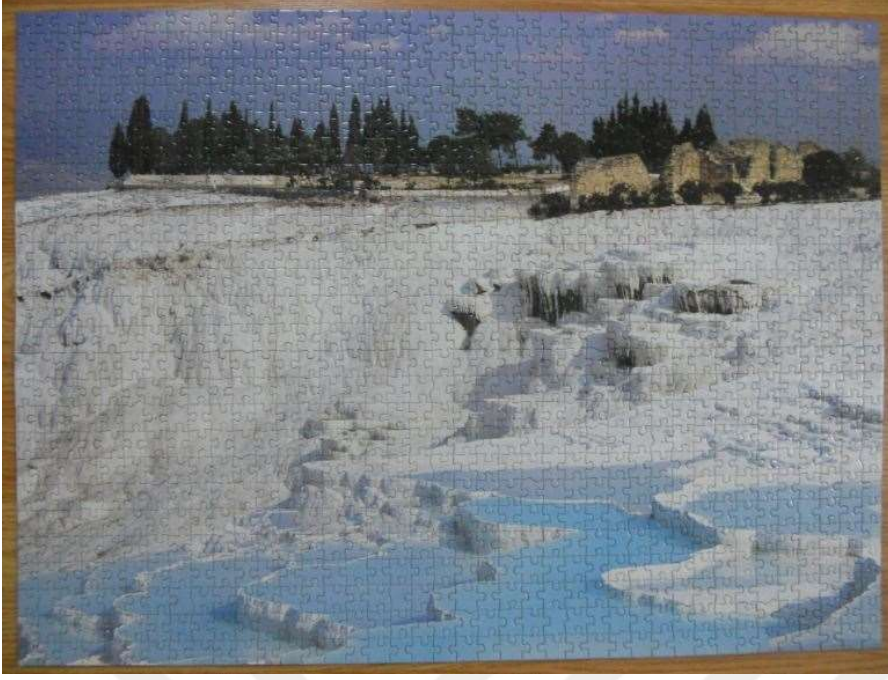

Resim 77. Moritzburg Castle, Pintoo, 1000 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan.

Resim 78. Flat Iron Building, NYC, Ravensburger, 500 Parça, Yapan: Prernna Gupta.

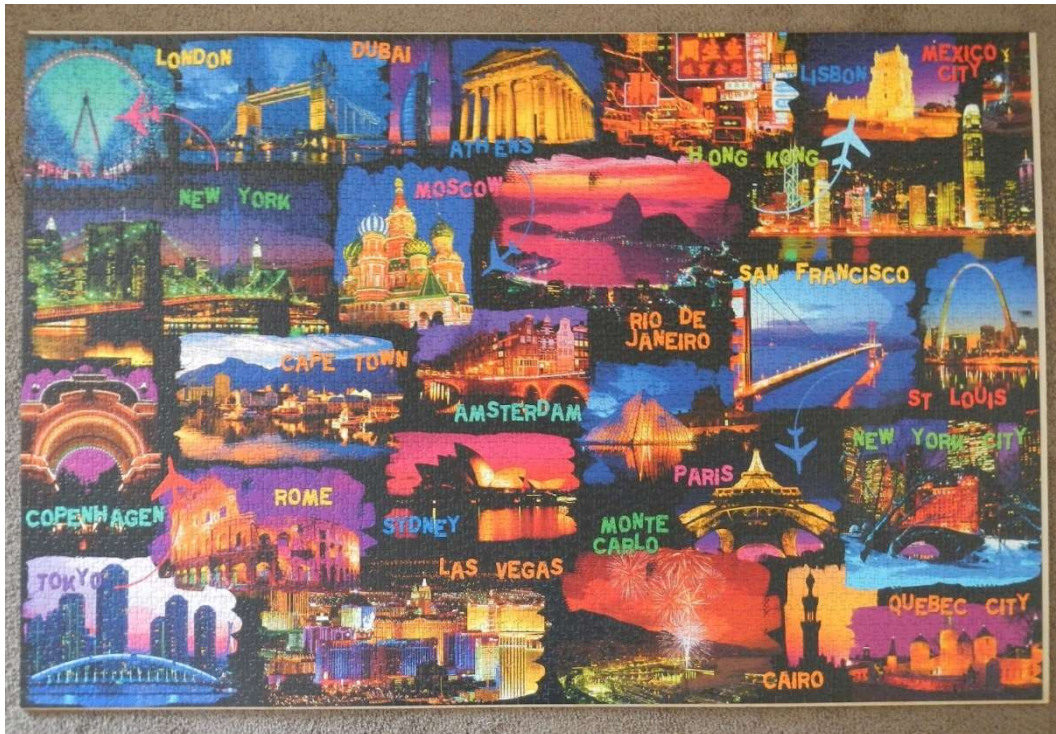

Resim 79. Pamukkale Denizli, Art Puzzle, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 80. Sydney Opera House and Harbour Bridge, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 81. Around the World, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 82. Paris by Anthony Kleem, Lafayette Puzzle Factory, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 83. Atmospheric Venice, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 84. The Greatest City on Earth, Cardinal, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 85. Colorful Buildings, Ponzan, Poland, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

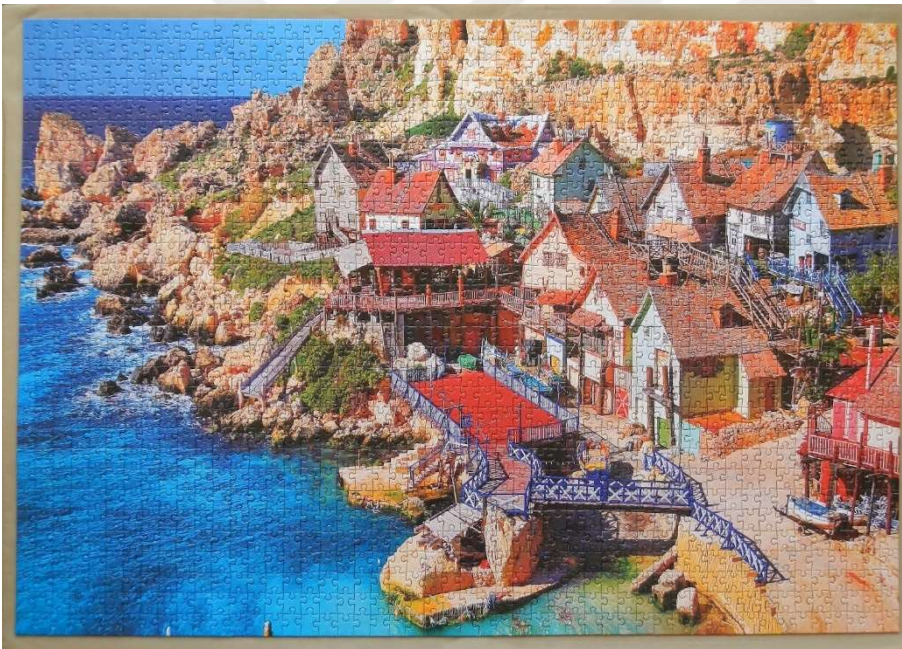

Resim 86. Beautiful City Architecture and Colors in Summer Season, Oslo, Norway, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

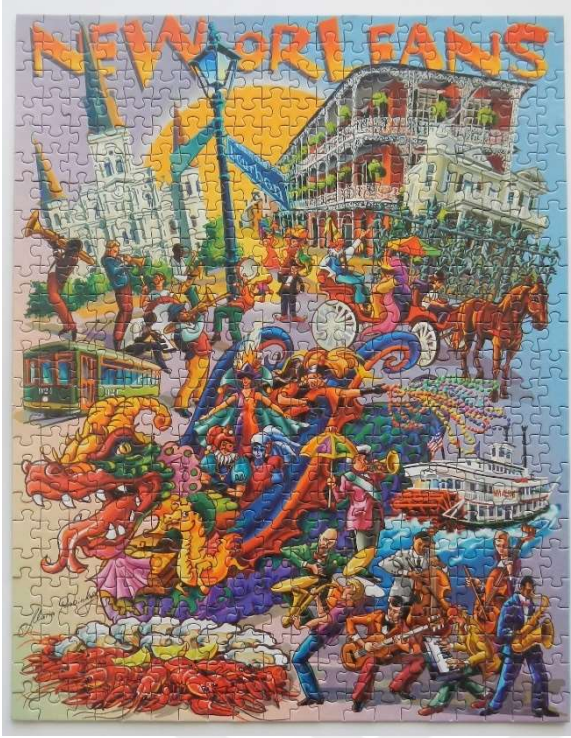

Resim 87. Dubai on the Persian Gulf, Ravensburger, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

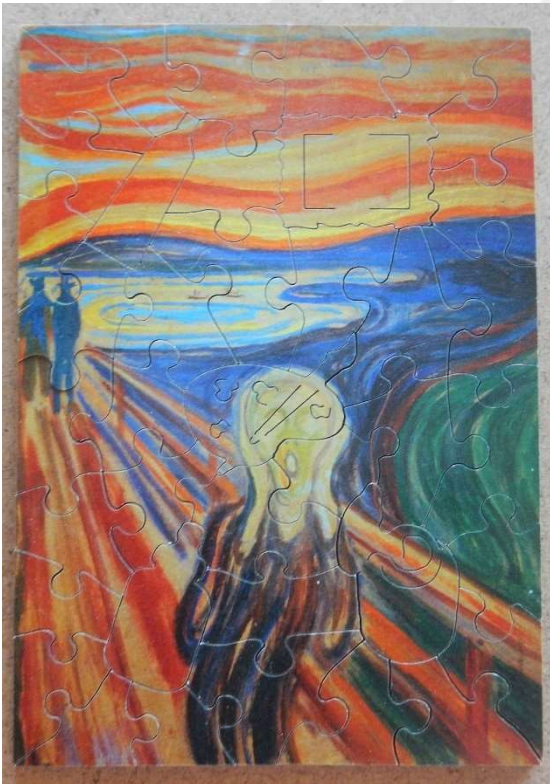

Resim 88. Popeye Village, Malta, Colorlux, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

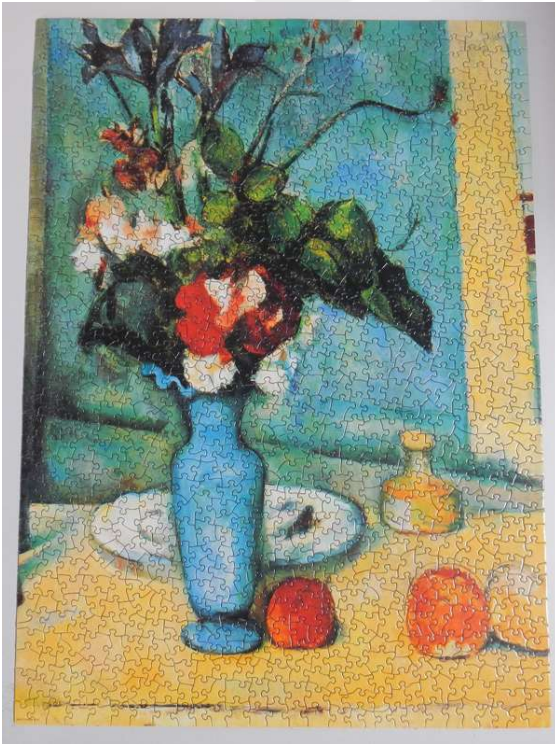
Resim 89. Bourbon Street Parade, Cardinal, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 90. The Scream by Edward Munch, Wentworth, 40 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 91. Great Painters, Vincent Van Gogh, White Mountain, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 92. Blue Vase by Cezanne, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 93. Şemsiyeler, Renoir, 1500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 94. Tekne Gezisinde Öğle Yemeği, Renoir, 500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

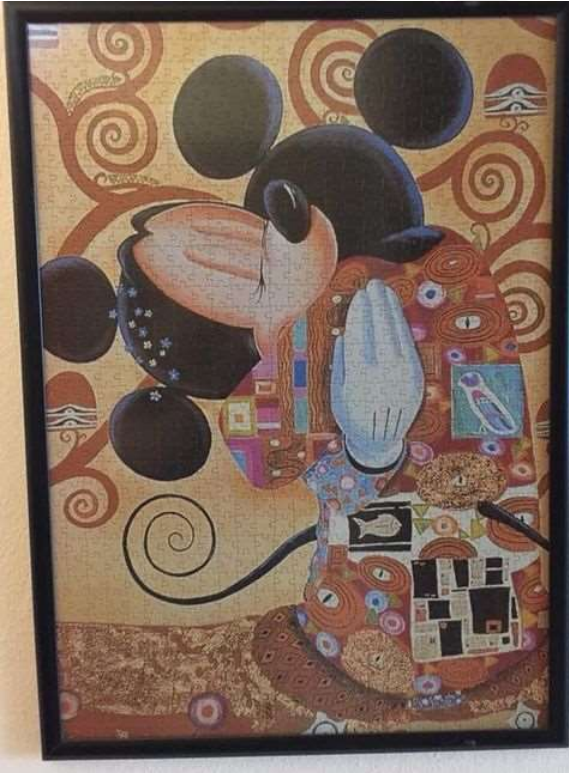
Resim 95. Tekne Gezisinde Öğle Yemeği, Latif Demirci, Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 96. Birth of Daisy, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Şebnem Oğuz.

Resim 97. Creation of Donald, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 98. The Hug, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

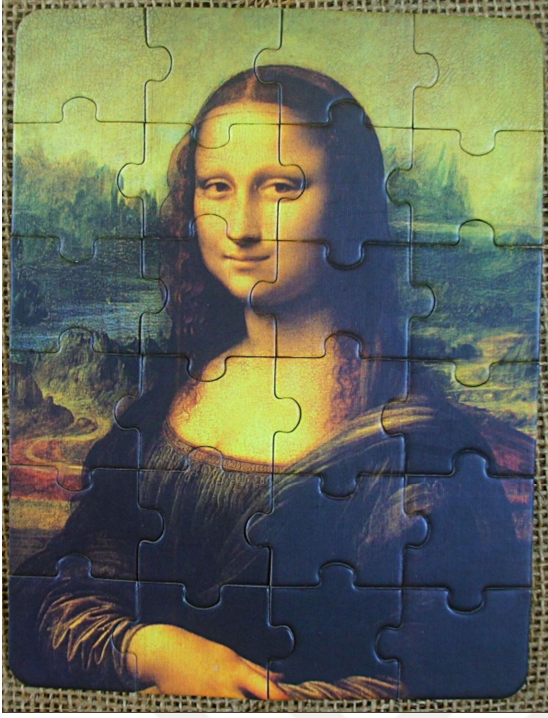

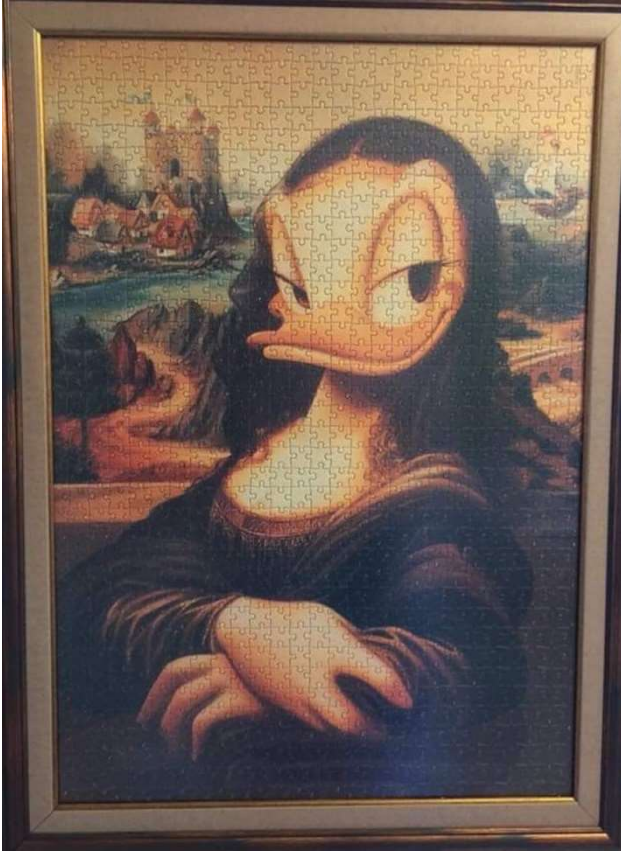
Resim 99. Angels, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 100. School of Disney, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

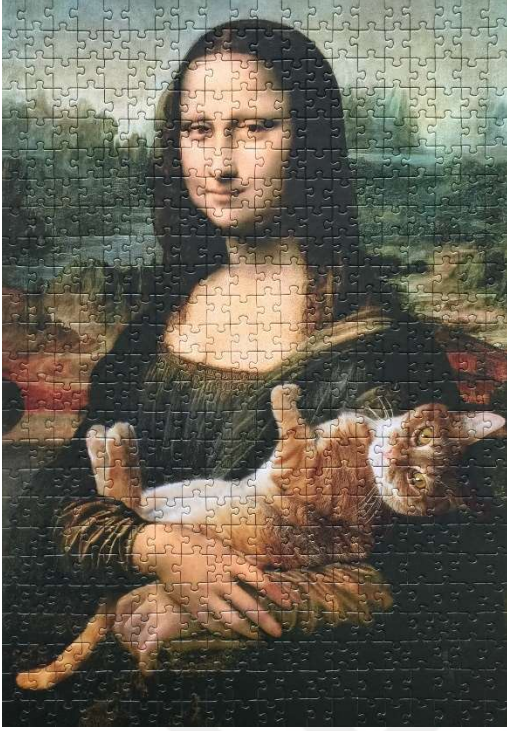

Resim 101. Mona Lisa, Leonardo, Mideer, 24 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan.

Resim 102. Monna Daisy, Clementoni, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

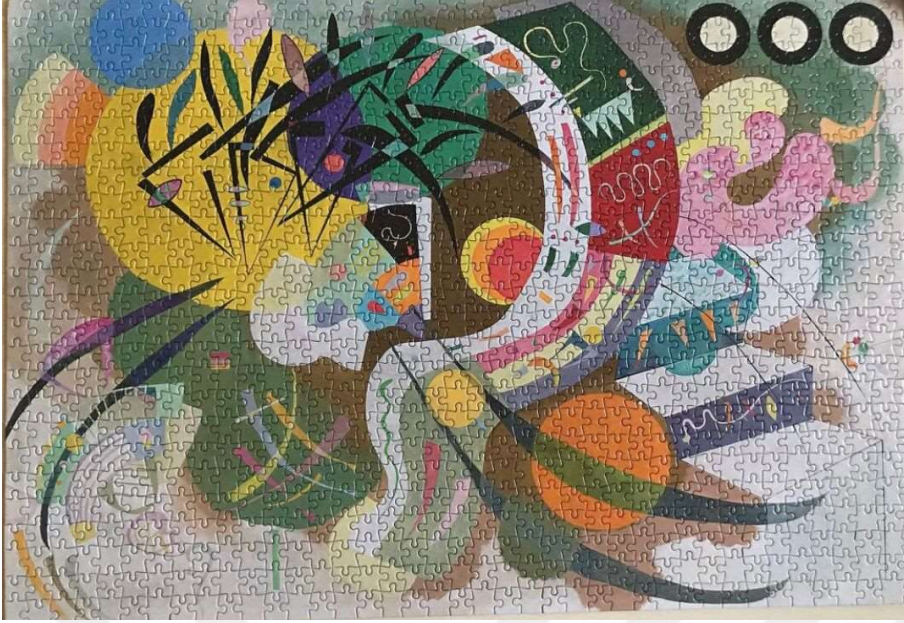

Resim 103. Mona Lisa and the Purring Kitty, Trefl, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 104. The Arnolfini Marriage, Susan Herbert, 500 Parça, Yapan: Leslie Jones.

Resim 105. Dominant Curve by Kandinsky, D-Toys, 1000 Parça, Yapan: Ayşegül Tulumcu.

Resim 106. Woman and Bird in the Night by Miro, Ricordi Arte, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 107. The Harlequin Carnivale by Miro, Ricordi Arte, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 108. Retrato IV by Miro, Ricordi Arte, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 109. Dona III by Miro, Ricordi Arte, 1500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 110. Rhythme du Passage du Serpent by Miro, Ricordi Arte, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 111. People and Dog in the Sun by Miro, Ricordi Arte, 1500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 112. Britto, P'Kolino, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 113. Pop Art, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 114. Four Seasons, Ravensburger, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 115. Colorful Boats on the Lake, Ravensburger, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 116. Dream City, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 117. Cottage with Swans, Castorland, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 118. Rose Lane House, Castorland, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 119. Autumn Scenery, Castorland, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 120. Four Seasons, Anatolian, 1024 Parça, Yapan: Refik Şükrü Özsoy.

Resim 121. Kiss The Sky, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Aleksandra Umanskaya.

Resim 122. Kızıl Orman, Neon, 1000 Parça, Yapan: Yaprak Taşar.

Resim 123. Birdie Seasons, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

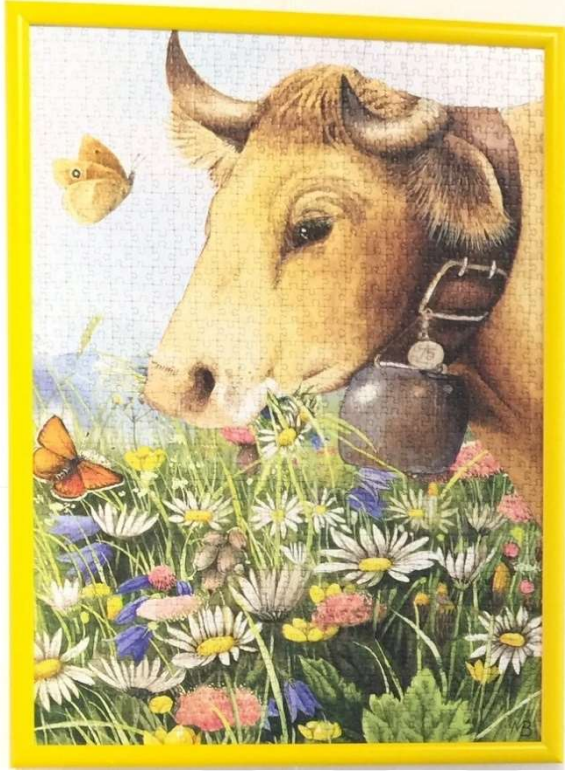

Resim 126. Kelebek Etkisi, KS Games, 1000 Parça, Yapan: Yaprak Taşar.

Resim 127. The Wild Horses, Masterpieces, 750 Parça, Yapan: Yaprak Taşar.

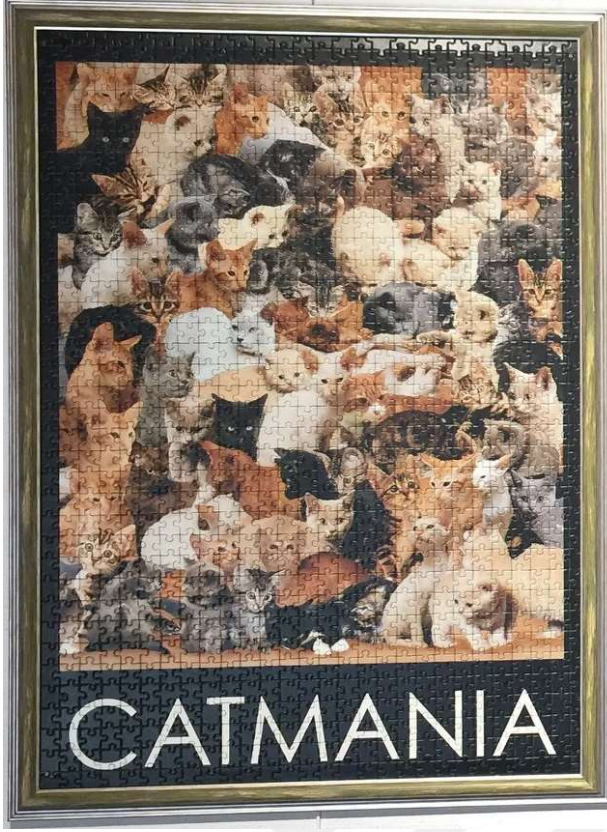

Resim 128. Cow, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 129. Noah's Ark, Heye, 2000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

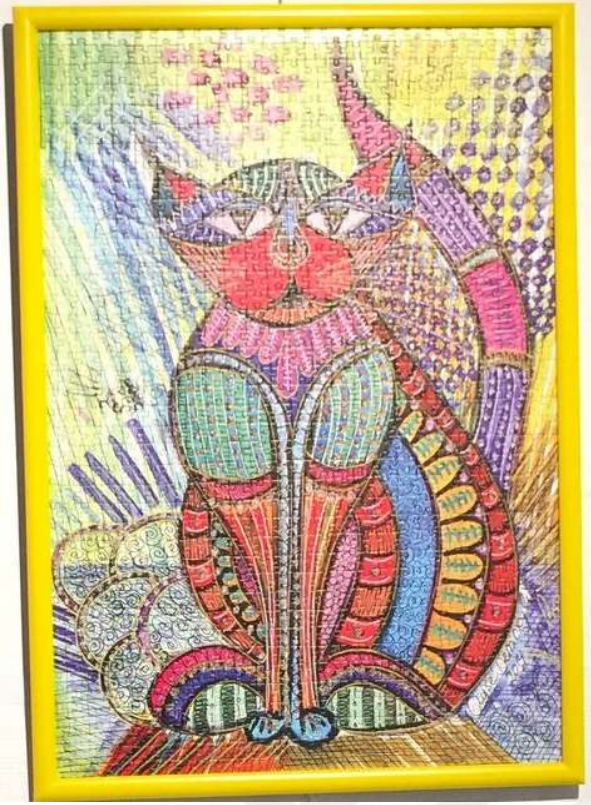

Resim 130. Catmania, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 131. Secret Cats, Dino, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 132. Bilge Kedicik, KS Games, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 133. Cupcats, Educa, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 134. Cupcat, Educa, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

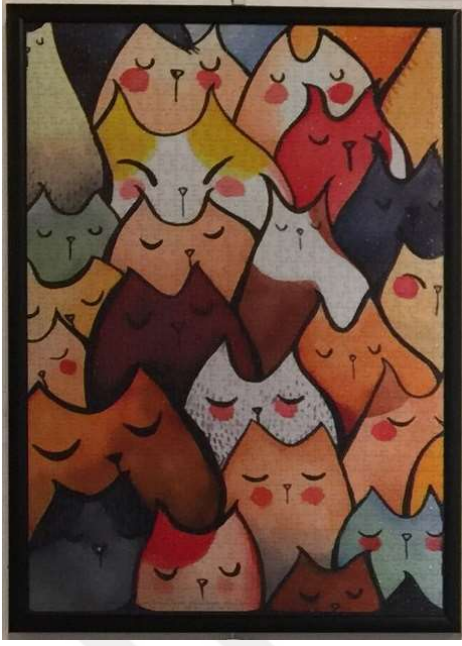

Resim 135. Golden Retrievers, Educa, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 136. Inseperables, Educa, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 137. Sevimli Kediler, IF, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 138. Snow Leopard, Castorland, 1500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 139. The Shepherdess with her Flock, D-Toys, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 140. Tiger Family, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

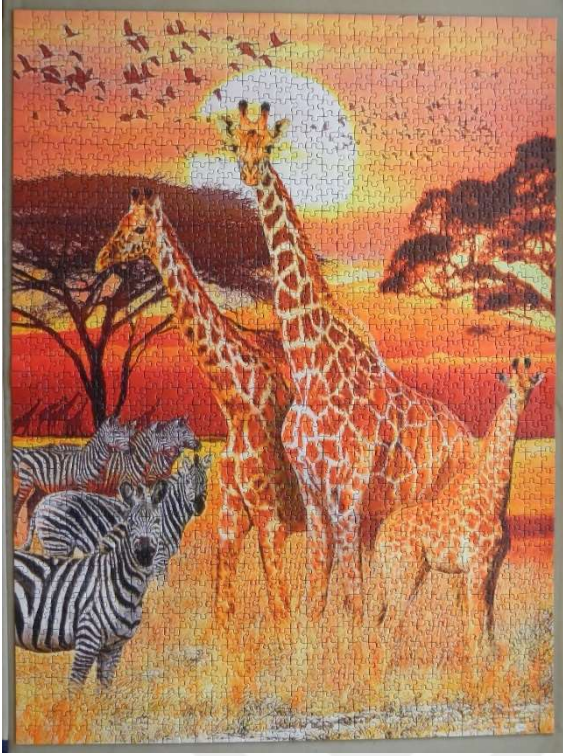

Resim 141. Wanderous Safari, Cardinal, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 142. Cupcake (Studio Pets by Myrna), Crown, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 143. African Sunset, Ravensburger, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 144. Playful Pandas, Cardinal, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 145. Reef Adventure, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

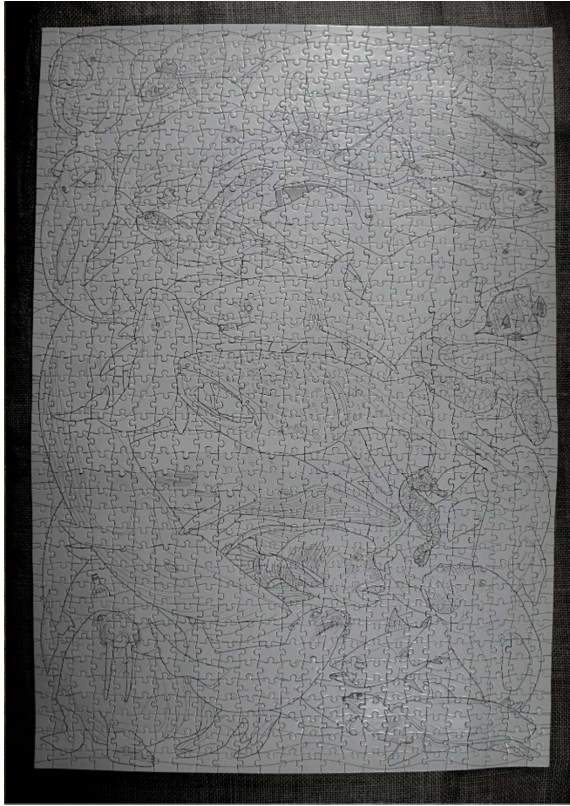

Resim 146. Dolphin Lagoon, Castorland, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 147. Ocean, Carnovsky, 500 Parça, Yapan: Helen Bonner-Smith.

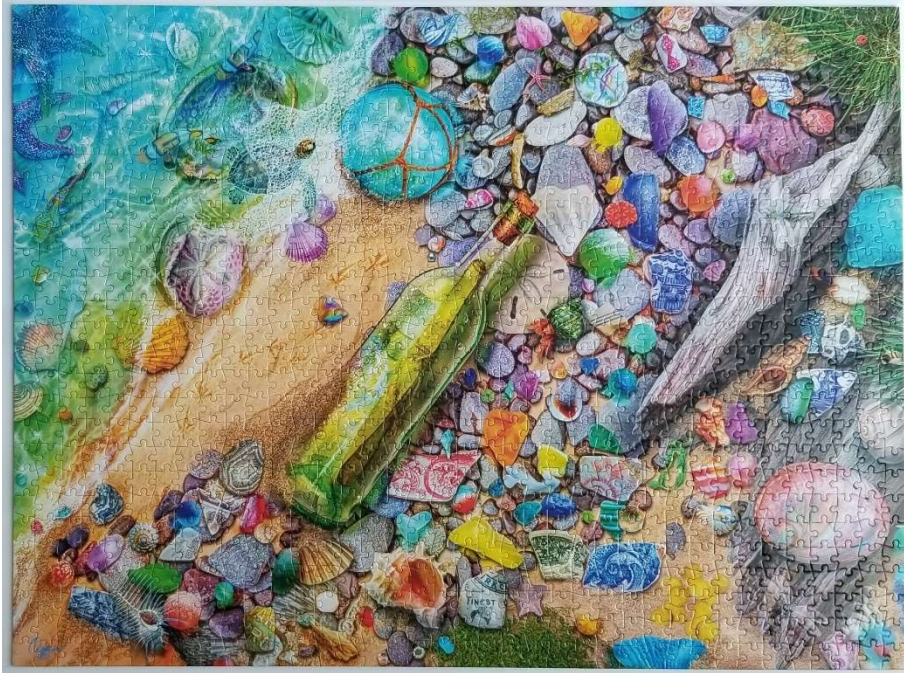

Resim 148. Aquatic, Oddgoods, 1000 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan.

Resim 149. Jellyfish, Cavallini, 1000 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan.

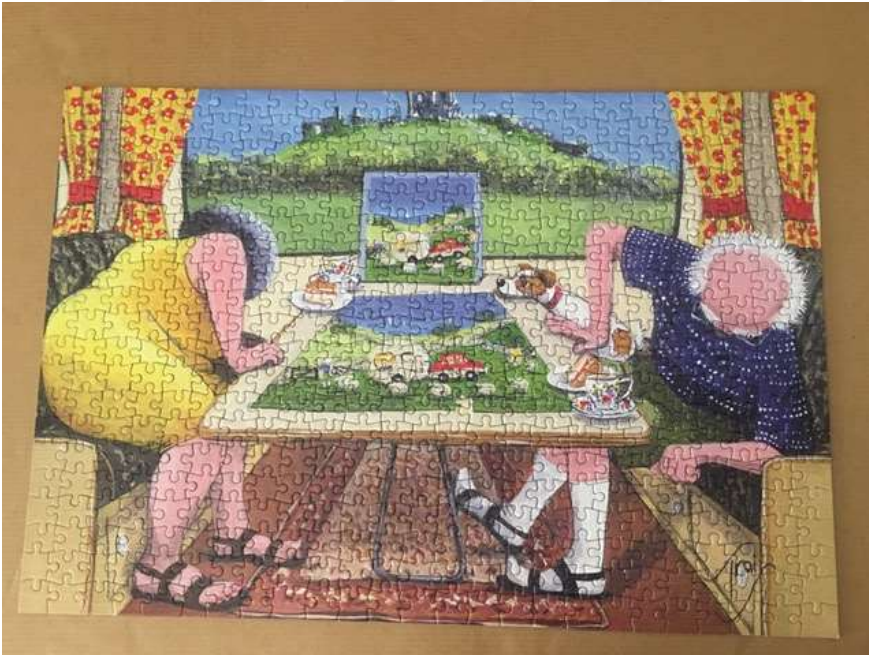

Resim 150. Beachcomber's Bounty, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Monica Hilton.

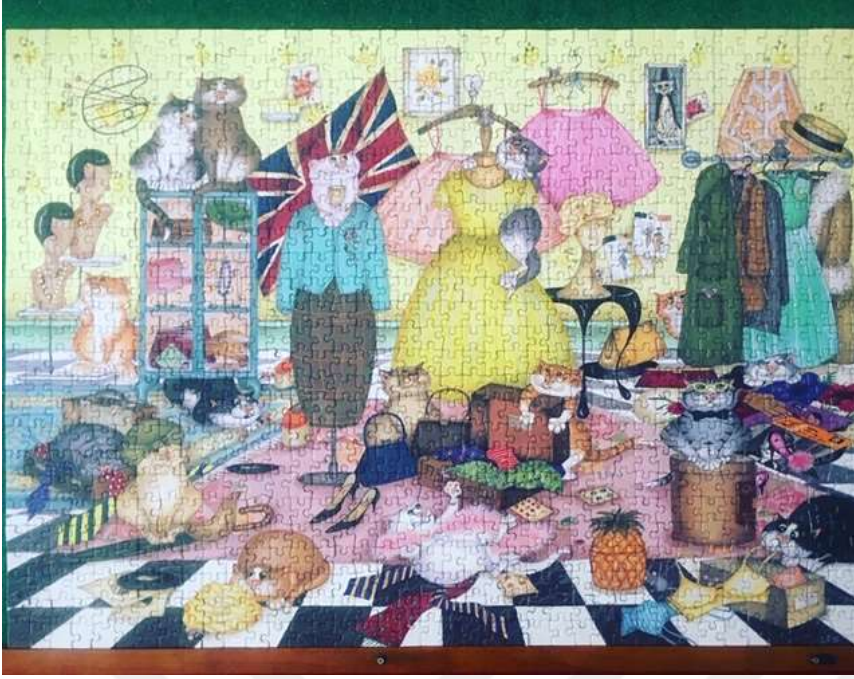

Resim 151. Wanderlust, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

Resim 152. The Missing Piece, Gibsons, 500 Parça, Yapan: Xanthi Christidis.

Resim 153. The Kitty's Vintage, Gibsons, 1000 Parça, Yapan: Xanthi Christidis.

Resim 154. The Quokka Selfie, Anatolian, 500 Parça, Yapan: Xanthi Christidis.

Resim 155. Ten Tabbies, Sunsout, 1000 Parça, Yapan: Xanthi Christidis.

Resim 156. Feline Frenzy, Gibsons, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

Resim 157. Frei Nach Spitzweg: Romantic Town, Heye, 1500 Parça, Yapan: Kerstin Keller.

Resim 158. Boğalar, Educa, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 159. Üç Soprano, Clementoni, Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 160. Cat's Life, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 161. Dog's Life, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 162. İlham Kaynağı, Nova, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

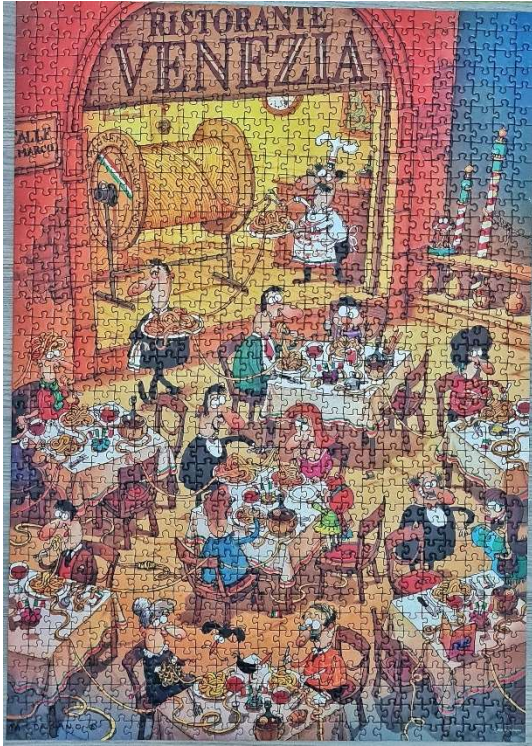

Resim 163. Romantik İngiliz Silahşörü, Nova, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 164. Cheerful Cats The Swindlers-1, İki Kedi, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

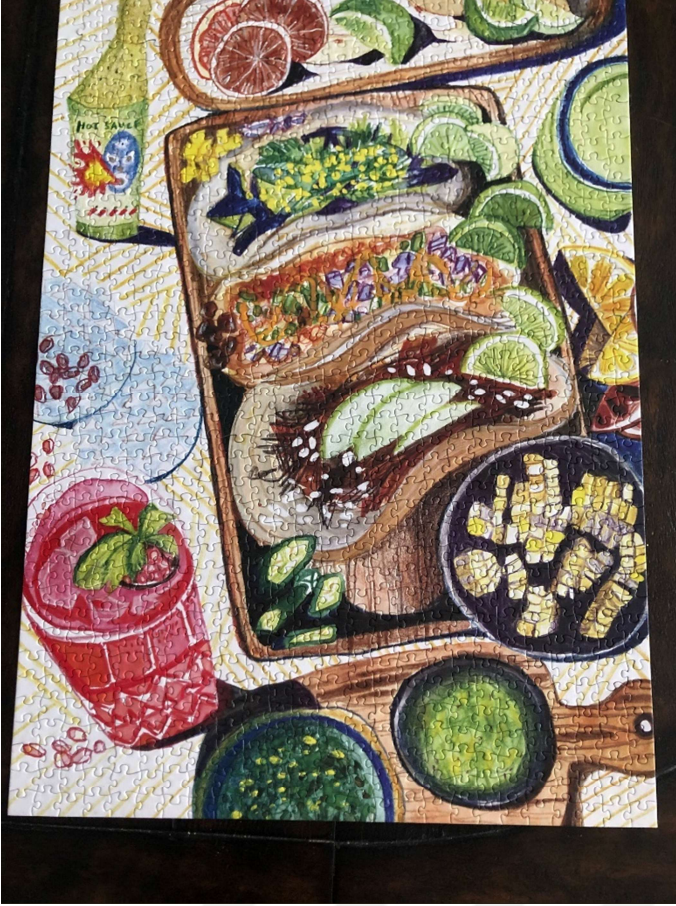

Resim 165. Pasta Italiana, Heye, 1000 Parça, Yapan: Refik Şükrü Özsoy.

Resim 166. Foodie Banquet, Pieces of the Puzzle, 500 Parça, Yapan: Helen Bonner-Smith.

Resim 167. Spice It Up, Fits, 1000 Parça, Yapan: Susan Jakovina.

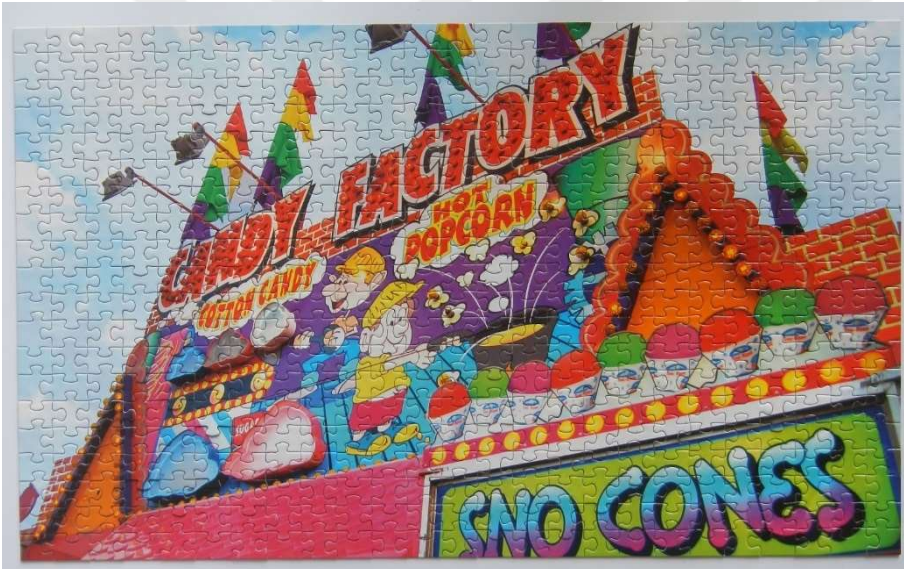

Resim 168. Eat The Rainbow, Buffalo, 300 Parça, Yapan: Monica Hilton.

Resim 169. Variety of Colorful Ice Cream, Colorlux, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

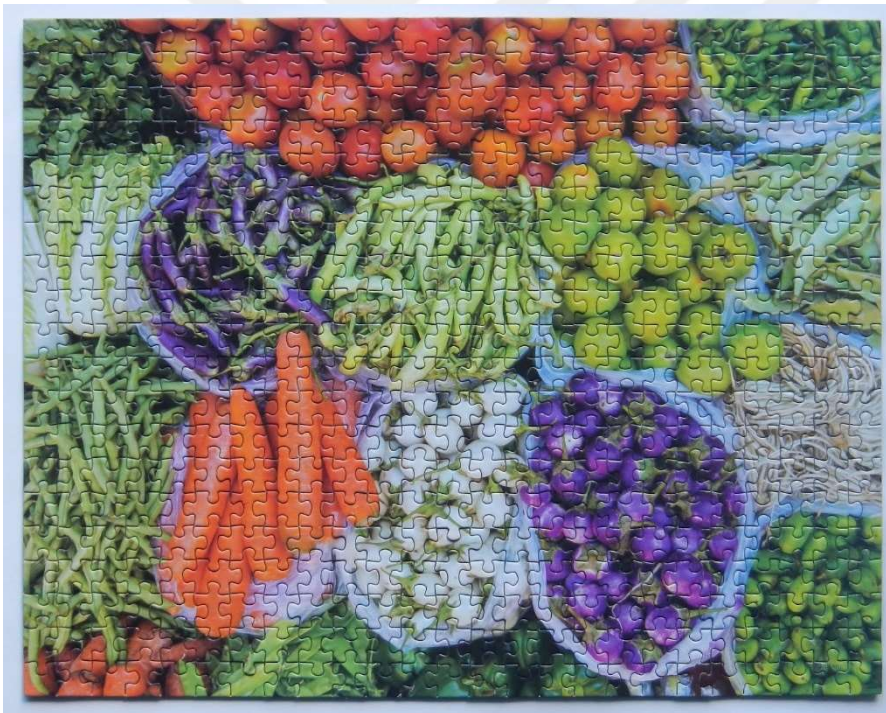

Resim 170. Candy Factory, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 171. Coffee, Colorlux, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 172. Fresh Produce, Cardinal, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 173. Candy Factory Fairground Concession Stand, Colorlux, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 174. Don's Ice Cream Van, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 175. Ice Cream Desserts, Puzzle Bug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 176. Unicorn Cupcake, Puzzle Bug, 100 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 177. Sweet Smiles, Road Crates, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 178. Healthy Breakfast, Puzzle Bug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

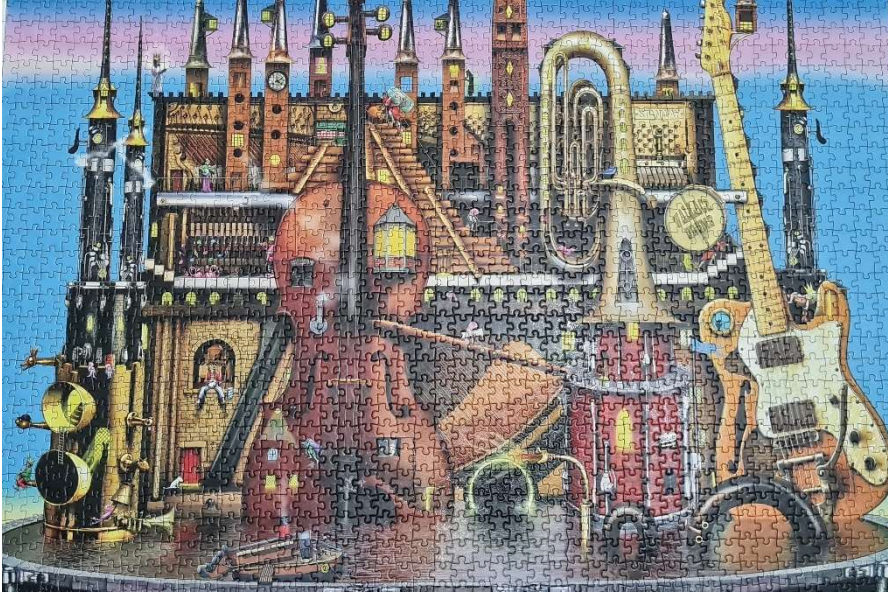
Resim 179. Gin Lover's, Ridley's, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 180. Coffee Lover's, Ridley's, 500 p., Yap. Catherine Matthies.

Resim 181. Cartoon Earth, Ravensburger, 1500 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

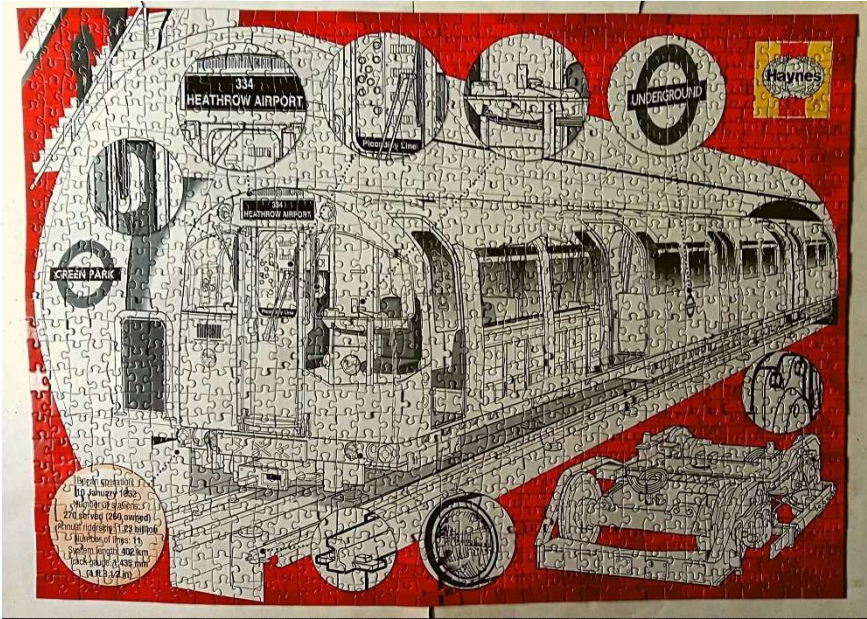

Resim 182. Music Castle, Anatolian, 1500 Parça, Yapan: Refik Şükrü Özsoy.

Resim 183. Fantezi Satranç, Gold, 1000 Parça, Yapan: Refik Şükrü Özsoy.

Resim 184. London Underground, Haynes, 1000 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan.

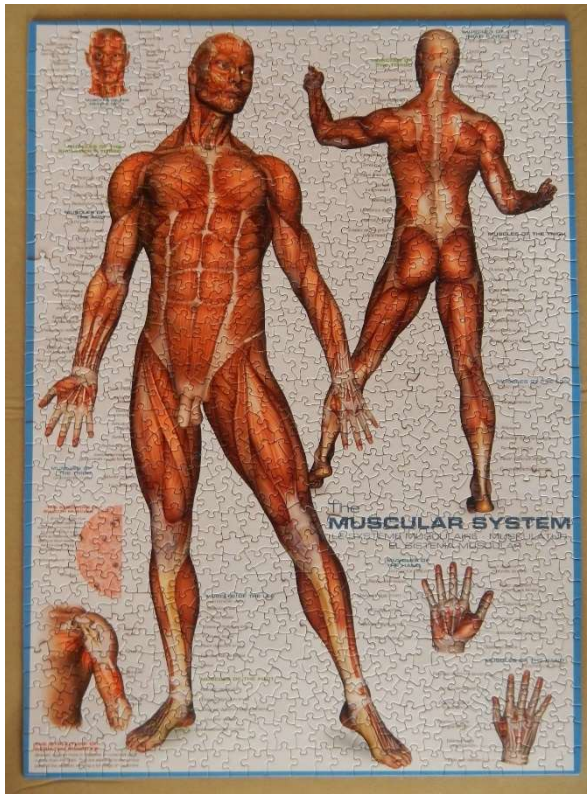

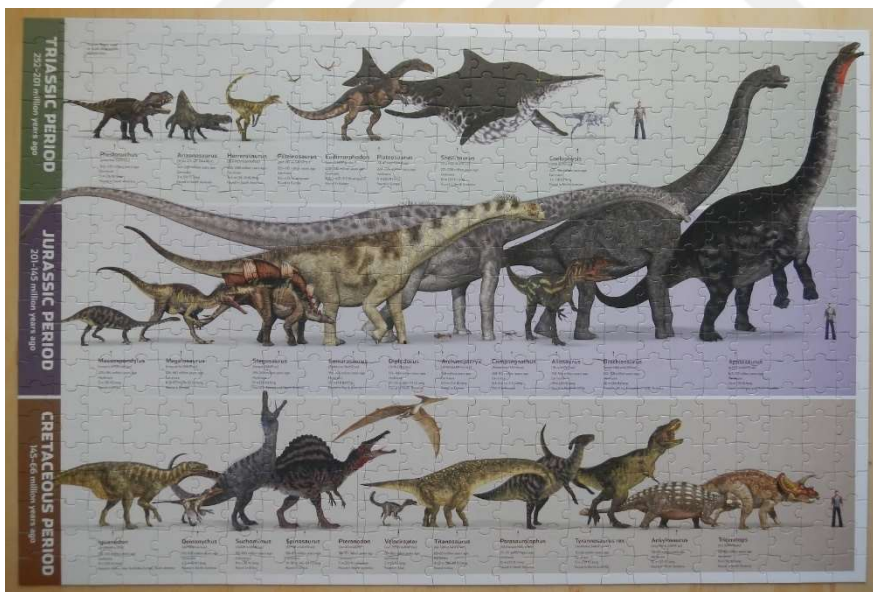
Resim 185. Superstitions, Jumbo, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 186. Cat Symphony, Heye, 2000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 187. The Muscular System, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

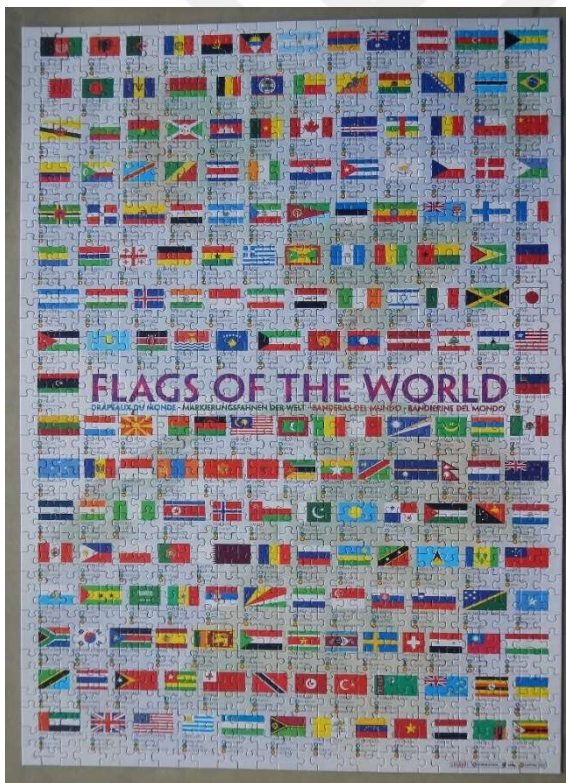

Resim 188. Dinosaurs, Hinkler Puzzlebilities, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

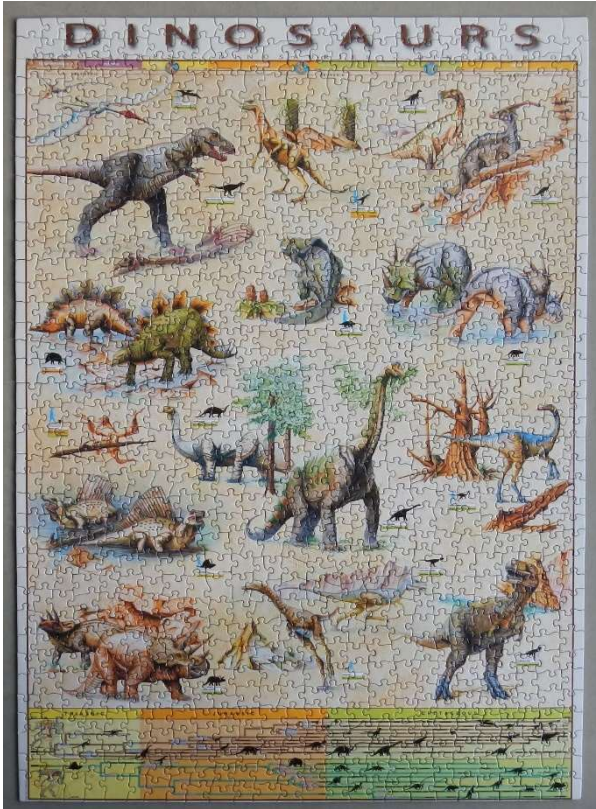

Resim 189. Cool Cats A-Z, Mudpuppy, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

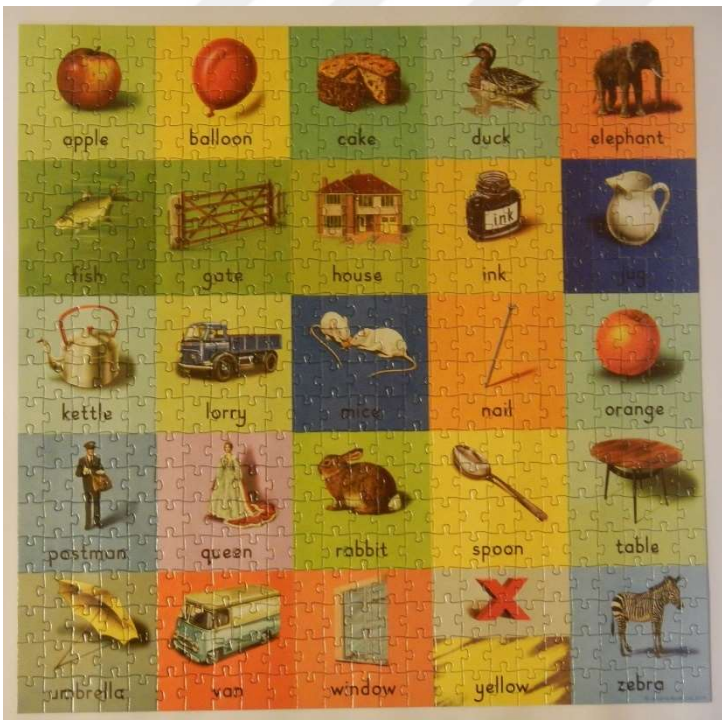

Resim 190. Flags of the World, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

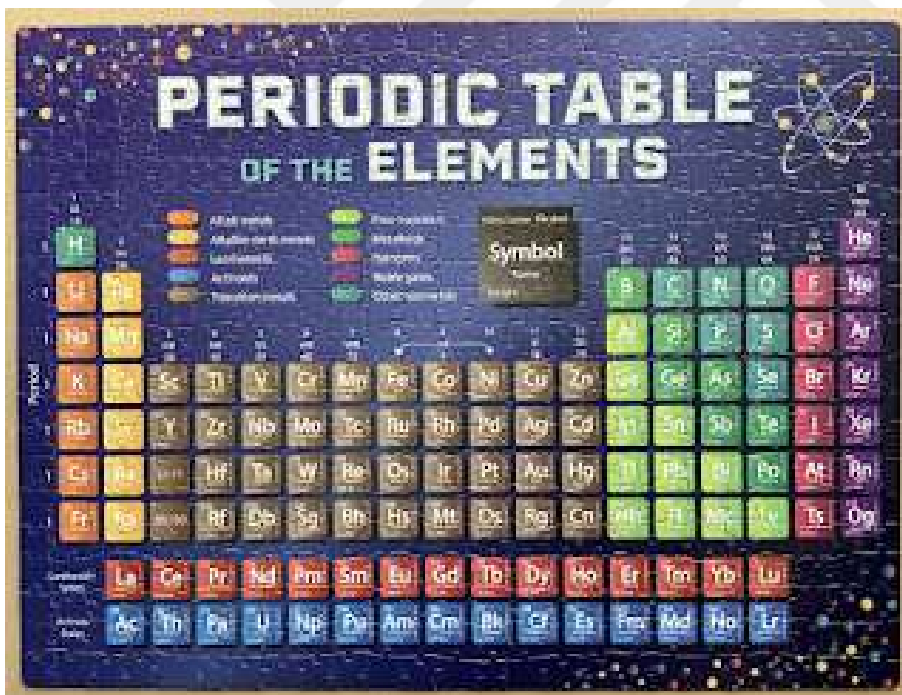
Resim 191. Dinosaurs, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 192. Vintage Collection Ladybird ABC, Lagoon, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

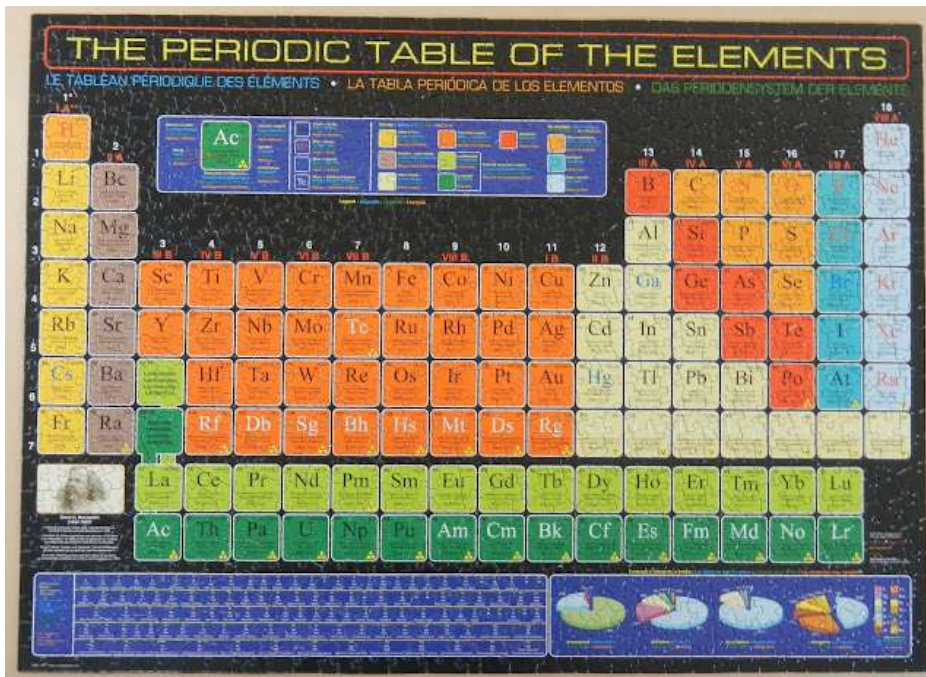

Resim 193. Little Scientists, Mudpuppy, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 194. Periodic Table of the Elements, Arrow, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

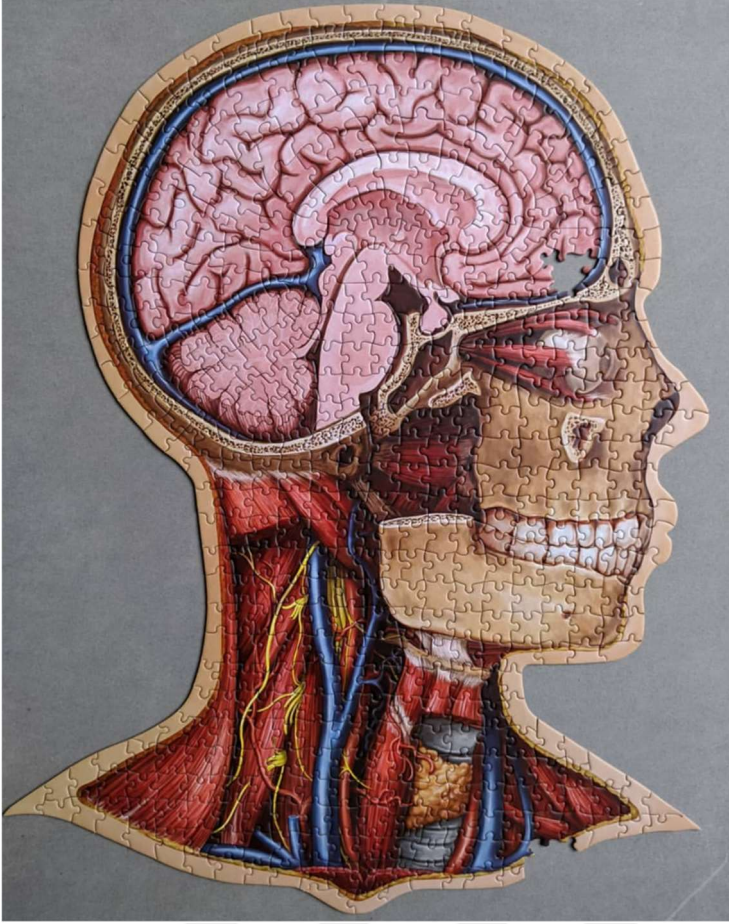

Resim 195. The Periodic Table of the Elements, Eurographics, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 196. Political World Map, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

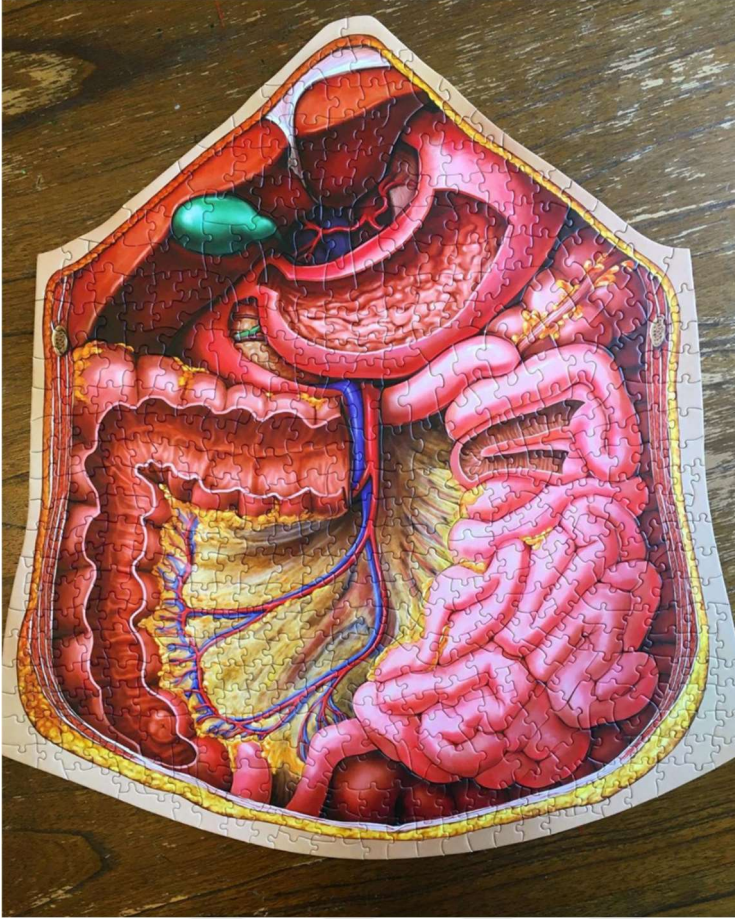

Resim 197. Human Head Anatomy Jigsaw, Genius Games, 538 Parça, Yapan: Gabrielle Graham.

Resim 198. Human Thorax Anatomy Jigsaw, Genius Games, 500 Parça, Yapan: Gabrielle Graham.

Resim 199. Human Abdomen Anatomy Jigsaw, Genius Games, 502 Parça, Yapan: Heather Powell.

Resim 200. Moana, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.

Resim 201. Aladdin, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.

Resim 202. Bursting Blooms, Stumpcraft, 345 Parça, Yapan: Diane Bizzle.

Resim 203. Bursting Blooms (Arka Yüzü), Stumpcraft, 345 Parça, Yapan: Diane Bizzle.

Resim 204. Rainbow Hand, Galison, 750 Parça, Yapan: Monica Hilton.

Resim 205. Forest Butterfly, SunsOut, 1000 Parça, Yapan: Monica Hilton.

Resim 206. Little Woman, Puzzlapy, 80 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard.

Resim 207. Butterfly Light, Puzzlapy, 120 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard.

Resim 208. Water World, Puzzlapy, 46 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard.

Resim 209. Mandala Puzzle, Oyunzu, 122 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 210. Osmanlı Arması (Saat Yapboz), Art, 570 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 211. Gül Güzeli (Ayna Yapboz), Art, 850 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 212. Bereket (Ayna Yapboz), Art, 570 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 213. Bengal Tiger, Educa, 375 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 214. Panda, Educa, 353 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 215. Harry Potter and the Philosopher's Stone, Winning Moves, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 216. Beachfront, SunsOut, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 217. Return to Santa, SunsOut, 750 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 218. The Precious Stones (Paravan Puzzle, Plastik), Pintoo, 462 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 219. Wonderful World of Disney, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 220. Minnie Mouse (Vitray Efektli Plastik Yapboz), Tenyo, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 221. Mickey Mouse (Vitray Efektli Plastik Yapboz), Tenyo, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 222. Wicked Women (Disney), Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 223. Brilliant Princesses Disney, Tenyo, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 224. Disney Collage, Crown, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 225. Disney Group Photo, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 226. Mickey's Birthday, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 227. Disney Moments: Dumbo, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 228. Disney's Magical Storybook, Ravensburger, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 229. Disney Villains, Ceaco, 1500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 230. Disney Frozen Friends, Ravensburger, 200 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

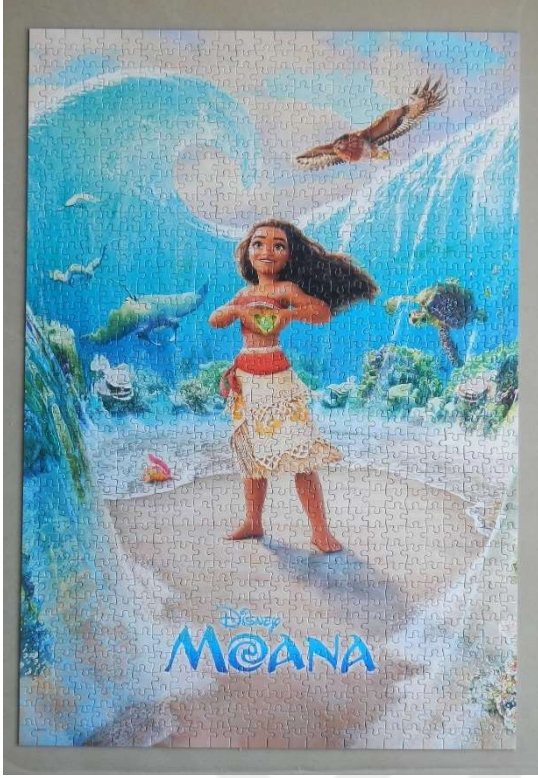

Resim 231. Disney Character World, Tenyo, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

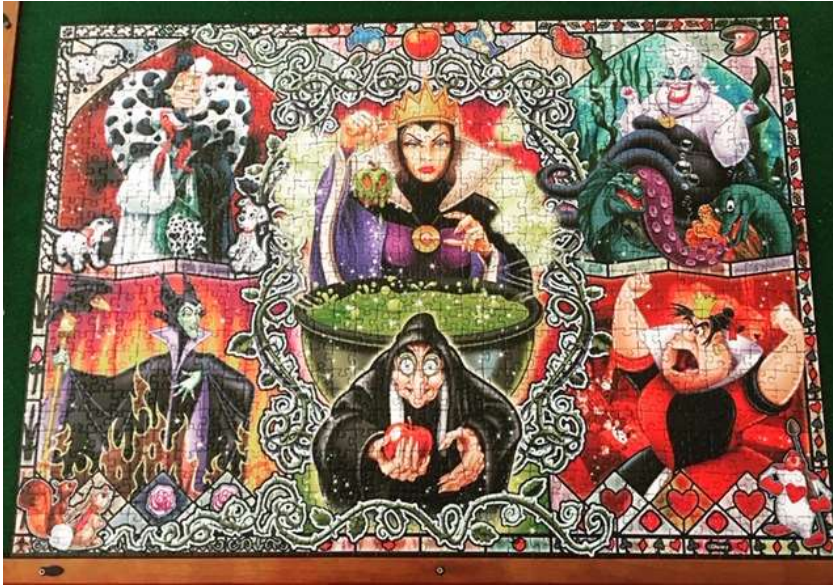

Resim 232. Sleeping Beauty, Masterpieces, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 233. Moana, Tenyo, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 234. Wicked Women, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Xanthi Christidis.

Resim 235. Disney Villains Collection 1/5, Ceaco, 300 Parça, Yapan: Xanthi Christidis.

Resim 236. Paris Park, Disney, 750 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.

Resim 237. Thomas Kinkade 4 in 1, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.

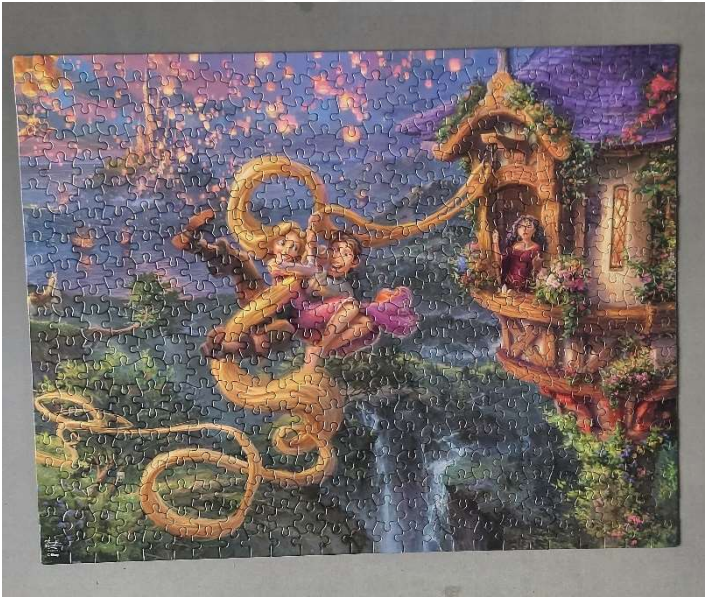

Resim 238. Thomas Kinkade 4 in 1, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.

Resim 239. Thomas Kinkade 4 in 1, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.

Resim 240. Thomas Kinkade 4 in 1, Ceaco, 500 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.

Resim 241. Casablanca, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Kerstin Keller.

Resim 242. Star Wars, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Prernna Gupta.

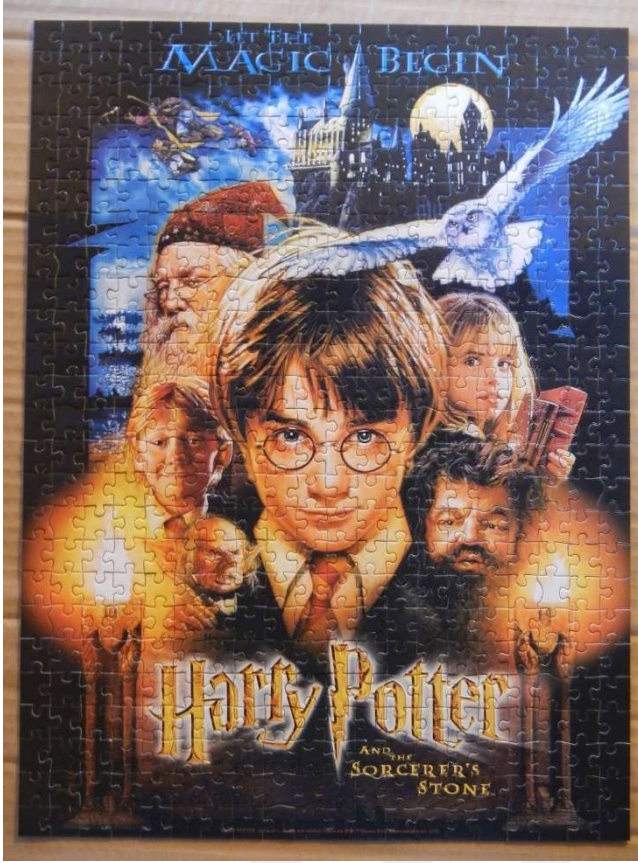

Resim 243. Star Wars Inside Death Star, Buffalo, 300 Parça, Yapan: Rodrigo Corral Brest.

Resim 244. Star Wars Saga, Ravensburger, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

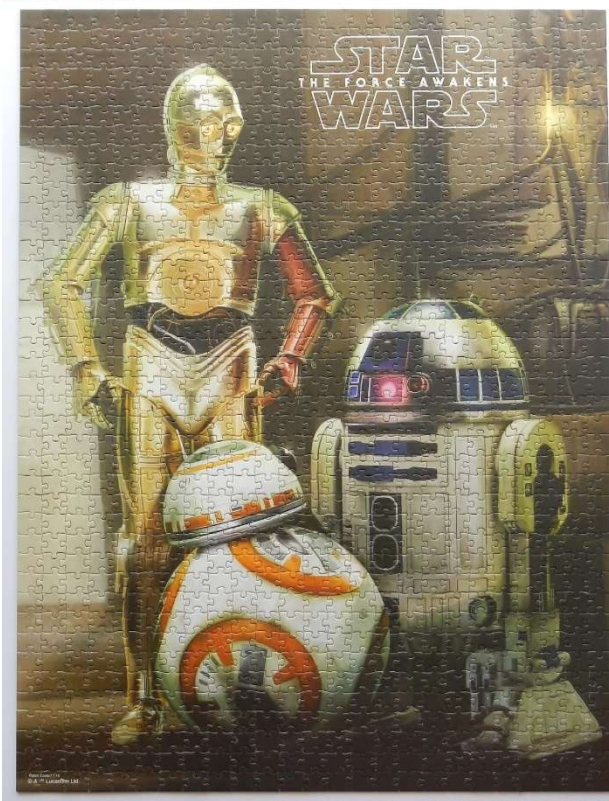

Resim 245. Harry Potter and the Sorcerer's Stone, Aquarius, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 246. Marvel Heroes, Educa, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 247. Star Wars-The Force Awakens Droids, Crown, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 248. Star Wars Collage, Crown, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 249. Game of Thrones Special Edition Collector's Box Set, Jumbo, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 250. Game of Thrones Special Edition Collector's Box Set, Jumbo, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

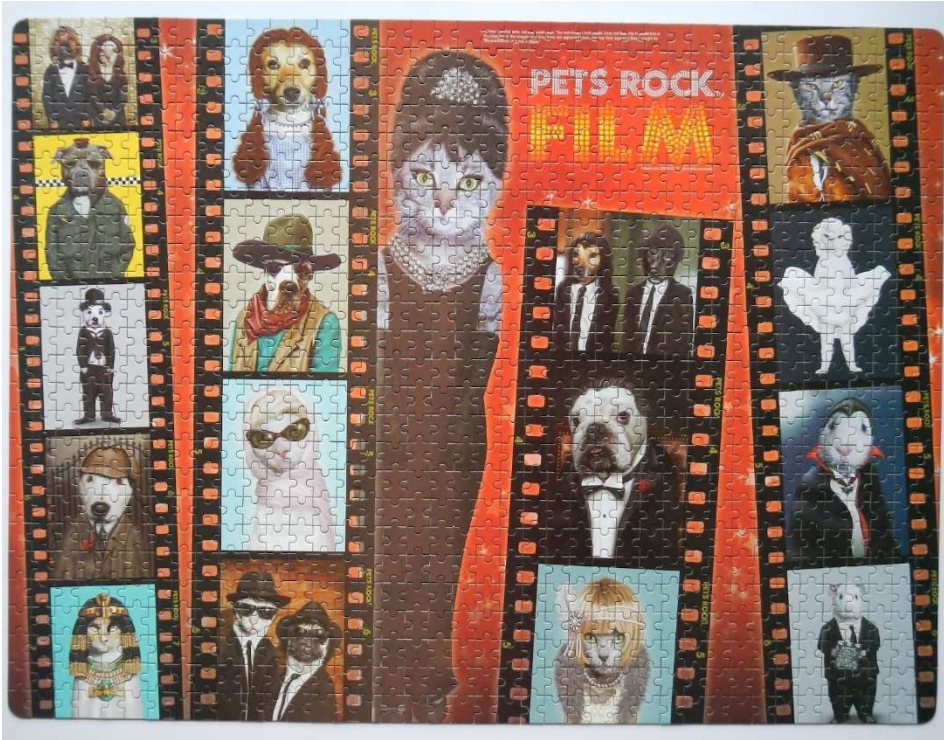

Resim 251. Game of Thrones Special Edition Collector's Box Set, Jumbo, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 252. Harry Potter Horcruxes Set, Half Moon Bay, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 253. Pets Rock Film, MB Puzzle (Crown), 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 254. Star Wars Tower Puzzle, Cardinal, 100 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 255. Gothic Guardian, Bluebird, 2000 Parça, Yapan: Nazlı Yener Ağabeyoğlu.

Resim 256. Fairy Book, Castorland, 1500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 257. Virgo, Castorland, 1500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

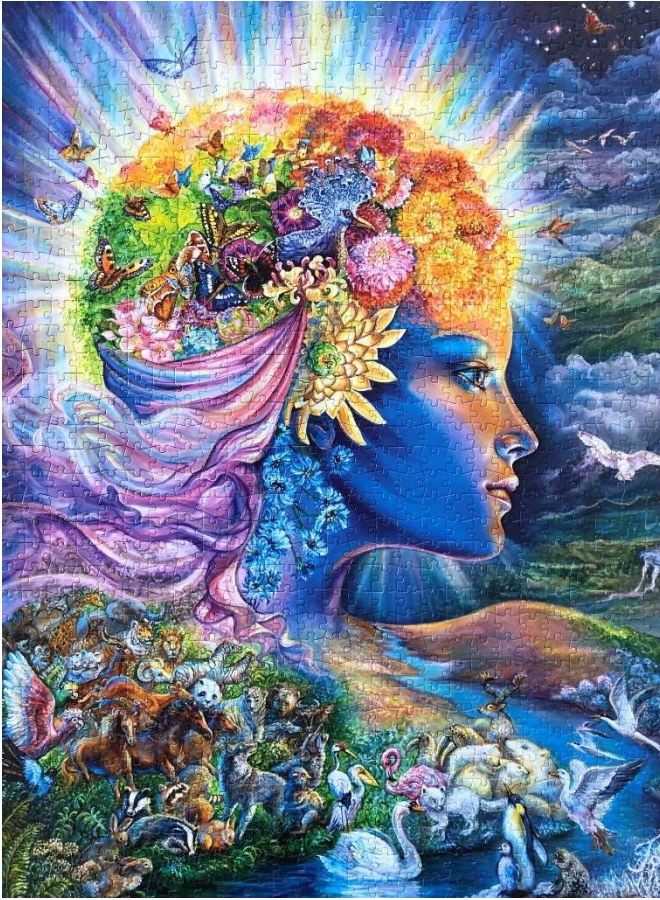

Resim 258. Confabulation of Dragons, Anatolian, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 259. Gallery, Anatolian, 1500 Parça, Yapan: Yap. Demet Tekinay.

Resim 260. The Presence of Gaia, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Aleksandra Umanskaya.

Resim 261. Earth Angel, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Aleksandra Umanskaya.

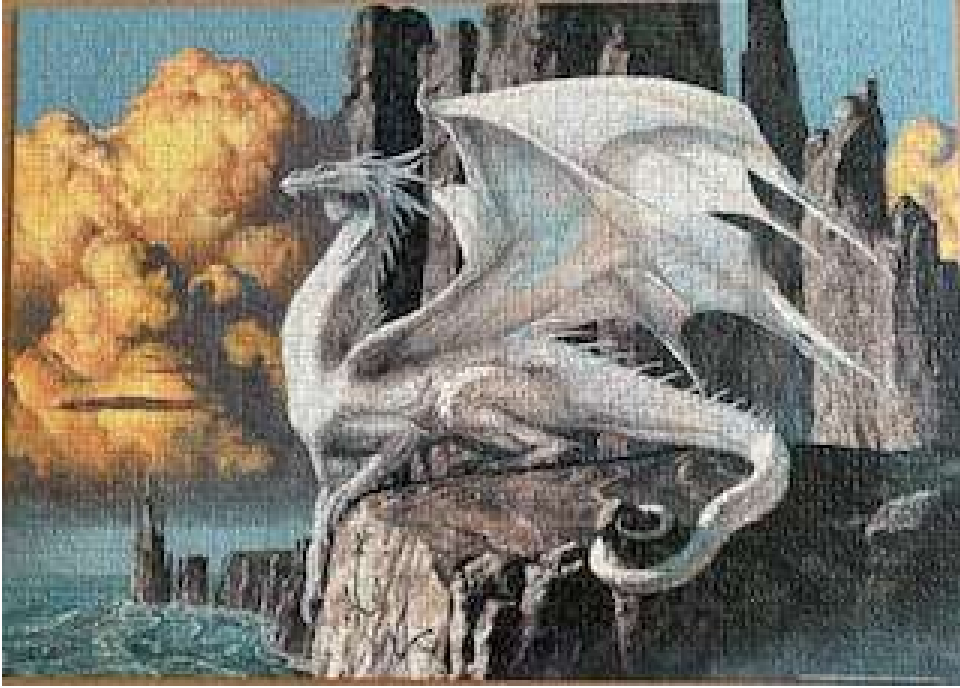

Resim 262. Soul of a Unicorn, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Aleksandra Umanskaya.

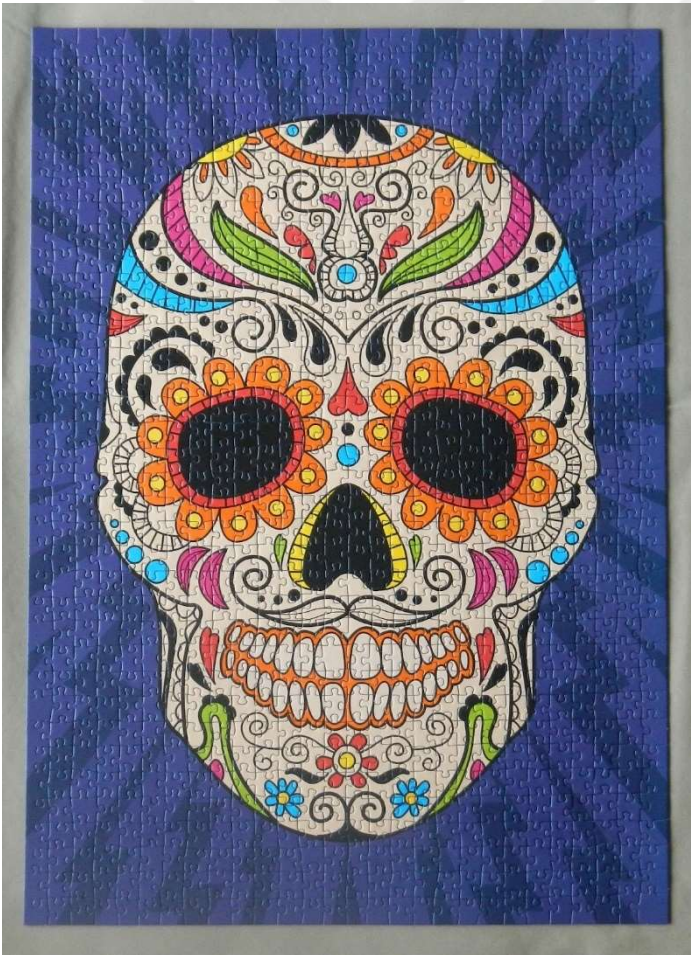
Resim 263. Eros and Psyche, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Aleksandra Umanskaya.

Resim 264. Dragon, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Leslie Jones.

Resim 265. Colorful School Supplies, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 266. Mexican Skull Collection Mexico, Ravensburger, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 267. Colorful Doors, Puzzlebug, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 268. Succulent Rainbow, Buffalo, 500 Parça, Yapan: Christine Brown-Fiehler.

Resim 269. Puzzle Rainbow, Buffalo, 1000 Parça, Yapan: Xanthi Christidis.

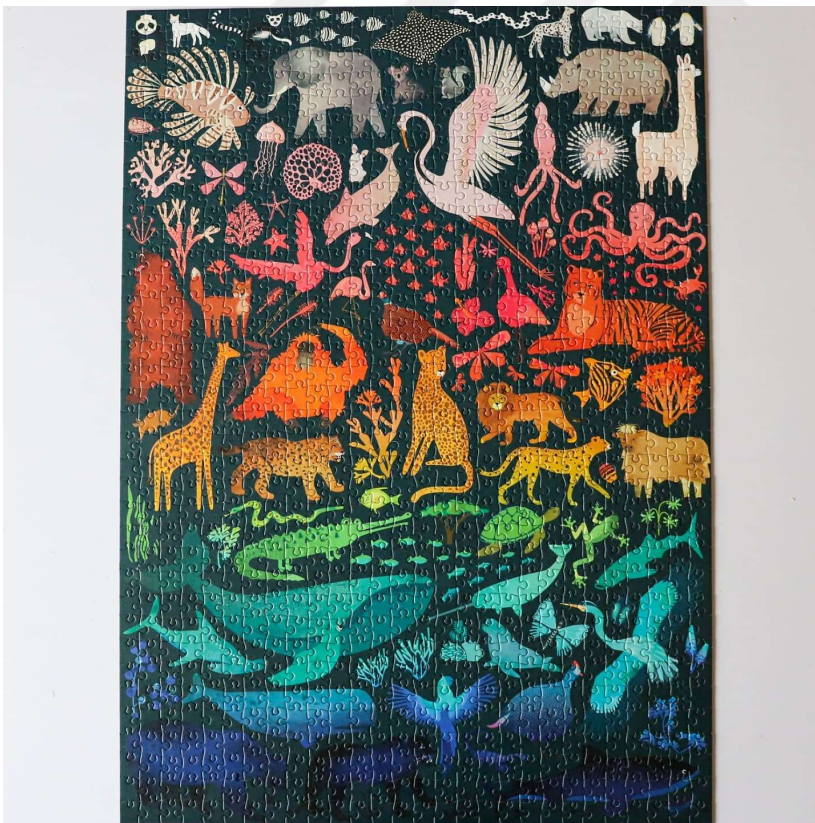

Resim 270. Pencil Pushers, Springbok, 500 Parça, Yapan: Xanthi Christidis.

Resim 271. Pride, Cobble Hill, 1000 Parça, Yapan: Maria Ståhl.

Resim 272. Rainbow Kingdom, Elena Essex, 1000 Parça, Yapan: Diane Bizzle.

A vibrant, colorful jigsaw puzzle featuring various cartoon animals and motivational phrases. The central text reads "THE PUZZLE OF Positivity". Other phrases include "BE YOUR OWN HERO", "STAY STRONG", "YOU ARE A RAINBOW", "KEEP DOING THE THING!", "LOVE WHO YOU ARE RIGHT NOW!", "KEEP FIGHTING THROUGH", "THE QUEER QUAIL", "KEEP MOVING FORWARD", "DON'T QUIT", "KINDNESS ALWAYS WINS", "YOU ROCK", "YOU ARE STRONG AND CAPABLE", "YOU CAN DO THE THING", "KEEP DOING THE THING!", "LOVE WHO YOU ARE RIGHT NOW!", "KEEP FIGHTING THROUGH", "THE QUEER QUAIL", "KEEP MOVING FORWARD", "DON'T QUIT", "KINDNESS ALWAYS WINS", "YOU ROCK", "YOU ARE STRONG AND CAPABLE", "YOU CAN DO THE THING", "KEEP DOING THE THING!", "LOVE WHO YOU ARE RIGHT NOW!", "KEEP FIGHTING THROUGH", "THE QUEER QUAIL", "KEEP MOVING FORWARD".

Resim 274. Puzzle of Positivity, Gibsons, 1000 Parça, Yapan: Monica Hilton.

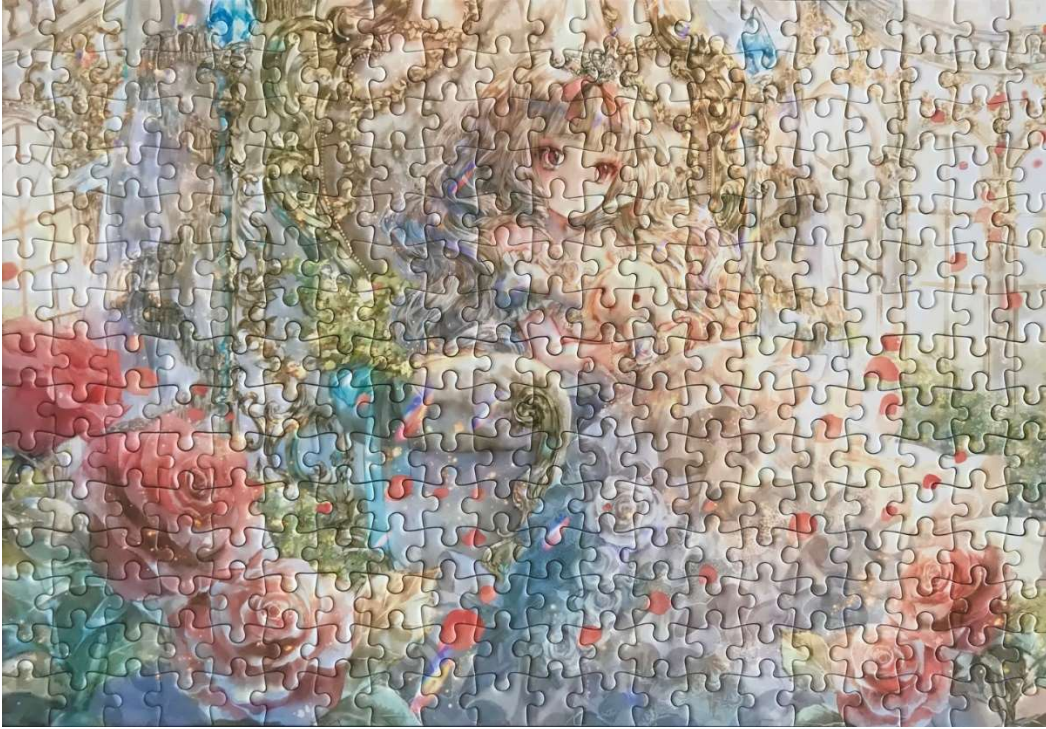
Resim 275. Now House, Galison, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

Resim 276. Ateş, Puzzle Company, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

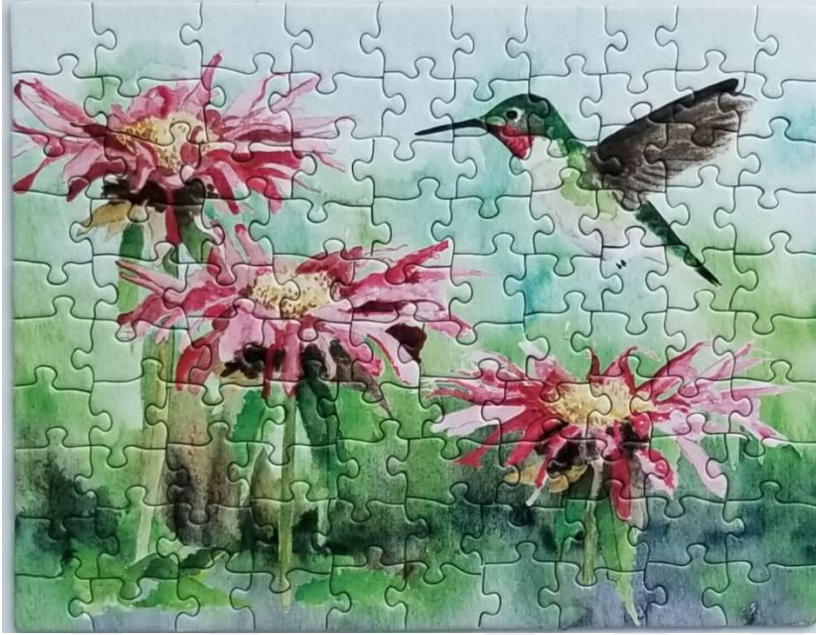

Resim 277. Lunnikoira, Kustannusosakeyhtiö Perhemediat Oy, 300 Parça, Yapan: Teija Taavettila.

Resim 278. Tales of White Princess, Epoch, 300 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

Resim 279. Ruby-Throated Hummingbird, New York Puzzle Company, 100 Parça, Yapan: Monica Hilton.

Resim 280. Helping Hands (Kids), Every Piece Counts, 48 Parça, Yapan: Mery K. Panjaitan.

Resim 281. Flying Cows, DaVici, 65 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 282. Outer Space (Karanlıkta Parlayan Yapboz), Mudpuppy, 100 Parça, Yapan: Prernna Gupta.

Resim 283. Şehirdeki Beyaz Kedi, Puzzle Company, 99 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 284. Sokaktaki Turuncu Kedi, Puzzle Company, 99 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 285. Penceredeki Kırmızı Kedi, Puzzle Company, 99 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 286. Caddedeki Gri Kedi, Puzzle Company, 99 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 287. Australian Tea Ceremony, Endeavour, 108 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 288. Cute Labrador Puppies in a Picnic Basket, Puzzlebug, 100 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 289. The Executive Map of the World, Educa, 4.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.

Resim 290. Naval Battle, Castorland, 4.000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 291. Born to Run, Castorland, 4.000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

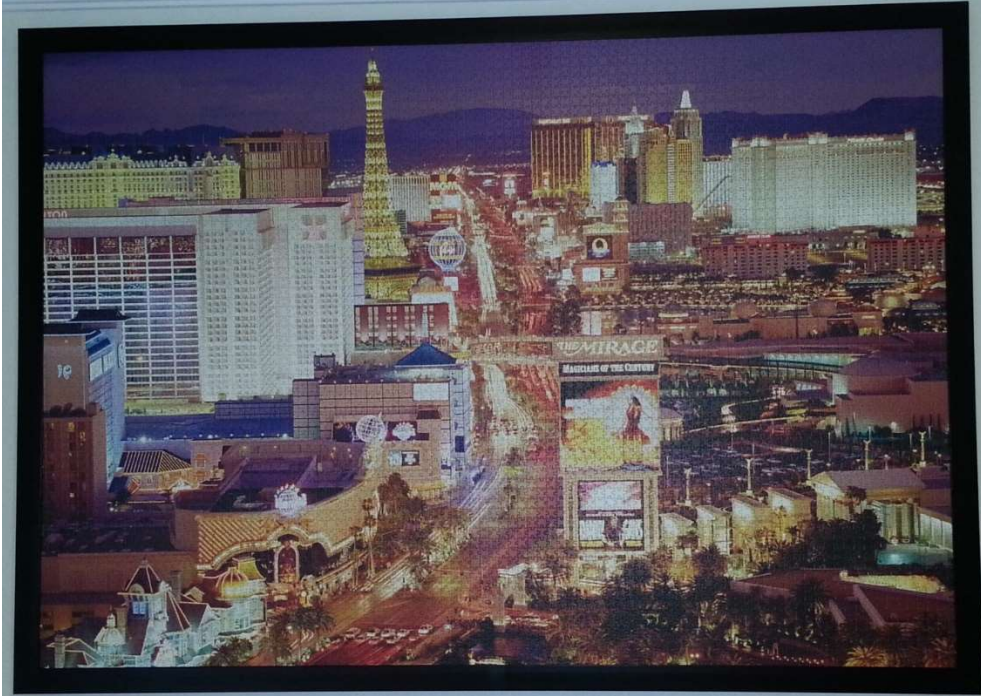

Resim 292. Hemisphere Map, Heye, 6.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.

Resim 293. Amsterdam, Dino, 6.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.

Resim 294. Las Vegas Puzzle, Clementoni, 6.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.

Resim 295. Alexander the Great Visiting the Studio of Apelles, Educa, 8.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.

Resim 296. Las Hilanderas by Diego Velazquez, Educa, 10.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.

Resim 297. New York, the City That Never Sleeps, Ravensburger, 12.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.

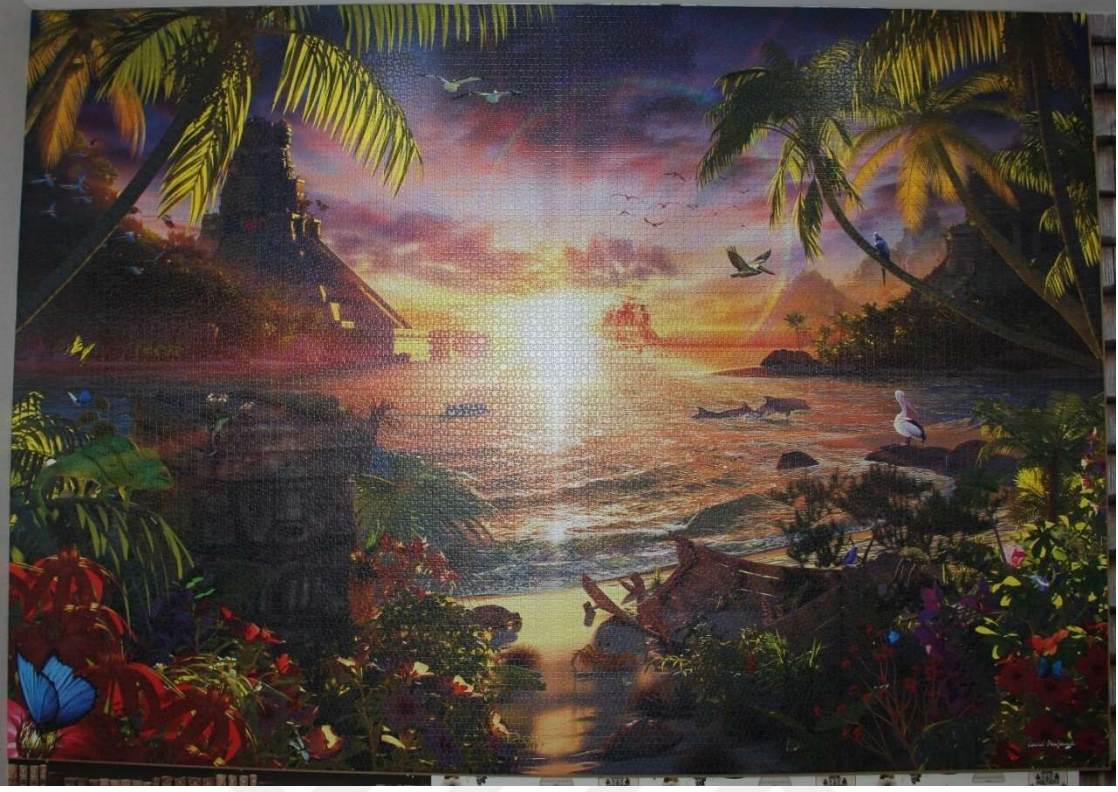

Resim 298. Disney Orchestra, Clementoni, 13.200 Parça, Yapan: Helen Bonner-Smith.

Resim 299. Band of Thunder, Clementoni, 13.224 Parça, Yapan: Cihan Deniz.

Resim 300. Paradise Sunset, Ravensburger, 18.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.

Resim 301. Life, Educa, 23.000 Parça, Yapan: Cihan Deniz.

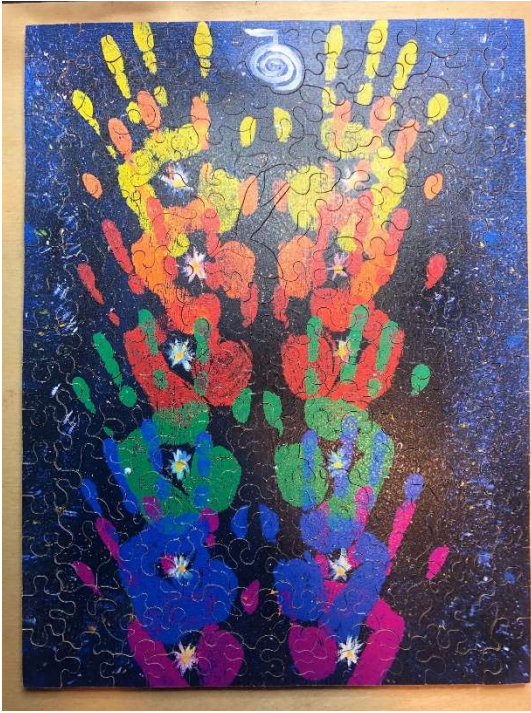
Resim 302. Wild Life, Educa, 33.600 Parça, Yapan: Cihan Deniz.

Resim 303. Queen of Silk, Wentworth, 1000 Parça, Yapan: Matthew Parsons.

Resim 304. Encre 15, Puzzlapy, 101 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard.

Resim 305. Hands of Light, Puzzlapy, 1491 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard.

Resim 306. Printemps, Puzzlapy, 44 Parça, Yapan: Isabelle Rouillard.

Resim 307. Highclere Castle, Wentworth, 500 Parça, Yapan: Matthew Parsons.

Resim 308. Arabic Mosaic, St. Petersburg, Wentworth, 250 Parça, Yapan: Fatma Doğu.

Resim 309. Arabic Mosaic, St. Petersburg (Özel Parçaları Hariç), Wentworth, 250 Parça, Yapan: Fatma Doğu.

Resim 310. Arabic Mosaic, St. Petersburg (Özel Parçaları), Wentworth, 250 Parça, Yapan: Fatma Doğu.

Resim 311. Blue Ice, Wentworth, 250 Parça, Yapan: Fatma Doğu.

Resim 312. Falmouth Lifeboard, Wentworth, 250 Parça, Yapan: Matthew Parsons.

Resim 313. Fairy Prince, DaVici, 180 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

Resim 314. Diaspora, Sarah Jane Lapp, 500 Parça, Yapan: Sarah Jane Lapp.

Resim 315. Adalet, King of Puzzle, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 316. Festive Fireplace, Wentworth, 250 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

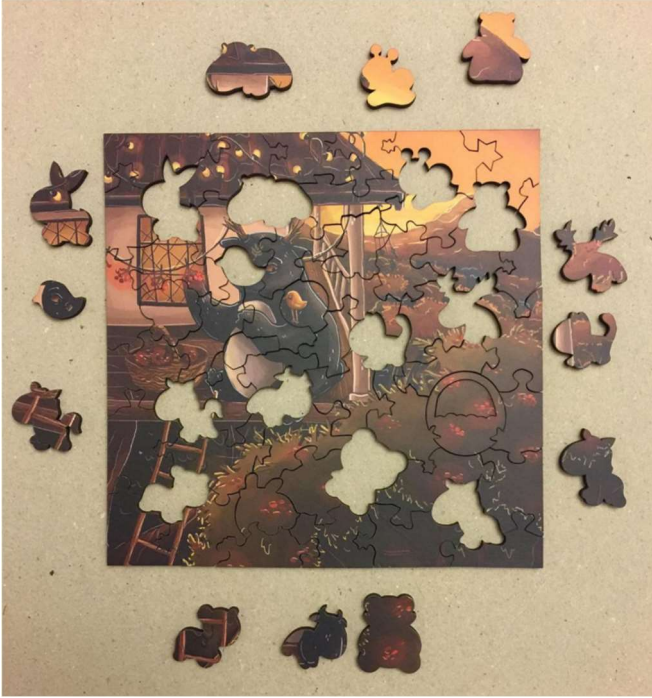

Resim 317. Festive Fireplace (Özel Parçaları Çıkarılmış), Wentworth, 250 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

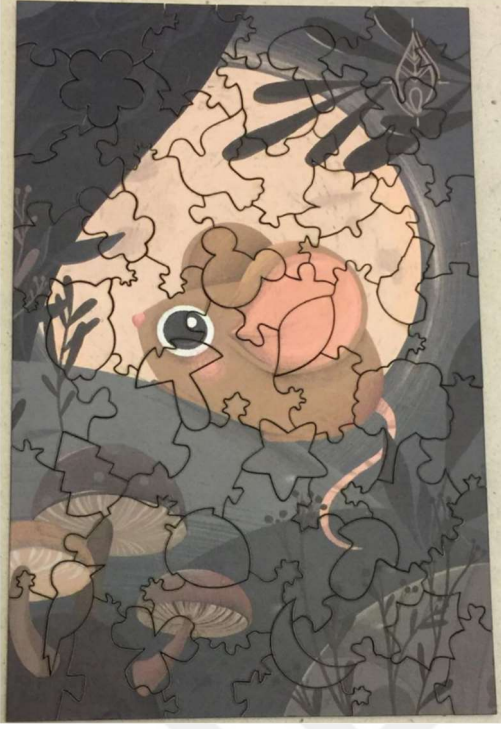

Resim 318. Rowan the Firepicker, Vdovichev, 60 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

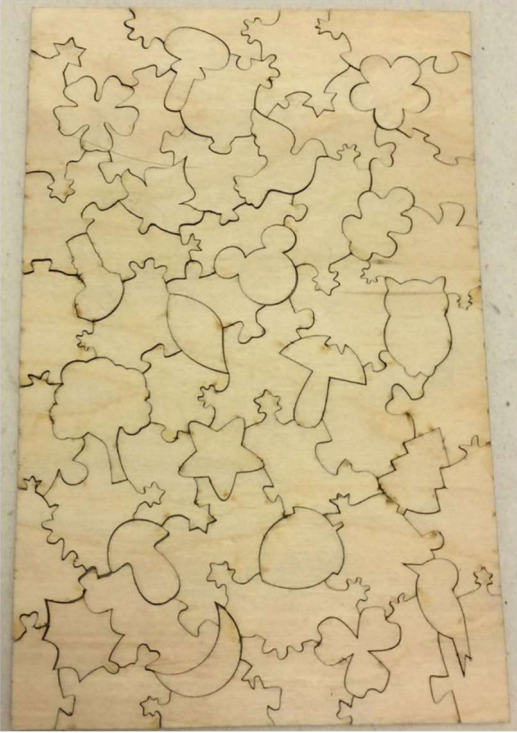

Resim 319. Rowan the Firepicker (Özel Parçaları Çıkarılmış), Vdovichev, 60 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

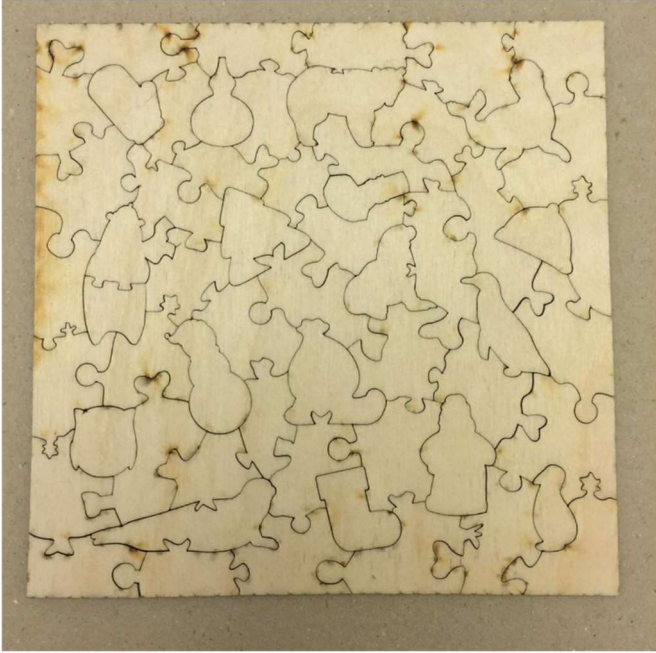
Resim 320. Mouse, Vdovichev, 60 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 321. Mouse, Vdovichev (Arka Yüzü), 60 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

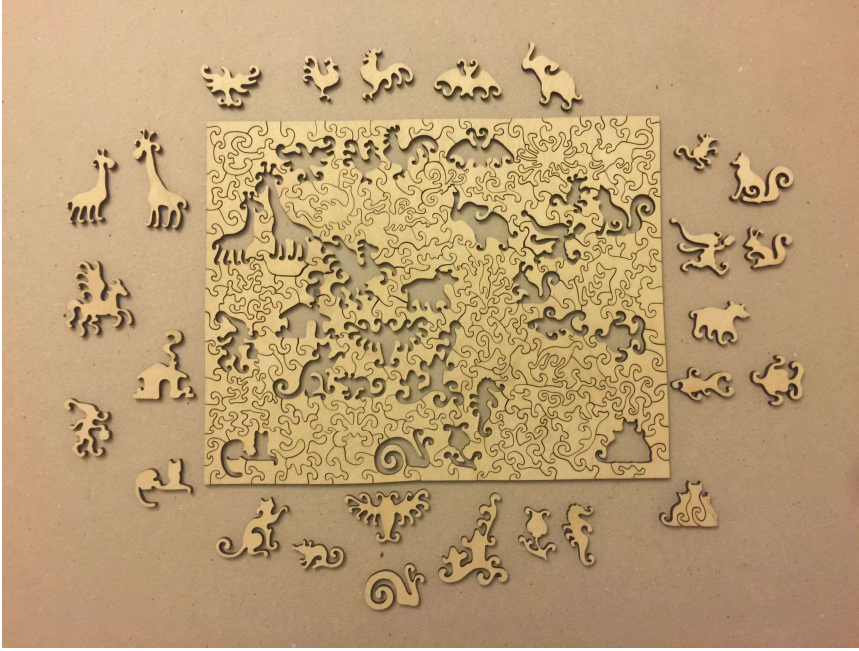
Resim 322. Polar Bear, Vdovichev, 59 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 323. Polar Bear (Arka Yüzü), Vdovichev, 59 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 324. Heaven's Postman, DaVinci, 230 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 325. Heaven's Postman (Özel Parçaları Ayrılmış Arka Yüzü), DaVinci, 230 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

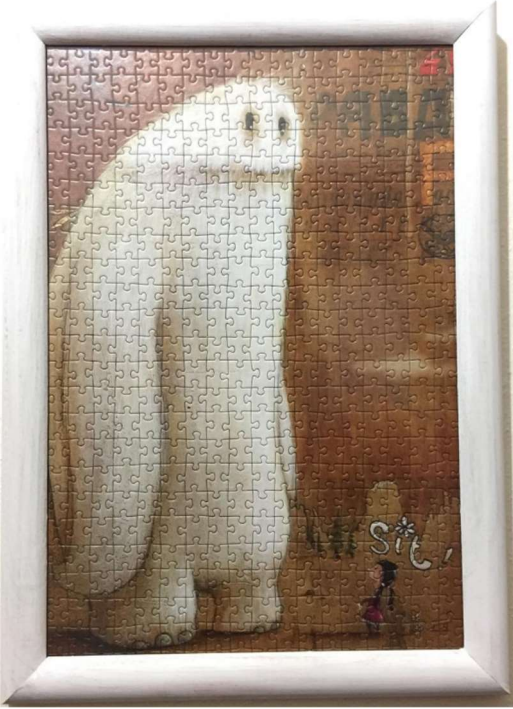
Resim 326. Red Balloon, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 327. Spring Time, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 328. Neighbourhood, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 329. Sit, Heye, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 330. Milk Tooth, Heye, 500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 331. Bathtub, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

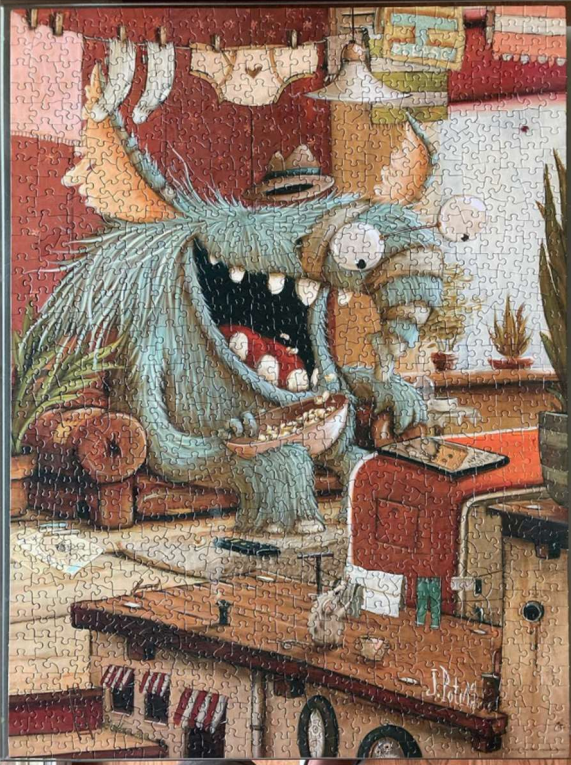
Resim 332. Carrot, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 333. Rowboat, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

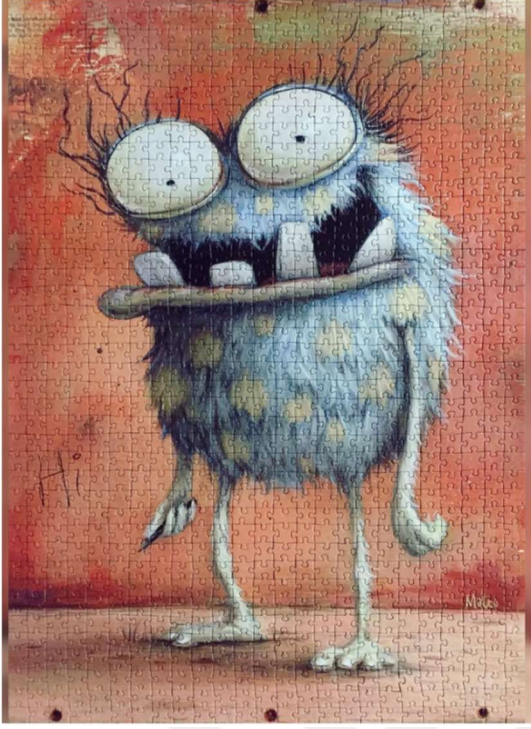

Resim 334. Veggie, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 335. Laundry Day, Heye, 1000 Parça, Yapan: Kasey Bender.

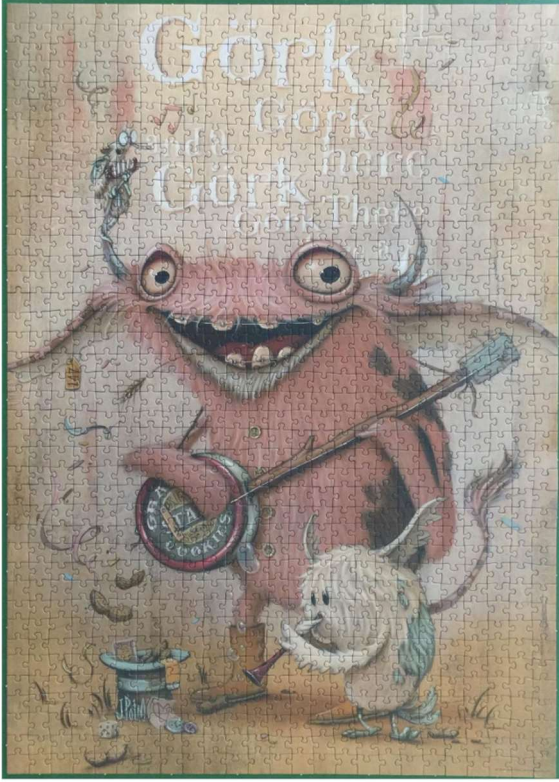

Resim 336. Monsta Hi!, Heye, 1000 Parça, Yapan: Hsueh Ya-Yu.

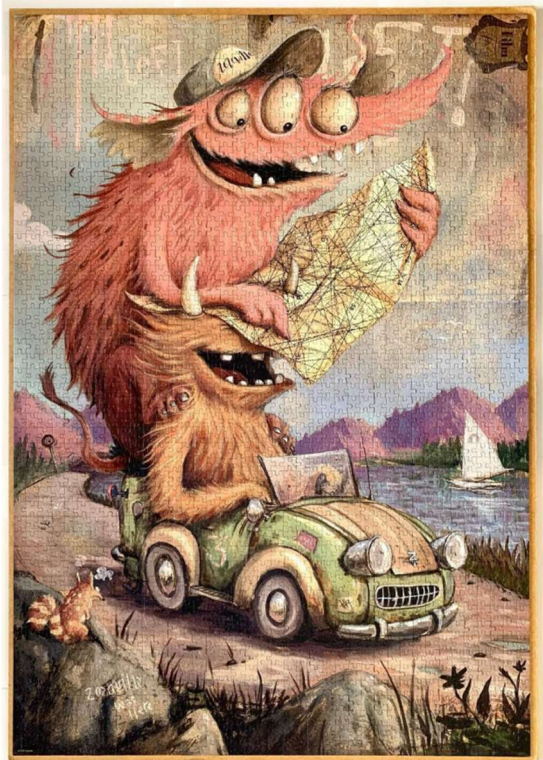

Resim 337. Selfie, Heye, 1000 Parça, Yapan: Annie Low.

Resim 338. Banjo, Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 339. Road Trippin', Heye, 1000 Parça, Yapan: Sergey Sergeenko.

Resim 340. Black Winter Lab, Ceaco, 550 Parça, Yapan: Samantha Elizabeth Jones.

Resim 341. The Next Stop, Bits and Pieces, 1000 Parça, Yapan: Diana White ve Bits and Pieces Çalışanları.

Resim 342. Cliffside House in Mountains, Pomegranate, 500 Parça, Yapan: Charity Taboas.

Resim 343. Atlas (Çelik Yapboz), Lazels, 100 Parça, Yapan: Diane Bizzle.

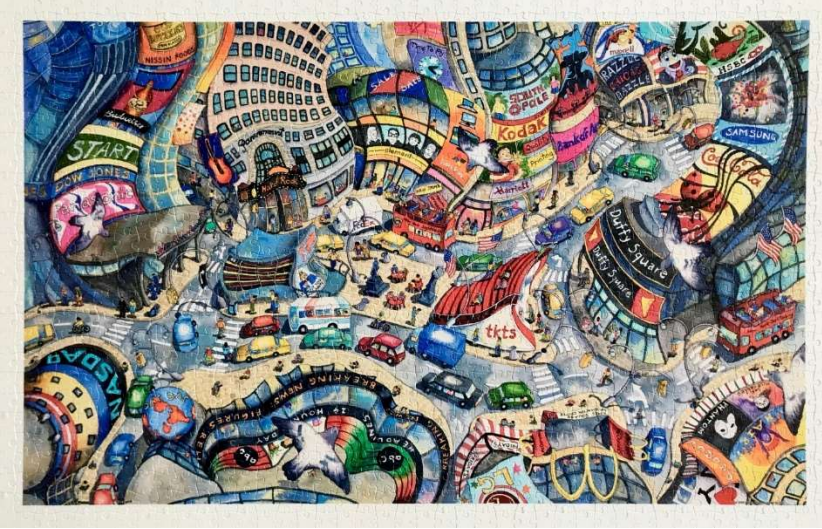

Resim 344. Island Hopping, Apostrophe, 1000 Parça, Yapan: Diane Bizzle.

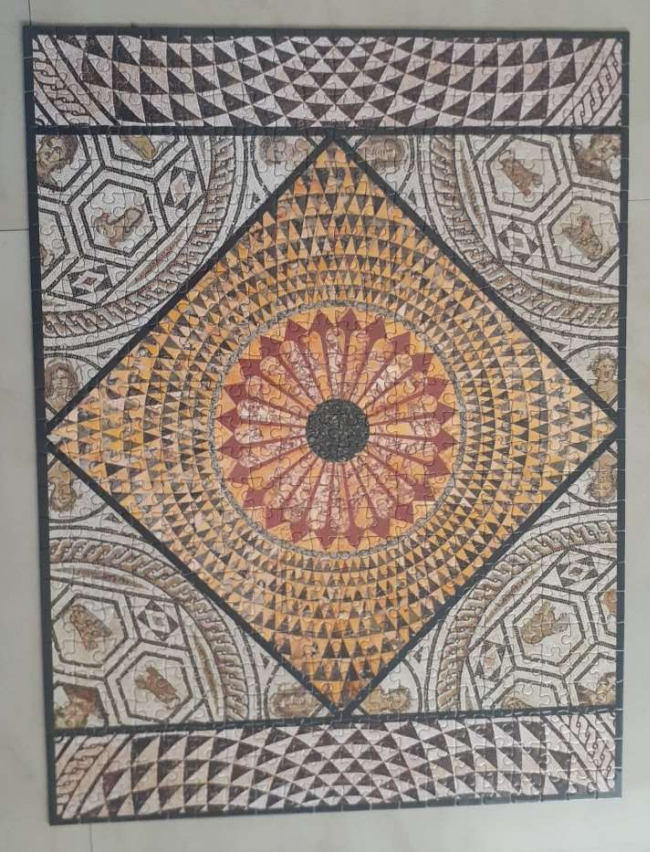

Resim 345. Day in the Garden, Art and Fable, 1000 Parça, Yapan: Diane Bizzle.

Resim 346. Times Square (Plastik Yapboz), Pintoo, 100 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

Resim 347. Mosaic Mind Bender, The Getty, 500 Parça, Yapan: Meghna Gopi.

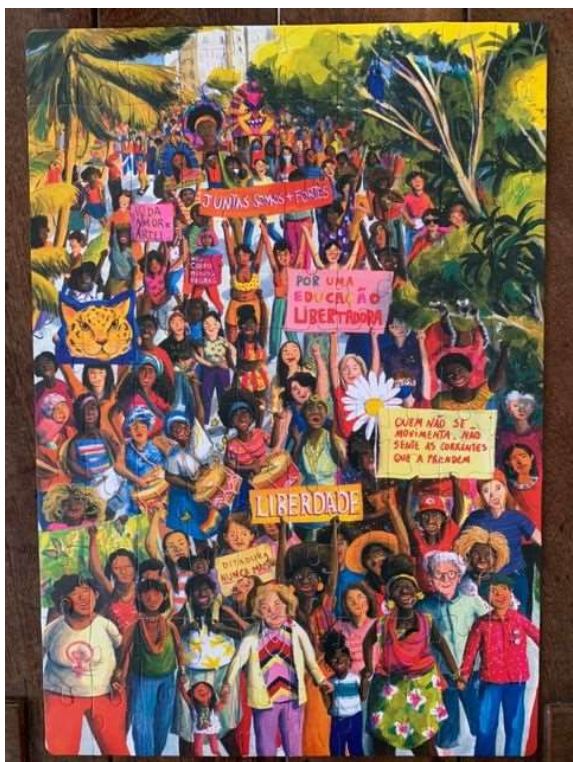

Resim 348. Portuguese Tiles of Funchal, Jumbo, 500 Parça, Yapan: Kerstin Keller.

Resim 349. Krypt Black, Ravensburger, 736 Parça, Yapan: Helen Bonner-Smith.

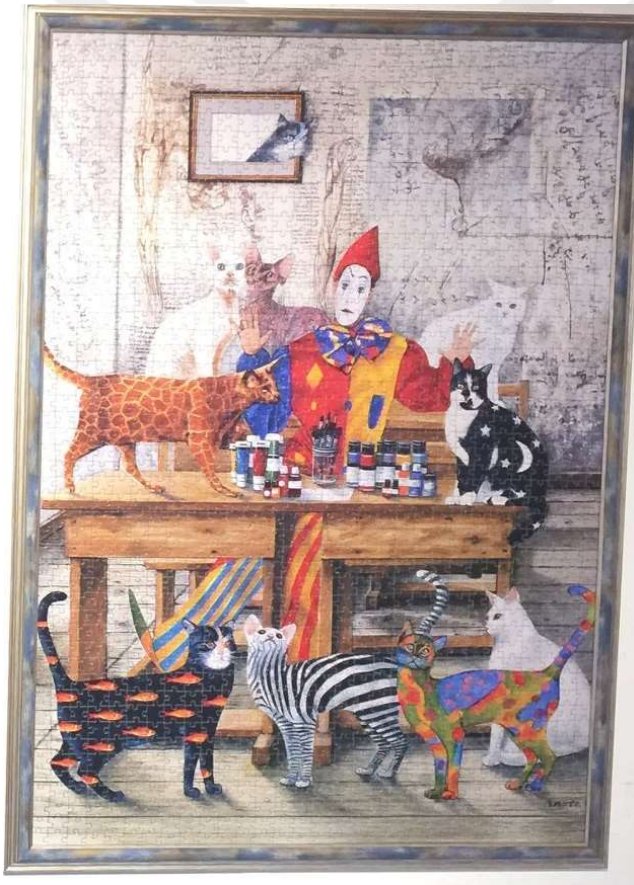
Resim 350. Revolucionárias, Cecerelê, 100 Parça, Yapan: Fernanda Roda.

Resim 351. Romantic House, Puzzle Way, 1000 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

Resim 352. Moomin Start an Adventure, YeaRimi, 500 Parça, Yapan: Sukritta Meensook.

Resim 353. My Colourful World, Art, 1500 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 354. Best of British Cars, Cheatwell, 4x250 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 355. Sofa (Folyo Yapboz), Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

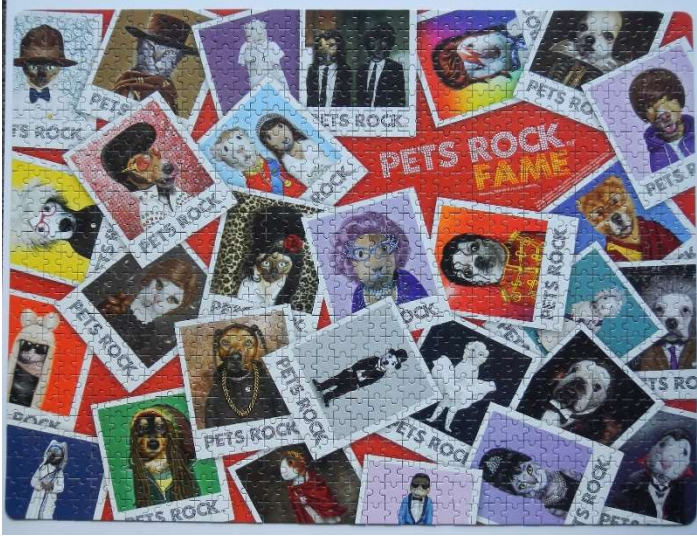

Resim 356. Mouse (Folyo Yapboz), Heye, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 357. All Together (Folyo Yapboz), Heye, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 358. Pets Rock Fame, MB, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 359. Marilyn Monroe, Anatolian, 1024 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 360. Pets Rock, Educa, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 361. Will and Kate and the Royal Baby George, Holdson, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

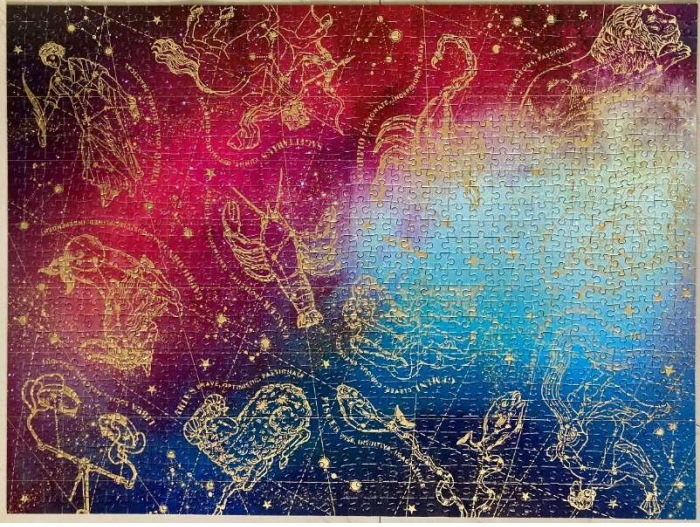

Resim 362. Sounds of Soul Strings, SunsOut, 500 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

Resim 363. Sydney 2000 Olympics Historical Posters, Mattel, 1000 Parça, Yapan: Catherine Matthies.

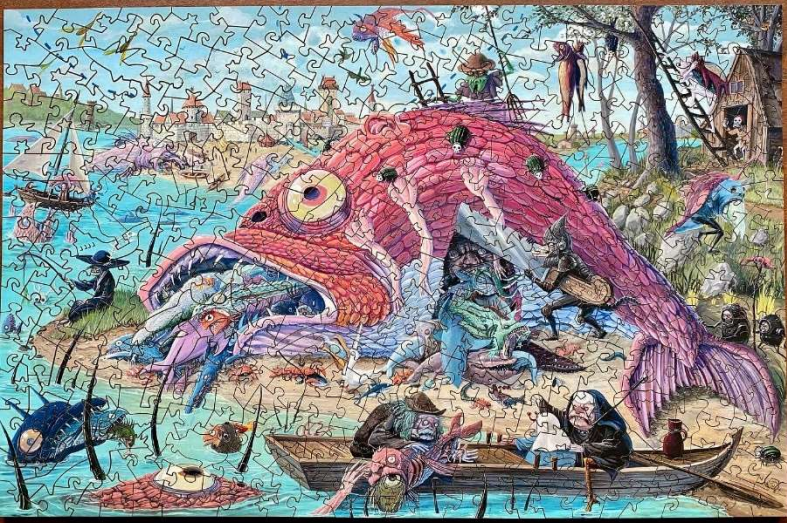

Resim 364. Astrology (Folyo Yapboz), Galison, 1000 Parça, Yapan: Prernna Gupta.

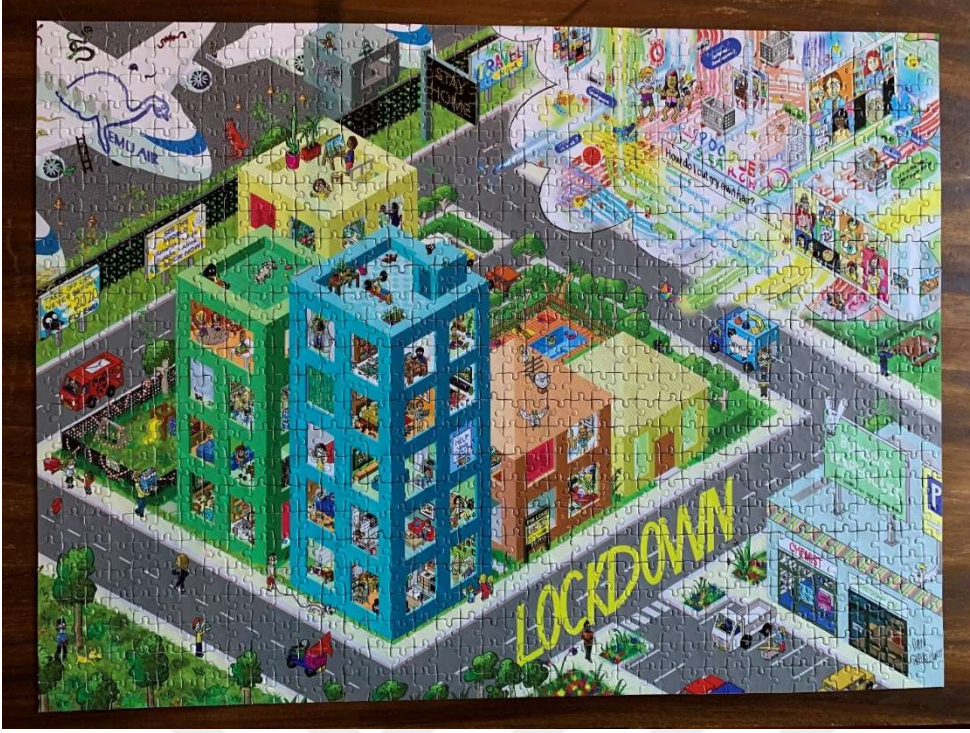

Resim 365. Beetlemania (Çift Taraflı Yapboz), Cheatwell, 500 Parça, Yapan: Helen Bonner-Smith.

Resim 366. Big Fish Eat Little Fish, Artifact, 402 Parça, Yapan: Therese Olival.

Resim 367. Lockdown, People Who Puzzle, 1000 Parça, Yapan: Kerstin Keller.

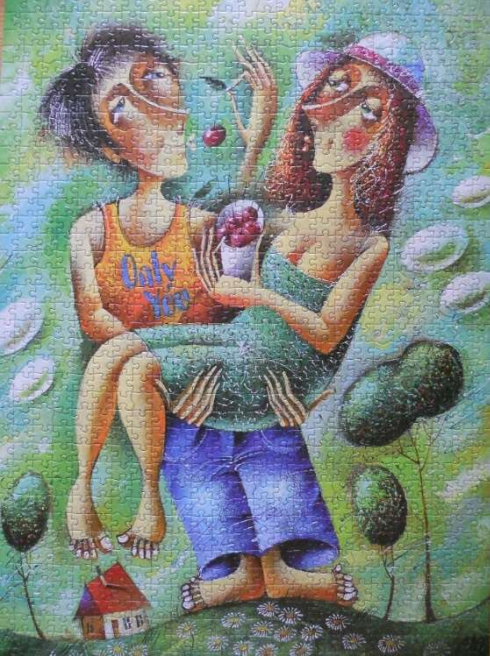

Resim 368. Magic of the Horses, D-Toys, 239 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 369. İsimsiz, Heidi, 300 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

Resim 370. Only You, Art, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 371. Allah'ın 99 İsmi, Art, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 372. Ugly Birds, Art, 1000 Parça, Yapan: Demet Tekinay.

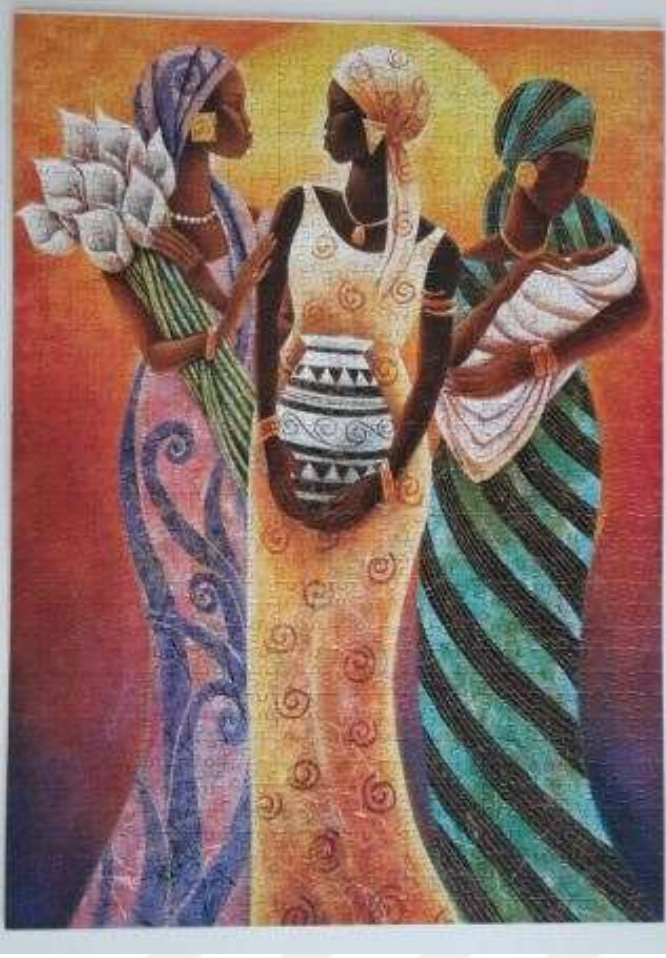

Resim 373. İkinci Bahar, Anatolian, 500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 374. The New Nairobi Jazz Band, Anatolian, 500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 375. Güneşin Kızları, Anatolian, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 376. Mutluluğun Resmi, Anatolian, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 377. Şeb-i Aruz, Anatolian, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

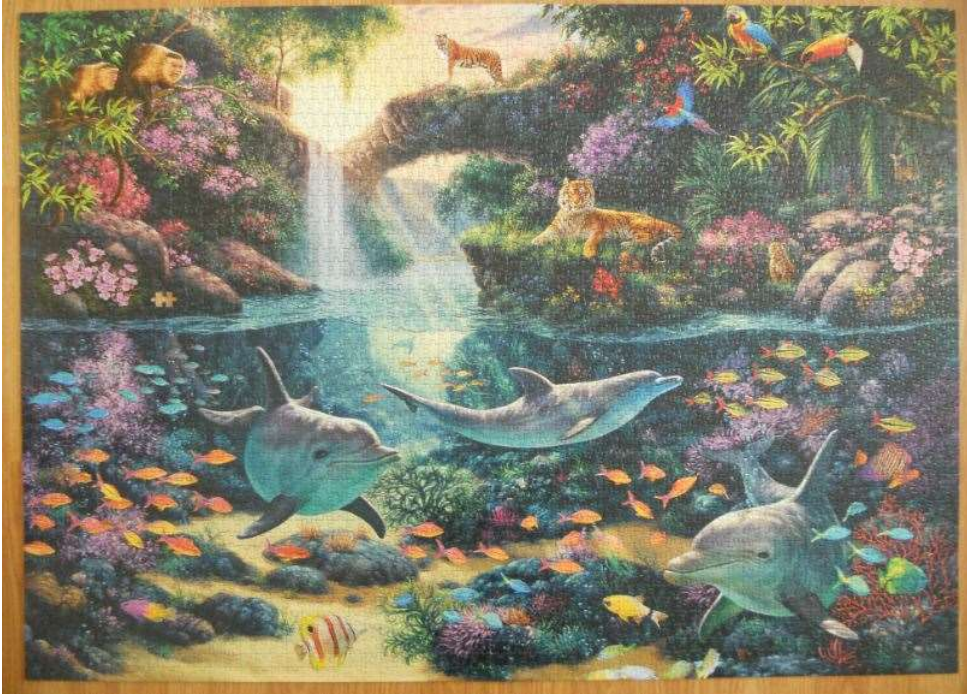

Resim 378. Rindlerin Akşamı, Anatolian, 1500 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

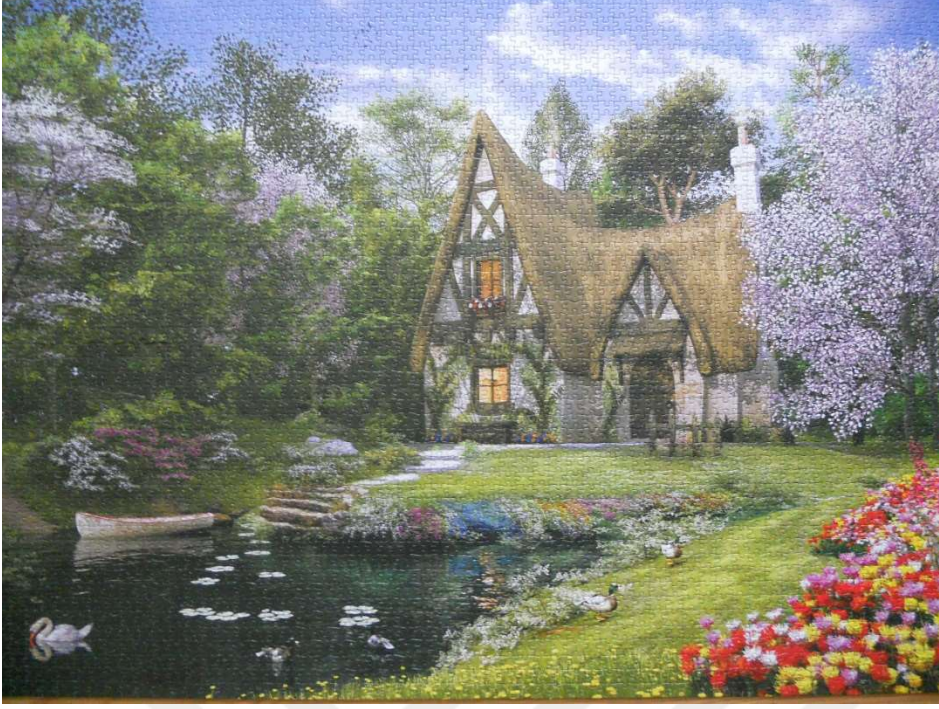

Resim 379. Sirenler, Anatolian, 2000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 380. Okyanus Derinliği, Anatolian, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

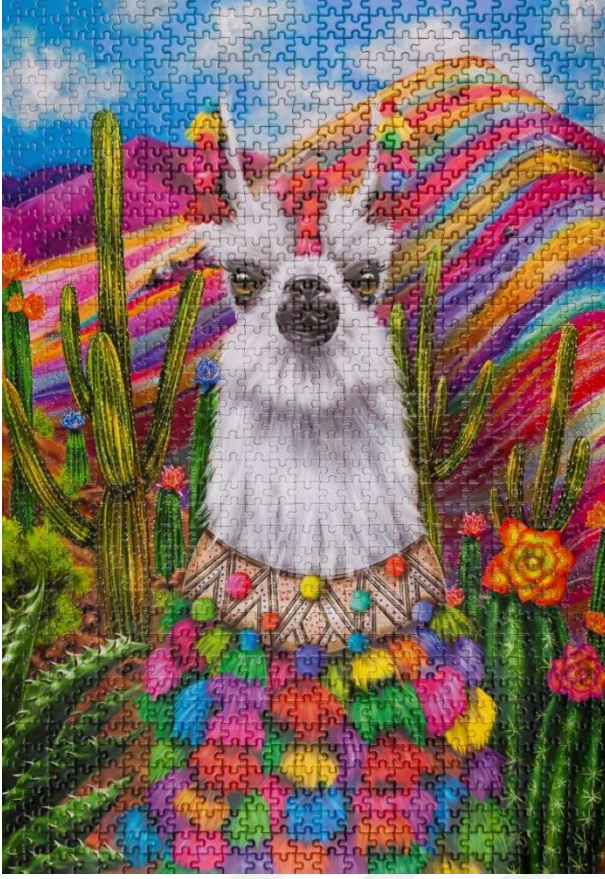

Resim 381. Spring Lake Cottage, Anatolian, 3000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 382. Amsterdam for Cat Lovers, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan.

Resim 383. Llama Peru, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan.

Resim 384. Portuguese Azulejo, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan.

Resim 385. Be Kind to Every Kind, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan.

Resim 386. Triangles of the Lion, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan.

Resim 387. Taste of Love, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan.

Resim 388. Hoggy Christmas, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan.

Resim 389. Spanish Majolica, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan.

Resim 390. Love is in the Air, Captain Albatross, 1000 Parça, Yapan: Olga Vatan.

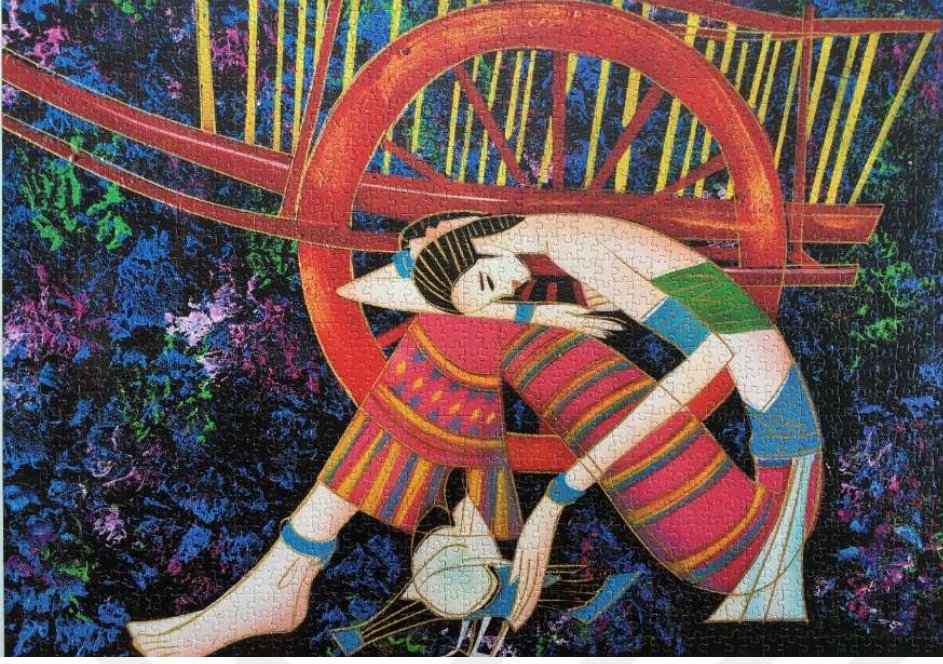

Resim 391. Ormanda Yılbaşı, Magnolia, 1500 Parça, Yapan: Serdar Albayrak.

Resim 392. Mutlu Son, Magnolia, 1000 Parça, Yapan: Serdar Albayrak.

Resim 393. Mit, Magnolia, 1500 Parça, Yapan: Serdar Albayrak.

Resim 394. Frida, Magnolia, 1000 Parça, Yapan: Serdar Albayrak.

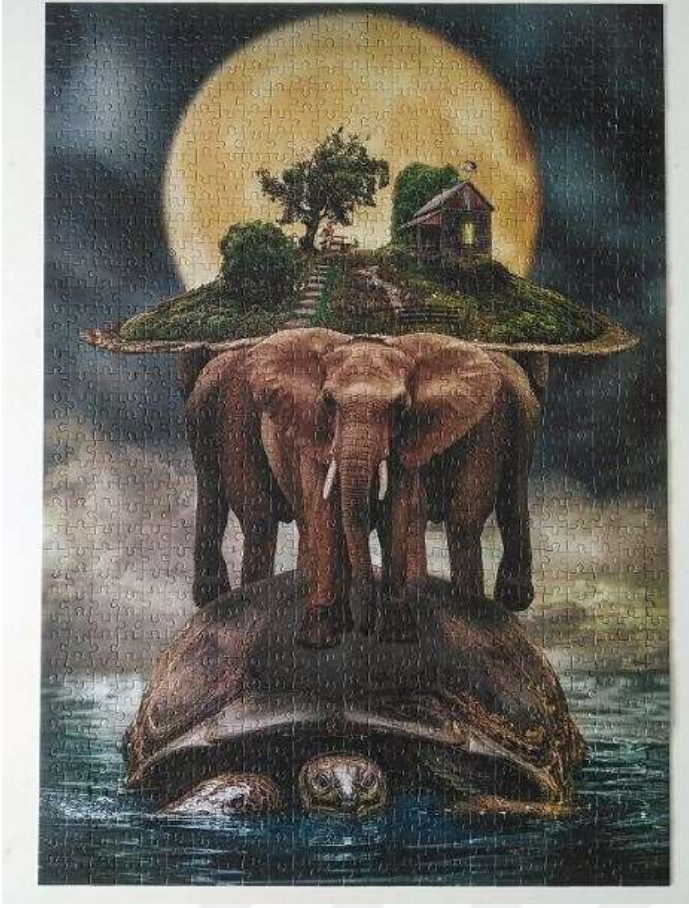

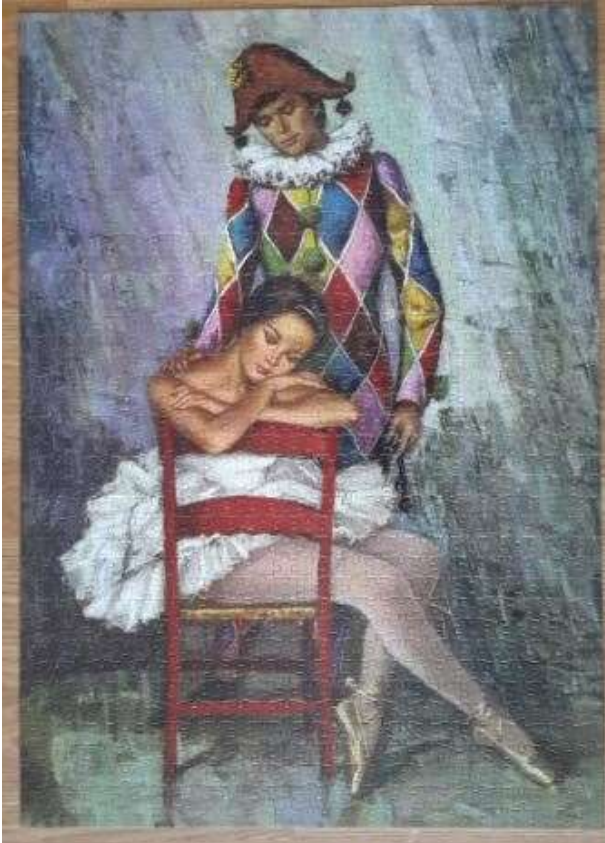
Resim 395. Dans Eden Kasaba, Magnolia, 1000 Parça, Yapan: Serdar Albayrak.

Resim 396. Mavi Ejderha ve Hazine, Magnolia, 1500 Parça, Yapan: Serdar Albayrak.

Resim 397. Dünya Gezegeni, Magnolia, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

Resim 398. Soytarının Hüznü, Puzz, 1000 Parça, Yapan: İlknur Sürmeli.

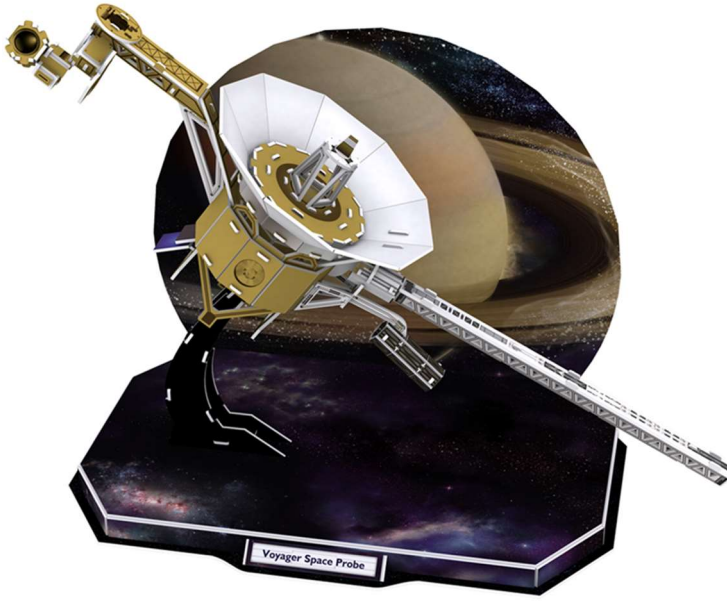
Resim 399. Scooter, Eureka, 60 Parça (URL-116).

Resim 400. VW Bus, Ravensburger, 162 Parça (URL-117).

Resim 401. Antik Roma Savaş Gemisi, Cubic Fun 218 Parça (URL-118).

Resim 402. Voyager 1 Uzay Sondası, Cubic Fun, 71 Parça (URL-119).

Resim 403. Stitch, Bepuzzled, 43 Parça (URL-120).

Resim 404. Minnie Mouse, Educa, 160 Parça (URL-121).

Resim 405. Hogwarts Clock Tower, Wrebbbit, 420 Parça (URL-122).

Resim 406. Kız Kulesi, Cubic Fun, 66 Parça (URL-123).

Resim 407. Cityscape-Moskova, Cubic Fun, 68 Parça (URL-124)

Resim 408. Himeji Kalesi, Cubic Fun, 89 Parça (URL-125).

Resim 409. Aziz Paul Katedrali (İç ve Dış Görünümlü), Cubic Fun, 643 Parça (URL-126).

Resim 410. Kurtarıcı İsa (Brezilya), Cubic Fun, 22 Parça (URL-127).

Ö Z G E Ç M İ Ş

Adı ve SOYADI	Demet TEKİNAY
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Antalya Anadolu Dış Ticaret Meslek Lisesi
Lisans Diploması	Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, 2002
Yabancı Dil / Diller	İngilizce – Çok İyi
BİLİMSEL FAALİYETLER	
Özgüzel S., Tekinay D., "INVESTMENT IN HUMAN CAPITAL IN “THE GLOBAL VILLAGE” AND HOW IT SHOULD BE MANAGED", THE IRES INTERNATIONAL CONFERENCE-21st International Conference on Economics and Social Sciences (ICESS),, Amsterdam, HOLLANDA, 25-25 Aralık 2015, vol.21, no.161, pp.61-66 Tekinay D., Kaplan Y., Uğurlu A., "Sporun Toplumsal Statüsü: Toplumsal Bir Olay, Olgu ve Kurum Olarak Spor", 2. Uluslararası Bilim, Kültür ve Spor Kongresi, ANTALYA, TÜRKİYE, 30 Ekim - 1 Kasım 2013, pp.47-47 Kaplan Y., Tekinay D., Uğurlu A., "Toplumsal Değişme ve Spor: Sosyolojik Bir Değerlendirme", 2. Uluslararası Bilim Kültür ve Spor Kongresi, ANTALYA, TÜRKİYE, 30 Ekim - 1 Kasım 2013, pp.63-63 Kaplan Y., Tekinay D., Uğurlu A., "Sporun Toplumsal Statüsü: Toplumsal Bir Olay, Olgu ve Kurum Olarak Spor", 2. Uluslararası Bilim, Kültür ve Spor Kongresi, ANTALYA, TÜRKİYE, 30 Ekim - 1 Kasım 2013, pp.47-47 Tekinay D., Kaplan Y., Uğurlu A., "Toplumsal Değişme ve Spor: Sosyolojik Bir Değerlendirme", 2. Uluslararası Bilim, Kültür ve Spor Kongresi, ANTALYA, TÜRKİYE, 30 Ekim - 1 Kasım 2013, pp.63-63 Tekinay D., Kaplan Y., Uğurlu A., "Social Change And Sport: A Sociological Evaluation", International Journal of Science Culture and Sport, vol.1(4), pp.59-63, 2013 Tekinay D., Kaplan Y., Uğurlu A., "Social Status Of Sport: Sport As A Social Event, Phenomenon And Institution", International Journal of Science Culture and Sport, vol.1(4), pp.64-69, 2013	
İŞ DENEYİMİ	
Çalıştığı Kurumlar	Ankara Üniversitesi TÖMER Antalya Şubesi, 2002-2007 Akdeniz Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu, 2007-